

ตำราเก็บหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา
ในเขตการศึกษา 5

โดย
นายวีระ ทองประสิทธิ์

เลขหมู่
เลขทะเบียน 17089
วัน, เดือน, ปี 5 ก.พ. 2535

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารอาชีวศึกษา

ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ลิขสิทธิ์เป็นของบัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

2534

ISBN 974-8155-49-8

งานบัณฑิตศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

THE OPINIONS OF ADMINISTRATORS AND INSTRUCTORS CONCERNING THE ACADEMIC
ADMINISTRATION OF PRIVATE VOCATIONAL SCHOOLS
IN EDUCATION REGION V

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Degree
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL ADMINISTRATION
Department of Industrial Education
Graduate School
King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

1991

ISBN 974-8155-49-8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
 ของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 5
 ชื่อ นายวีระ ทองประสิทธิ์
 ภาควิชา ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
 ปีการศึกษา 2534

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนที่มีต่อ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 5 ซึ่งมีอยู่ 8 ด้าน คือ กระบวนการบริหารงานวิชาการ หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การดำเนินการเรียน การสอน วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด การแนะแนว กิจกรรมเสริมหลักสูตร การนิเทศ การศึกษาและการวัดผลประเมินผลการศึกษา และเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงาน วิชาการทั้งสองกลุ่ม โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้จากกลุ่มสุ่มอย่างง่าย จากจำนวน ประชากรที่เป็นครูผู้สอน 186 คน และกลุ่มผู้บริหาร จำนวน 41 คน รวมประชากรทั้งหมด 227 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการ บริหารงานวิชาการในโรงเรียนทั้ง 8 ด้าน และตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและ อุปสรรคต่าง ๆ ในการบริหารงานวิชาการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบ และ มาตรฐานส่วนประมาณค่า ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 227 ฉบับ และได้รับคืนชุดที่สมบูรณ์ สามารถใช้ทำการวิจัยได้จำนวน 217 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.59

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ของเขตการศึกษา 5 ดังนี้

1. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นตรงกันว่า โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 5 มีการปฏิบัติงานด้านวิชาการในระดับมากในด้าน กระบวนการบริหารงาน วิชาการหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด และการวัดผล ประเมินผลการศึกษา ส่วนเรื่อง que ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นที่โรงเรียนมีการปฏิบัติ น้อย คือ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว สำหรับเรื่อง การดำเนินการเรียนการสอนและ

กิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่างกัน โดยผู้บริหารเห็นว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ขณะที่ครูผู้สอนเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อย

2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนทั้ง 8 ด้าน พบว่า ความคิดเห็นด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานของการวิจัย ส่วนด้านที่เหลือปรากฏว่า มีความเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย

3. ในการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการ พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหายุ่งยากอยู่ในระดับน้อย นอกจากนั้นยังพบปัญหาอื่น ๆ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นพบว่า เป็นปัญหาที่กำลังประสบอยู่ในการบริหารงานวิชาการ คือ ผู้บริหารไม่เข้าใจนโยบายของการจัดการเรียนการสอนในสายวิชาชีพ ครูผู้สอนมีชั่วโมงสอนมากเกินไป และปัญหาด้านการมอบหมายงานไม่ตรงกับความรู้ความสามารถที่มีอยู่ในตัวครูผู้สอน

4. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการทั้ง 8 ด้าน พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ยังพบอีกว่า โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 5 มีการพัฒนางานวิชาการตลอดเวลา โดยมีการพัฒนาตัวครูผู้สอน สื่อประกอบการเรียนการสอน และเน้นเรื่องความต้องการของตลาดแรงงานและการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เป็นหลักสำคัญ ส่วนเรื่องการแนะแนวและการนิเทศการศึกษานั้น โรงเรียนยังขาดการดำเนินงานในด้านนี้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญต่องานแนะแนวและงานนิเทศการศึกษาเหมือนกับงานด้านอื่น ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการดำเนินงานบริหารโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา

Title : The Opinions of Administrators and Instructors
Concerning the Academic Administration of Private
Vocational Schools in Education Region V

Name : Weera Thongprasit

Department : Industrial Education

Academic year: 1991

ABSTRACT

The purpose of this study was to investigate and to compare administrators' and teachers' opinions on academic administration of vocational private schools in Educational Region V. The 217 samples were selected by a simple random sampling method from 41 administrators and 186 teachers.

Academic administration was defined as 8 tasks: academic administration processes, curriculum and curriculum applications, teaching and learning procedures, instructional materials and library, guidance, cooperative curriculum activities, educational supervision, and educational measurement and evaluation. The questionnaires used for gathering data consist of 3 parts: 1) the status of the samples, 2) conditions of each task on academic administration, and 3) problems and difficulties in academic administration. The questionnaires were sent to 41 administrators and 186 teachers. The researchers received 217 questionnaires from the samples, and they were used for data analysis.

The statistical procedures employed were percentage, mean (\bar{X}), and standard deviation (S.D.), and t-test.

The findings of the study were:

1. Administrators and teachers agreed that vocational private schools in Educational Region V had academic performance on academic administration processes, curriculum and curriculum applications, instructional materials and library, and educational measurement

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

and evaluation at a high level. However, these schools had academic performance on educational supervision and guidance at a low level. Administrators considered school academic performance of teaching and learning procedures and cooperative curriculum activities to be at a high level, while teachers stated that they were at a low level.

2. Concerning the eight tasks in academic administration, there were no significant differences at the level of .05 between administrators' and teachers' opinions, except the one concerning procedures of academic administration, which did not correspond to the stated hypotheses.

3. Problems and difficulties in academic administration were found at a low level. The samples expressed some problems concerning academic administration such as administrators having no clear policies on vocational education. Teachers had overloaded teaching burdens, and some of them were assigned to tasks which were inappropriate to individual competence.

4. There were no significant differences between administrators' and teachers' opinions on problems and difficulties in the eight tasks of academic administration.

The findings also revealed that vocational private schools in Educational Region V had made progress in terms of academic development: they had in-service training for teachers; they developed instructional materials. Their curricula corresponded with the needs of the labor market and new technology. However, those who responded to the questionnaires were of the view that schools had not achieved the continuous tasks of guidance and educational supervision. These tasks were important for efficient academic administrative performance in private vocational schools.

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพราะได้รับความเมตตาและกรุณาจากท่านอาจารย์ ไพรัตน์ ฝึกน้อย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชวนชม ชินะตั้งกูร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บรรดล สุขปิติ ซึ่งได้ให้คำปรึกษา และแนะนำผู้วิจัยตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความอนุเคราะห์จากท่านและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์คุณหญิงวนิดา ฐปะเดมิย์ รองศาสตราจารย์ ดร.เมธี บิลันธนานนท์ รองศาสตราจารย์ ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ดร.เช็น แก้วยศ และ ดร.วิเชียร เกตุสิงห์ ที่ท่านได้ให้คำแนะนำตลอดจนการชี้แนะในการทำวิทยานิพนธ์ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้กรุณาแนะนำในการสร้างและปรับปรุงแบบสอบถาม และขอขอบพระคุณคณะครู-อาจารย์ โรงเรียนเทคโนโลยีนครปฐม ที่ได้ช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา

ขอขอบพระคุณคณะครู-อาจารย์ โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 5 ทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณอาจารย์ชาญชัย ทองประสิทธิ์ อาจารย์ จันทร์เพ็ญ ปวงคำ ที่ได้ช่วยเหลือและให้กำลังใจต่อผู้วิจัยอย่างใกล้ชิดตลอดมา

วีระ ทองประสิทธิ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวความคิดของการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	7
สมมติฐานของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	9
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
เชิงอรรถ.....	10
2. วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	11
ความหมายและขอบข่ายงานวิชาการ.....	12
กระบวนการบริหารงานวิชาการ.....	18
หลักสูตร.....	22
การนำหลักสูตรไปใช้.....	25
การดำเนินการเรียนการสอน.....	26
วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน และห้องสมุด.....	30
การแนะแนว.....	32
กิจกรรมนักเรียน.....	33
การนิเทศการศึกษา.....	34
การวัดผลและประเมินผล.....	38

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2. การปรับปรุงงานวิชาการในสถานศึกษา.....	43
บทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบของการบริหารงานวิชาการ	
โรงเรียนเอกชน.....	47
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	51
เชิงอรรถ.....	59
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	66
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	66
เครื่องมือในการวิจัย.....	67
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	67
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	70
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	104
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	104
สมมติฐานของการวิจัย.....	104
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	104
วิธีดำเนินการวิจัย.....	105
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	105
สรุปผลการวิจัย.....	105
อภิปรายผล.....	107
ข้อเสนอแนะ.....	117
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	118
เชิงอรรถ.....	119
บรรณานุกรม.....	122
ภาคผนวก ก: ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	129
ภาคผนวก ข: แบบสอบถามสำหรับงานวิจัย.....	135
ประวัติผู้เขียน.....	153

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนนักเรียนระบบโรงเรียนประเภทอาชีวศึกษา ในโรงเรียนเอกชน ปี 2525-2529.....	3
2. จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียน.....	66
3. จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามโดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระยะเวลาการทำงาน และระดับการศึกษา.....	72
4. ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ.....	74
5. ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนในด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ.....	75
6. ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอน ในด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้.....	77
7. ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอน ในด้านการดำเนินการเรียนการสอน.....	78
8. ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอน ในด้านวัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด.....	80
9. ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอน ในด้านการแนะแนว.....	82
10. ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอน ในด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร.....	84
11. ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอน ในด้านการนิเทศการศึกษา.....	85

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
12. ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนเกี่ยวกับวัดผลและประเมินผล.....	86
13. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหารกับ ครูผู้สอน.....	87
14. * ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ในการบริหารงานวิชาการ.....	90
15. ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการ บริหารงานวิชาการด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ.....	91
16. ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการ บริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้.....	92
17. ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการ บริหารงานวิชาการด้านการดำเนินการเรียนการสอน.....	93
18. ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการ บริหารงานวิชาการด้านวัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด.....	94
19. ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ในการบริหารงานวิชาการด้านการแนะแนว.....	95
20. ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ในการบริหารงานวิชาการด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร.....	96
21. ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ในการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา.....	97

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
22. ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ในการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล.....	98
23. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหารกับ ครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค.....	99
24. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ในการบริหารงานวิชาการ.....	101

สารบัญแนภูมิ

แนภูมิที่		หน้า
1.	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน.....	89
2.	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนเกี่ยวกับ ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการ.....	102

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกลยุทธอย่างหนึ่งของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งการลงทุนทางการศึกษาของมนุษย์เพื่อเป็นการเพิ่มคุณค่า และคุณภาพของมนุษย์ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศต่อไป¹ ซึ่งการศึกษาคือพื้นฐานที่สำคัญของการพัฒนาความเจริญรุ่งเรือง และอนาคตของชาติ ในการพัฒนาการศึกษามีได้หมายความว่าให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้อย่างดีเยี่ยม แต่จะต้องให้มีสติปัญญา สามารถคิด และทำสิ่งที่ก่อให้เกิดการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจได้² ฉะนั้น การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนากำลังคนและการพัฒนาคุณภาพชีวิตอันส่งผลต่อเนื่อง ไปสู่การพัฒนาประเทศ รัฐบาลได้ให้ความสำคัญต่อการศึกษาระดับและทุกประเภท เป็นอันมากตลอดมา³

การศึกษาของชาติจะบรรลุเป้าหมายได้ตามวัตถุประสงค์นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับแนวโน้มนโยบายและการวางแผนการศึกษาที่ถูกต้องอย่างมีทิศทางที่แน่นอน นอกจากนี้สิ่งที่สำคัญซึ่งต้องขึ้นอยู่กับหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ในด้านต่าง ๆ ที่จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องประสานสัมพันธ์กันให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ⁴

การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเพราะเป็นการผลิตคนให้พร้อมที่จะประกอบอาชีพ รัฐได้พยายามจัดการอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมตลอดมาดังจะเห็นได้ว่า การอาชีวศึกษาของไทยได้มีการพัฒนาการเด่นชัดมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว นับตั้งแต่โครงการศึกษาลับแรกเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันอาจจำแนกเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 พ.ศ. 2441 มีนโยบายเป็นการเล่าเรียนเฉพาะสิ่งเฉพาะอย่างให้ชำนาญดี เช่น แพทย์ ช่าง การค้า หัตถกรรม และการเพาะปลูก เป็นต้น ระยะที่ 2 พ.ศ. 2475 เป็นการให้การศึกษาวิชาชีพที่เหมาะสมกับภูมิประเทศ เช่น กลสิกรรม หัตถกรรม และพาณิชย์กรรม เป็นต้น ระยะที่ 3 พ.ศ. 2503 เป็นการให้ความรู้ และทักษะ ในการประกอบอาชีพบ้างจึงจัดเฉพาะในระดับมัธยมศึกษา โดยแบ่งเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ห้ามมิให้คัดลอกหรือเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

งานนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ห้ามมิให้คัดลอกหรือเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

พ.ศ. 2520 เป็นการศึกษาระดับวิชาชีพเพื่อมุ่งผลิตกำลังคนในระดับต่าง ๆ ทั่วทั้งตามความต้องการของท้องถิ่นและสังคม รูปแบบของการจัดเป็นทั้งแบบผสมผสานเข้าไปในการศึกษาทุกระดับและที่จัดเป็นเอกเทศตามความจำเป็น ทั้งนี้โดยมุ่งเน้นความรู้ความสามารถด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมที่สนับสนุนการเกษตรเป็นสำคัญ

นับตั้งแต่การประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ 2520 เป็นต้นมา ประชาชนได้ตื่นตัวต่อการศึกษา มีความต้องการทางการศึกษามากขึ้น ถึงแม้ว่ารัฐจะพยายามจัดให้มากเพียงใด รัฐก็ไม่สามารถจัดให้เพียงพอกับความต้องการของบุคคลได้ ทั้งนี้เนื่องจากขาดแคลนงบประมาณ รัฐจึงกำหนดเป็นนโยบายการส่งเสริมโดยให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ดังมีปรากฏเป็นเอกสารยืนยันในคำแถลงนโยบายของรัฐบาล และแผนการศึกษาแห่งชาติ ดังนั้น การศึกษาเอกชนจึงสามารถแบ่งเบาภาระในการจัดการศึกษาของรัฐบาลได้เป็นจำนวนมาก ทั้งในด้านจำนวนนักเรียนและงบประมาณ ดังที่รัฐได้ให้การสนับสนุน

ในปัจจุบัน โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาในระบบโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งสิ้น 1.3 ล้านคน ซึ่งหากรัฐบาลเป็นผู้รับภาระจัดการศึกษาส่วนนี้จะต้องใช้งบประมาณในการจัดการศึกษาประมาณ 5,688 ล้านบาท แต่เมื่อเอกชนเป็นผู้รับภาระรัฐเพียงแต่ให้เงินอุดหนุนปีละ 607 ล้านบาทเท่านั้น ซึ่งสามารถประหยัดงบประมาณได้ถึง 5,081 ล้านบาท

จะเห็นว่าเอกชนนั้นได้ช่วยรัฐพัฒนาเยาวชนของชาติให้มีความรู้ และมีประสิทธิภาพในการที่จะพัฒนาประเทศต่อไป

ในระบบของการปฏิบัติตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมาก่อให้เกิดการลงทุนทางด้านอุตสาหกรรมในอัตราสูง ภาคอุตสาหกรรมได้มีบทบาทในระบบเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมบรรลุตามวัตถุประสงค์ สิ่งที่มีความสำคัญมากคือ คุณภาพบุคลากรที่เข้าไปทำงานในภาคอุตสาหกรรมถ้าเป็นบุคลากรที่มีความสามารถในการทำงานแล้ว ก็จะสามารถพัฒนาอุตสาหกรรมที่ส่งผลให้ประเทศเจริญก้าวหน้าได้ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคม การเมือง การปกครองดีขึ้นเตรียมบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ ความชำนาญ มีสมรรถภาพทางเทคโนโลยีมีความก้าวหน้า และจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องจัดระบบและกระบวนการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

การอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบุคลากรระดับช่างฝีมือและช่างเทคนิค อันเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ การอาชีวศึกษาจึงมีบทบาทและความสำคัญยิ่งต่อการ

พัฒนาประเทศ รัฐบาลได้ให้ความสำคัญแก่การอาชีวศึกษา โดยระบุดัตถประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษาไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติทุกฉบับ โดยมีกรมอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการปรับปรุง และขยายอาชีวศึกษาอย่างกว้างขวาง และได้รับความนิยมาจากประชาชน โดยส่งบุตรหลานเข้าศึกษาจนทำให้สถาบันการศึกษาของรัฐไม่สามารถสนองความต้องการของผู้เรียนได้รัฐจึงให้เอกชนเข้ามามีบทบาทในการจัดอาชีวศึกษาร่วมด้วย โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เป็นสถานศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งที่ต้องจัดการศึกษาเพื่อให้เยาวชนของชาติมีความรู้และประสบการณ์ในการจะพัฒนาตนเอง ไปสู่ความสำเร็จของการดำเนินชีวิต การศึกษาที่เอกชนเป็นผู้จัดขึ้นนั้นต้องคำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียน เป็นสำคัญ เพื่อสร้างศรัทธาให้ผู้ปกครองส่งบุตรหลานมาเรียน ซึ่งในสภาพปัจจุบันนี้ โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาได้ก่อตั้งขึ้นมาเป็นจำนวนมาก เพื่อรองรับความต้องการของนักเรียนที่สนใจการเรียนในสายอาชีพ ฉะนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องตระหนักอยู่เสมอในเรื่องคุณภาพของผู้เรียน ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่จะต้องจัดให้กับผู้เรียนอย่างพร้อมเพียง โดยให้สังคมหรือชุมชนยอมรับในความสามารถของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเพื่อเยาวชนจริง ๆ

เป็นที่น่าสังเกตว่าจำนวนนักเรียนในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษามีจำนวนลดลงจากสถิติปีการศึกษา 2525 - 2529 จะพบว่า นักเรียนที่จบมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จะเข้าเรียนในระดับ ปวช. มีจำนวนลดลง และเราไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่า ในอนาคตการศึกษาประเภทอาชีวศึกษาที่เอกชนเป็นผู้จัดจะมีจำนวนนักเรียนเพิ่มหรือลดมากน้อยเพียงใดดังตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 1

จำนวนนักเรียนระบบโรงเรียนประเภทอาชีวศึกษา ในโรงเรียนเอกชน
ปีการศึกษา 2525-2529

หลักสูตร	ชั้น	ปีการศึกษา				
		2525	2526	2527	2528	2529
ปวช.	ปีที่ 1	70,032	61,052	65,616	58,433	52,460
	ปีที่ 2	96,118	58,152	52,265	53,490	47,988
	ปีที่ 3	59,223	96,890	60,167	51,072	50,892
	รวม	225,973	216,094	178,039	162,995	151,340

ที่มา : สถิติการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2529 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการเปลี่ยนแปลงนั้นย่อมมีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาในอนาคตของ เอกชนซึ่งผู้บริหาร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาควรตระหนักในเรื่องนี้ด้วย เพื่อหาทางป้องกันและเพื่อสนองนโยบายการพัฒนากิจการศึกษาระดับอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น จึงควรปรับปรุงทั้งด้านปริมาณและคุณภาพของการอาชีวศึกษา ที่เอกชนเป็นผู้จัดให้สามารถฝึกอาชีพที่เหมาะสมได้อย่างกว้างขวาง เพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนการนำความรู้และประสบการณ์ไปประกอบอาชีพส่วนตัวซึ่งก็จะเป็นการแก้ปัญหาการว่างงานได้เป็นอย่างมาก

อีกสาเหตุหนึ่งซึ่งทำให้ปริมาณนักเรียนที่เข้าศึกษาในระดับ ปวช. ลดลง คือในการจัดการศึกษาของภาคเอกชนนั้น คนทั่วไปมักจะไม่มีความเข้าใจว่า เอกชนจัดการศึกษาลักษณะแบบธุรกิจ มุ่งหวังกำไรเป็นสำคัญจึงทำให้มาตรฐานทางการศึกษาต่ำกว่ารัฐบาล อุปสรรคการเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ยังมีไม่พอ เพียงต่อความต้องการของผู้เรียน ผู้บริหารและผู้รับใบอนุญาตในการดำเนินงานขาดความรับผิดชอบ ครูผู้สอนมีคุณภาพ และประสบการณ์ต่ำ ทำให้การผลิตนักเรียนออกมาขาดประสิทธิภาพ จึงเป็นสาเหตุให้ผู้ปกครอง ไม่ส่งบุตรหลานมาเข้าเรียนในสถานศึกษาเอกชน ซึ่งสาเหตุดังกล่าวนี้พอจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นความสำคัญของการบริหารงานในสถานศึกษาเอกชนว่า ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา จะต้องให้ความสนใจและเห็นความสำคัญเป็นอย่างมากเพื่อมิให้ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้เกิดขึ้นในสถานศึกษาของ เอกชน

ฉะนั้นในการจัดการอาชีวศึกษาของ ไทยนั้นจะเจริญก้าวหน้าได้ก็ขึ้นอยู่กับฝ่ายรัฐบาล และ เอกชนต้องร่วมมือกันจัดการศึกษาประเภทนี้ โดยเน้นคุณภาพและมาตรฐาน ซึ่งจะต้องประกอบไปด้วยการมีสถานศึกษาที่ดีมีมาตรฐาน การมีครูผู้สอนที่มีวุฒิและประสบการณ์สูง มีขั้นตอนการคัดเลือกผู้เข้าศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานที่รัฐได้วางไว้ มีการบริหารงานที่ดี มีอุปกรณ์การสอน และคู่มือตำราเรียนที่ทันสมัยต่อการพัฒนาเทคโนโลยีในปัจจุบัน ตลอดจนมีแผนการทำงานและโครงการพัฒนาการศึกษาที่เด่นชัด จากผลงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีพของนักเรียนในโรงเรียนเอกชน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับที่ "ควรปรับปรุงมาก" และจากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในเขตกรุงเทพมหานครและภูมิภาคทุกหมวดวิชาปรากฏว่า นักเรียนในกรุงเทพมหานคร คะแนนเฉลี่ยมีผลสัมฤทธิ์ดีกว่าภูมิภาค ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ผู้วิจัยคิดว่าควรศึกษา คือ การบริหารงานวิชาการ ทั้งนี้เพราะงานวิชาการเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียนในงานบริหารทั้ง 6 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานธุรการและการเงิน การบริหารงานอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก การบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนและการ

บริหารงานกิจกรรมนักเรียนและเป็นที่ยอมรับกันว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด เพราะจุดประสงค์หลักในการจัดตั้ง โรงเรียนคือ การจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ ส่วนการบริหารอื่น ๆ นั้นเป็นงานที่สนับสนุนให้งานวิชาการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การที่จะปรับปรุงคุณภาพของการศึกษาด้านอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพเพื่อสนองต่อนโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งภาครัฐและ เอกชนควรจะมองเห็นความสำคัญของงานวิชาการ เป็นอันดับแรก

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารงานโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการถือว่า เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารโรงเรียนเพื่อจะได้ทราบถึงสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ได้ปฏิบัติอย่างไร และในการดำเนินงานนั้น โรงเรียนประสบอุปสรรคและปัญหาอย่างไรบ้าง เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ได้ทราบถึงสภาพที่แท้จริงของการบริหารโรงเรียน และทราบแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษามีมาตรฐานทางการจัดการศึกษาสูงขึ้น เพื่อคุณภาพของผู้เรียนจะได้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเอกชนสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อย่างกว้างขวาง จะเป็นการสร้างศรัทธาให้แก่ประชาชนพร้อมที่จะสนับสนุนส่งเสริมให้บุตรหลานของตน เข้าศึกษา ดังนั้นปัญหาจำนวนนักเรียนที่ลดลงนั้นก็หมดไป

แนวความคิดของการวิจัย

ความหมายของการบริหารงานวิชาการนั้น เป็นการดำเนินทุกอย่างทางวิชาการอันจะทำให้การใช้หลักสูตร และการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายทางการศึกษาซึ่งกระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนจะเป็นตัวอย่างชี้ให้เห็นผลผลิตทางการศึกษา คือ คุณภาพของนักเรียนว่ามีความรู้ความสามารถตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และการบริการงานของโรงเรียนที่วางไว้

การศึกษากการบริหารงานวิชาการนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาขอบข่ายการบริหารงานวิชาการจากทฤษฎีต่าง ๆ และได้แนวความคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่เป็นหน่วยงานต้นสังกัดของ โรงเรียนเอกชนได้ให้ขอบข่ายของงานวิชาการ ดังนี้

1. งานเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรและการจัดแผนการเรียนการสอน
2. งานเกี่ยวกับการจัดทำ โครงการสอน และการจัดทำตารางสอน

การจัดทำบันทึกการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. งานเกี่ยวกับตัวครูและระบบการนิเทศการเรียนการสอน
4. งานเกี่ยวกับตัวนักเรียน
5. งานการจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์การสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. การเลือกแบบเรียนและการส่งเสริมการผลิตเอกสาร
7. งานด้านการวัดผลและการประเมินผล
8. งานส่งเสริมการสอน
9. งานห้องสมุด
10. งานประชุมอบรมทางวิชาการ
11. งานด้านการวางแผนและกำหนดวิธีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับงาน

วิชาการ⁷

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้แนวความคิดของ เอกวิทย์ ๗ กลาง ได้ประมวลลักษณะงานวิชาการออกเป็น 11 อย่างดังนี้

1. การควบคุมดูแลหลักสูตร
2. การสอนอุปกรณ์การสอน
3. การจัดแบบเรียนและคู่มือครู
4. การจัดชั้นเรียน
5. การจัดครูสอน
6. การปรับปรุงการเรียนการสอน
7. การฝึกอบรมครูประจำ
8. การเผยแพร่วิชาการ
9. การวัดผลการศึกษา
10. การวิจัยค้นคว้า
11. การประเมินผลมาตรฐาน⁸

จากลักษณะที่ และขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และเอกวิทย์ ๗ กลาง ผู้วิจัยจึงได้กำหนดเป็นตัวแปรที่นำมาศึกษาดังนี้

1. กระบวนการบริหารงานวิชาการ
2. หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
3. การดำเนินการเรียนการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด
5. การแนะแนว
6. กิจกรรมเสริมหลักสูตร
7. การนิเทศการศึกษา
8. การวัดผลและประเมินผลการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเขตการศึกษา 5 ที่ประกอบด้วย 8 ด้าน คือ กระบวนการบริหารงานวิชาการ หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การดำเนินการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด การแนะแนว กิจกรรมเสริมหลักสูตร การนิเทศการศึกษาและการวัดผลประเมินผลการศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 5 ในแต่ละด้าน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ถึงปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 5 ในแต่ละด้าน
4. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 5 ในแต่ละด้าน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้คาดว่า จะช่วยให้ผู้บริหารการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้ทราบถึงประโยชน์ดังนี้

1. ทำให้มองเห็นสภาพ และปัญหาที่แท้จริงของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 5
2. ทำให้ทราบแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและส่งเสริมการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 5 ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น
3. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์สำหรับนักบริหารการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการอาชีวศึกษาเอกชน เพื่อพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษาเอกชนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการที่จะพัฒนาผู้บริหารในสถานศึกษาเอกชนเพื่อสร้างประสิทธิภาพในการบริหารงานของสถานศึกษา

5. จะเป็นเครื่องชี้ถึงข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการบริหารงาน ซึ่งกระทรวงหรือหน่วยงานต้นสังกัด จะได้นำวิธีการจัดอบรมสัมมนา เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับครูผู้สอน ในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 5 ในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับครูผู้สอน ในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 5 ในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ของเขตการศึกษา 5 โดยมีขอบเขตดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย 8 ด้าน ดังนี้

- 1.1 กระบวนการบริหารงานวิชาการ
- 1.2 หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
- 1.3 การดำเนินการเรียนการสอน
- 1.4 วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด
- 1.5 การแนะแนว
- 1.6 กิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 1.7 การนิเทศการศึกษา
- 1.8 การวัดผลและประเมินผลการศึกษา

2. กลุ่มตัวอย่าง ประกอบไปด้วยกลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา จำนวน 41 คน กลุ่มครูผู้สอน ได้แก่ ครูที่ได้รับการบรรจุให้มีหน้าที่สอนประจำ จำนวน 186 คน ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2532

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ข้อมูลเบื้องต้นที่จำเป็นเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบไปด้วย ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 5 ในแต่ละด้าน

4. การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาที่เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตการศึกษา 5 เท่านั้น

ข้อจำกัดของการวิจัย

เนื่องจากการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 5 เท่านั้น ซึ่งข้อมูลที่ได้จากผู้บริหารที่เป็นครูใหญ่ ซึ่งจะมีบทบาทในการบริหารงานวิชาการโดยตรงของสถานศึกษาทุกแห่ง ในเขตการศึกษา 5 เนื่องจากบุคคลดังกล่าวมีจำนวนน้อยและขณะเดียวกันครูก็มีส่วนโดยตรงต่อการบริหารงานวิชาการ จึงได้รวบรวมผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องต่องานวิชาการ ได้แก่ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา และครูผู้สอน ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานวิชาการระดับรองลงมาจะมีตำแหน่งหน้าที่และความรับผิดชอบไม่เท่ากัน ฉะนั้นข้อมูลที่ได้จากโรงเรียนแต่ละแห่งจึงอาจคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงได้

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจคำหลัก ๆ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จึงได้นิยามคำและความหมายของคำต่าง ๆ ในงานวิจัยดังนี้

เขตการศึกษา 5 หมายถึง พื้นที่ 6 จังหวัด ประกอบไปด้วย จังหวัดราชบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุพรรณบุรี และสมุทรสงคราม

โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา หมายถึง โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาที่เปิดทำการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ในเขตการศึกษา 5

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่บริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประกอบด้วย ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา

ครู หมายถึง บุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานในด้านการสอน ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น และปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียนตามที่มีบังคับบัญชาได้มอบหมาย

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารงานวิชาการ หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การดำเนินการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด งานแนะแนว กิจกรรมเสริมหลักสูตร งานนิเทศ การศึกษา การวัดผลและประเมินผลการศึกษา

ปัญหาการบริหารงานวิชาการ หมายถึง อุปสรรค และข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุให้การดำเนินการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ หรือบรรลุวัตถุประสงค์อย่างไม่มีประสิทธิภาพ

เชิงอรรถ

¹ จิระ หงส์ลดจรมภ์, "การศึกษา : ยุทธวิธีพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อการพัฒนาประเทศ," วารสารการศึกษาแห่งชาติ, ปีที่ 23 ฉบับพิเศษ (ตุลาคม 2531-มกราคม 2532), หน้า 118.

² นางเยาว์ ชัยเสรี, "มองการศึกษา," วารสารการศึกษาแห่งชาติ, ปีที่ 20 ฉบับที่ 4 (เมษายน - พฤษภาคม 2529), หน้า 5.

³ จันทวิทย์ สุชาติานนท์, "บทนำ," วารสารการศึกษาแห่งชาติ, ปีที่ 20 ฉบับที่ 2 (ธันวาคม - มกราคม 2529), หน้า 1.

⁴ อนันต์ กรูแก้ว, "แนวทางอาชีวศึกษาในประเทศไทย," วารสารการศึกษาแห่งชาติ, ปีที่ 17 ฉบับที่ 1 (ตุลาคม - พฤศจิกายน 2525), หน้า 64.

⁵ เกษร สิทธิภูประเสริฐ, "บทนำ," วารสารการศึกษาแห่งชาติ, ปีที่ 1 (ตุลาคม - พฤศจิกายน 2528), หน้า 1.

⁶ รุ่ง แก้วแดง, "แนวความคิดในการปรับปรุงโครงสร้างและระบบบริหารการศึกษาเอกชน," การศึกษาเอกชน, ปีที่ 2 ฉบับที่ 14 (พฤษภาคม 2532), หน้า 4.

⁷ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, โครงการจัดทำเอกสารและคู่มือการดำเนินงานเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เล่ม 2 (กรุงเทพมหานคร : 2531), หน้า 18.

⁸ เอกวิทย์ ณ ถลาง, "การบริหารวิชาการ," รายงานการประชุมผู้ตรวจการการศึกษาและศึกษาธิการจังหวัด, (พระนครศรีอยุธยา : โรงพิมพ์ครูสภา, 2526), หน้า 113.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของ โรงเรียนในการบริหารการศึกษา ซึ่งวัตถุประสงค์หลักของงานวิชาการอยู่ที่การจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักการ โครงสร้างและจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรต้องสนองความต้องการทางวิชาการ ทั้งของครูและนักเรียน ต้องหาทางช่วยเหลือให้ผู้เรียนและผู้สอนสามารถพัฒนาตนเอง ได้เต็มที่ตามศักยภาพที่แต่ละคนมี ซึ่งคุณภาพ และประสิทธิภาพในการสอนของครูนั้นย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารงานวิชาการ และผู้ที่บริหารงานวิชาการให้ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพที่นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ความสามารถและมีความเข้าใจในเรื่องความหมายในหลักการบริหารงานวิชาการ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเป็นอย่างดี การบริหารงานวิชาการเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ยากยิ่ง ไม่เหมือนกับการบริหารงานก่อสร้าง การบริหารงานการเงิน หรือการบริหารงานบุคคล ซึ่งก็ยุ่งยากไปอีกแบบหนึ่ง แต่มีกฎเกณฑ์ระเบียบแบบแผนตายตัว ส่วนการบริหารงานวิชาการเป็นศาสตร์และศิลป์ประกอบกัน จะต้องมีหลักวิชาที่ดีมีศิลป์ในการที่จะนำผู้อื่นให้ไปสู่เป้าหมายทางวิชาการที่ต้องการ ผู้ที่จะทำงานวิชาการนั้นจะต้องรู้จักประสานประโยชน์ทางวิชาการจากแหล่งวิชาการอื่นนอกเหนือจากหน่วยงานของตนที่รับผิดชอบอยู่แล้วว่าจะมีแหล่งที่ไหนอีกบ้างที่จะให้ความรู้ได้ และพยายามเข้าถึงแหล่งนั้น ๆ ไป เชื้อเชิญให้มาร่วมทำงานทางวิชาการประสานประโยชน์ทางวิชาการ ซึ่งน่าจะเป็นสิ่งที่ดีและสำคัญในการบริหารงานวิชาการ

สำหรับภาระหน้าที่ที่ โรงเรียนจะต้องทำเกี่ยวกับงานทางด้านวิชาการนั้นพอจะกล่าวได้ดังต่อไปนี้

1. งานเกี่ยวกับการควบคุมส่งเสริมมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาบุคคล ได้แก่ การให้คำแนะนำให้คำปรึกษาหารือ และให้ความช่วยเหลือแก่ครูในเรื่องการปรับปรุงคุณภาพของการเรียนการสอน ตลอดจนหาทางสนับสนุนให้ครูมีโอกาสก้าวหน้าพัฒนามั่นคงในด้านการอาชีพ
2. งานเกี่ยวกับผลผลิต เผยแพร่จัดหาเอกสารประกอบการสอนและอุปกรณ์การสอนเพื่อให้เป็นตัวอย่างและให้ยืมไปใช้ตาม โอกาส
3. งานเกี่ยวกับพัฒนาหลักสูตรตลอดจนการผลิตเผยแพร่จัดหาเอกสารประกอบ

หลักสูตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
งานบัณฑิตศึกษา

4. งานเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าทดลองวิจัยด้านวิชาการต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น

5. งานเกี่ยวกับการวางแผนการปรับปรุงทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความหมายและขอบข่ายงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานลักษณะหนึ่งของการบริหารสถานศึกษา ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

ภิญโญ สาร ได้ให้ความหมายว่า

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด ความจริงผู้บริหารการศึกษาหรือครูใหญ่ทุกคนควรจะรับผิดชอบ เป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรกเพราะหน้าที่ของ โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้แก่เรียนในด้านวิชาการ ผู้บริหารการศึกษาหรือครูใหญ่เป็นผู้นำด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นเตือนครูให้คำแนะนำ และคำปรึกษาแก่ครู และประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการสอน¹

ชานาญ เงินทอง ได้ให้ความหมายว่า งานบริหารด้านวิชาการ หมายถึง งานที่โรงเรียนปฏิบัติทุกชนิดซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน²

สุมิตร คุณานุกร ได้ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างภายในโรงเรียนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ และการศึกษาของเด็กให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด ในการส่งเสริมวิชาการในโรงเรียน ก็คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนนั่นเอง³

เอกวิทย์ ณ ถลาง ได้ให้ความหมายว่า

งานบริหารการศึกษาด้านวิชาการนั้น ได้แก่ การควบคุมดูแล หลักสูตรการสอน อุปกรณ์การสอน การจัดแบบเรียน คู่มือครู การจัดชั้นเรียน การจัดครูสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมครูประจำการ การเผยแพร่วิชาการ การ

วัดผลการศึกษา การวิจัยค้นคว้า การประเมินผลมาตรฐาน โรงเรียนเพื่อปรับปรุง โรงเรียนตลอดจนการตรวจเยี่ยมและนิเทศศึกษานักโรงเรียน⁴

Van Miller ได้ให้ความหมายว่าการบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานที่เป็นหัวใจสำคัญมากที่สุด ได้แก่การจัดโปรแกรมการสอนและการปฏิบัติตามโปรแกรม ตลอดจนการวัดผลเพื่อจะได้ติดตามการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดีนั้น เป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะละเลยเสียมิได้⁵

Robert S. Fisk ได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการว่าเป็นความรับผิดชอบของโรงเรียนตั้งแต่การบ่งถึงปรัชญาและจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของโรงเรียนโดยคำนึงถึงบุคคลในอาชีพต่าง ๆ ของชุมชนเป็นพื้นฐาน รวมถึงการประเมินผล โปรแกรมทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น⁶

ดังนั้นพอจะสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การที่สถานศึกษาได้จัดดำเนินการทุกรูปแบบเพื่อพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และตรงตามเป้าหมายของหลักสูตรตลอดจนสนองตอบต่อนโยบายของรัฐบาล

การบริหารงานวิชาการนั้น ครูใหญ่ หรือผู้บริหารการศึกษา โดยทั่วไปควรจะกระจายอำนาจ และความรับผิดชอบไปให้ครูทุกคน ความเป็นผู้นำของผู้บริหารการศึกษาอยู่ที่ความสามารถที่จะใช้คนอื่นให้ทำงาน โดยไม่ต้องใช้วิธีการบังคับ หรือขู่เข็ญ และอยู่ที่เทคนิคในการที่จะกระตุ้นเตือนให้ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอนนักเรียนทุกคน ชยันต์แข็งทำงานอย่างเต็มใจและอดทน อย่างไรก็ตามครูใหญ่และผู้บริหารการศึกษาทุกคนพึงระลึกเสมอว่า ตนเองนั้นไม่ใช่ครูของครูและไม่รอบรู้ในด้านวิชาการไปเสียหมดทุกอย่างทุกสาย การบริหารงานด้านวิชาการจึงอาศัยเทคนิคในการรู้จัก ใช้คนมากกว่าการสอนคนอื่นว่าเขาควรทำอะไร ความจริงที่ครูจะทำอย่างไรควรเป็นหน้าที่ของครู ไม่ใช่หน้าที่ของผู้บริหาร ผู้บริหารเพียงแต่ดูแลให้ครูทำงานที่ดีที่สุดและ ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่เท่านั้น⁷

ขอบข่ายของงานวิชาการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โดยโครงการจัดทำเอกสาร และคู่มือการดำเนินงานเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ได้กล่าวถึงลักษณะงานวิชาการมีขอบข่ายดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. งานเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
2. งานเกี่ยวกับการจัดทำโครงการสอน การจัดทำตารางสอน การจัดทำบันทึก

การสอน

3. งานเกี่ยวกับตัวครูและระบบการนิเทศการเรียนการสอน
4. งานเกี่ยวกับตัวนักเรียน
5. งานการจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์การสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. การเลือกแบบเรียนและการส่งเสริมการผลิตเอกสาร
7. งานด้านการวัดผลและการประเมินผล
8. งานส่งเสริมการสอน
9. งานห้องสมุด
10. งานประชุมอบรมทางวิชาการ
11. งานด้านการวางแผนและกำหนดวิธีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ^๑

นิพนธ์ กิณวงศ์ ได้กล่าวว่า "งานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษา" ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญแก่งานวิชาการ และเข้าใจขอบเขตการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเป็นอย่างดี งานที่เกี่ยวข้องกับวิชาการที่สำคัญมีดังนี้

1. งานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
2. งานด้านปรับปรุงการเรียนการสอน
3. งานด้านการวัดผลและประเมินผล^๑

สุธีระ ทานตวิชัย ได้กล่าวถึงขอบข่ายของงานวิชาการดังนี้

1. งานเกี่ยวกับหลักสูตร
2. งานเกี่ยวกับประมวลการสอน
3. งานเกี่ยวกับการทำโครงการสอนเฉพาะโรงเรียน
4. แผนการสอนวิชาต่าง ๆ
5. การจัดทำคู่มือครู
6. การพิจารณาแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ
7. การทำตารางสอน
8. การจัดแบ่งกลุ่มนักเรียน

9. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
10. การจัดครูเข้าสอน
11. การพัฒนาการสอน
12. การจัดทำอุปกรณ์การสอน
13. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน
14. การนิเทศการสอน¹⁰

ชาวี มณีศรี ได้กล่าวสรุปขอข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ นโยบาย และวิชาการบริหาร
2. หลักสูตรและประมวลการสอน
3. ตารางสอน
4. อุปกรณ์การศึกษา
5. แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ
6. การแบ่งบทหนังสือ
7. การนิเทศการสอน
8. การจัดห้องสมุด
9. การวัดผลและประเมินผล¹¹

ประดม แสงสว่าง กล่าวว่า ผู้บริหารไม่ควรปล่อยให้ครูทำงานเท่าที่เขาควรจะทำได้ ผู้บริหารควรดำเนินการประชุมครูเพื่อปรึกษาหารือในหัวข้อต่อไปนี้

1. กิจกรรมของ โรงเรียน
2. วิธีสอน
3. ระเบียบการบริหารงานที่ปฏิบัติเป็นประจำ
4. ชีวิตความเป็นอยู่ในหอพัก
5. ปัญหาในการสอน
6. กิจกรรมนอกหลักสูตร หรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร
7. วิธีจัดเตรียมหาเครื่องประกอบและอุปกรณ์การสอนเพื่อสนองความต้องการของนักเรียนและครู
8. สวัสดิภาพของผู้เรียน

9. บริการความสะดวกสบายต่าง ๆ
10. การจัดทำตารางเรียนประจำวัน
11. กะโครงการประจำปี
12. การบรรยายชีวิตดำเนินงาน
13. การเตรียมแบบงานเพื่อไปศึกษานอกสถานที่
14. คำแนะนำต่าง ๆ จากกระทรวง
15. การโฆษณาหรือออกหนังสือพิมพ์สถานศึกษา
16. วางแผนติดตามผลงานของผู้เรียน
17. ความก้าวหน้าทางการศึกษาในเมืองไทย
18. การวัดผลในการสอน¹²

เอกวิทย์ ณ ถลาง ได้ให้ข้อบ่งชี้ของการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. หลักสูตร
2. อุปกรณ์การสอน
3. การจัดชั้นเรียน
4. คู่มือครู
5. การจัดแบบเรียน
6. การจัดครูเข้าสอน
7. การปรับปรุงการเรียนการสอน
8. การฝึกอบรมครูประจำการ
9. การเผยแพร่วิชาการ
10. การวัดผลการศึกษา
11. การวิจัยค้นคว้า
12. การประเมินมาตรฐานโรงเรียน
13. การตรวจเยี่ยมและนิเทศการศึกษา¹³

กิติมา ปรีดีติลภ ได้กล่าวว่า

การบริหารงานวิชาการเป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยตรง เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผลการศึกษาที่มีคุณภาพในที่สุด ดังนั้นไม่ว่ากิจกรรมใด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่สัมพันธ์กับการเรียนการสอน และทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพคือว่างานเหล่านั้นเป็นงานในขอบเขตหน้าที่ของผู้บริหารในด้านวิชาการทั้งสิ้นซึ่งในที่นี้ แบ่งขอบข่ายงานด้านวิชาการออกเป็น 6 ประการใหญ่ ๆ ดังนี้

1. แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ
2. หลักสูตรและการสอนประกอบด้วย
 - 2.1 หลักสูตร
 - 2.2 โครงการสอน
 - 2.3 ประมวลการสอน
3. การจัดการเรียนการสอนประกอบด้วยงาน
 - 3.1 การจัดทำรายสอน
 - 3.2 การจัดชั้นเรียน
 - 3.3 การจัดครูเข้าสอน
 - 3.4 การจัดแบบเรียน
 - 3.5 การจัดทำคู่มือครู
4. สื่อการสอน
5. การปรับปรุงการเรียนการสอน
 - 5.1 การนิเทศการสอน
 - 5.2 การนิเทศนิเทศ
6. การวัดและประเมินผล¹⁴

สรุป งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่งต่อการบริหาร โรงเรียนดังที่ได้มีนักวิชาการศึกษาต่าง ๆ กล่าวถึงขอบข่ายและหน้าที่ของงานวิชาการไว้ ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

1. งานกระบวนการบริหารงานวิชาการ
2. งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
3. งานการประเมินการเรียนการสอน
4. งานวัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด
5. งานการแนะแนว
6. งานกิจกรรมเสริมหลักสูตร
7. งานนิเทศการศึกษา
8. งานวัดผลและประเมินผลการศึกษา

กระบวนการบริหารงานวิชาการ

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เป็นบุคคลสำคัญที่จะเป็นแกนนำให้บุคลากรภายในโรงเรียนร่วมมือกันปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาตามหลักสูตรกำหนด ซึ่งภารกิจทรงด้านการบริหารงานวิชาการนั้น ผู้บริหารจะรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวไม่ได้ หน้าที่ของผู้บริหารจึงต้องคอยกระตุ้น และส่งเสริมให้ครูร่วมมือกันทุกคนในการที่จะปรับปรุงงานวิชาการของสถานศึกษาให้ดีขึ้นผู้บริหารมีหน้าที่ที่จะต้องประสานงาน สืบรวจความก้าวหน้าทางวิชาการว่าบรรลุเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ต้องคอยติดตามรายงานความก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข หรือวางแผนงานในขั้นต่อไปได้ และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้มีความสามารถทางด้านการจัดระเบียบบริหารงาน รู้จักการจัดหน่วยงาน รู้จักการเลือกคนเพื่อจะได้มอบหมายอำนาจหน้าที่ให้บุคลากรได้ปฏิบัติอย่างถูกต้องและเหมาะสม เช่น รู้จักวางแผน การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน การควบคุมบังคับบัญชา การวินิจฉัย การมอบหมายงาน การวัดและประเมินผลงาน

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องถือว่าเป็นบุคคลสำคัญที่สุดของสถานศึกษา มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการเป็นผู้นำให้บุคลากรในสถานศึกษาร่วมมือกันปฏิบัติงานให้บรรลุจุดหมายของการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมีบทบาทและหน้าที่ในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการบริหารงานวิชาการดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ในการศึกษาถึงสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของงานวิชาการนั้น จะต้องศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

1.1 ข้อมูลต่าง ๆ ของโรงเรียน ซึ่งจะต้องศึกษาเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1.1.1 ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มนักเรียนที่เข้ามา

โรงเรียน

1.1.2 จำนวนนักเรียน

1.1.3 สถิติการมาเรียนของนักเรียน

1.1.4 ยอดรวมแสดงผลการสอบรายปีของนักเรียน

1.1.5 จำนวนนักเรียน อัตราการสอนแก้ตัว การเรียนซ่อมของ

นักเรียนในแต่ละปี

1.1.6 การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน

1.1.7 จำนวนหนังสือ ประเภทหนังสือที่ใช้ในห้องสมุดการจัดระบบ

ในห้องสมุด

1.1.8 ลักษณะการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน

- 1.1.9 ลักษณะการเรียนการสอน การวัดผลและการสอบซ่อม
- 1.1.10 โครงการต่าง ๆ ที่ส่งเสริมงานวิชาการ
- 1.2 ข้อมูลที่เป็นข้อกำหนดที่ต้องยึดเป็นแนวทางปฏิบัติ
 - 1.2.1 พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน กฎกระทรวง ระเบียบ
ประกาศ คำสั่งของกระทรวงศึกษาธิการ
 - 1.2.2 หลักสูตรที่โรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษาเปิดสอน หรือ
ได้รับอนุมัติให้เปิดสอน
 - 1.2.3 ระเบียบการวัดผล ประเมินผล ตามหลักสูตรที่โรงเรียนเปิด
สอน
 - 1.2.4 นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายของโรงเรียน
เกี่ยวกับการจัดการศึกษา
2. การวางแผน การวางแผนเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะช่วยให้งานสำเร็จได้
ด้วยดีตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ในเรื่องของการวางแผนงานวิชาการนั้น ควรดำเนินการดังนี้
 - 2.1 จัดทำแผนงาน โครงการวิชาการประจำปีว่าในปีนั้น ๆ โรงเรียนจะ
จัดกิจกรรมใด โครงการใดที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้การดำเนินการด้านวิชาการมีประสิทธิภาพ
แผนการ โครงการจะมีมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเป้าหมายและงบประมาณของโรงเรียน
 - 2.2 จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานรอบปีการศึกษา โดยนำแผนงาน โครงการ
มาจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังว่าวันใด เดือนใด ปีใด จะจัดกิจกรรมอะไร เพื่อเป็นการเตือน
ความจำของผู้รับผิดชอบ และดำเนินการให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด
 - 2.3 การจัดทำแผนการสอน เป็นเรื่องที่ต้องบริหารต้องควบคุมให้ครูปฏิบัติ
การสอนให้เป็นไปตามเนื้อหาและเวลาที่ระบุไว้ในหลักสูตร คู่มือและแผนงาน การจัดทำแผน
การสอน การดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนดังนี้
 - 2.3.1 ศึกษาการจัดความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณของเนื้อหา และ
ระยะเวลาที่จะสอนประจำปี ประจำภาค ประจำสัปดาห์ และประจำวัน
 - 2.3.2 จัดแบ่งเนื้อหาที่เหมาะสมตรงกับเวลาเรียนที่กำหนดไว้ใน
ตารางสอนแต่ละวัน
 - 2.3.3 จัดเตรียมอุปกรณ์สื่อการเรียน กำหนดวิธีสอนให้เหมาะสมกับ
เนื้อหาวิชานั้น ๆ
 - 2.3.4 แผนการสอนอาจทำเป็นสัปดาห์ เดือน หรือภาคเรียนก็ได้
แล้วแต่ความเหมาะสมและนโยบายของผู้บริหาร

2.4 การจัดตารางสอน เป็นการเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน ผู้บริหารอาจมอบหมายให้หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูร่วมกันจัดทำตารางสอนให้แล้วเสร็จก่อนเปิดภาคเรียน โดยพิจารณาเนื้อหา คาบเวลาจากแผนการสอนที่เตรียมไว้

2.5 การจัดทำเป็นบันทึกการสอน ผู้บริหารจะต้องสั่งการ ควบคุม กำกับ ดูแล ให้ครูจัดทำเป็นบันทึกการสอนประจำวันล่วงหน้า อย่างน้อย 1 สัปดาห์ เพื่อให้การสอนดำเนินไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ หรือในกรณีที่ครูไม่สามารถทำการสอนได้ อาจจัดให้ครูคนอื่นเข้าทำการสอนแทนได้ โดยอาศัยบันทึกการสอนเป็นแนว

2.6 การจัดครูเข้าสอน ผู้บริหารจะต้องจัดครูที่มีความรู้ความสามารถตรงกับวิชาที่สอน โดยเฉพาะครูสอนวิชาชั้นควรเป็นผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญในวิชาชั้นที่สอนเป็นอย่างดี และครูควรมีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาของนักเรียนระดับที่ตนสอนด้วย

2.7 การจัดนักเรียนเข้าชั้นเรียน ผู้บริหารอาจจัดนักเรียนเข้าโดยแบ่งเป็นกลุ่มตามระดับความรู้เดิม ซึ่งอาจทำได้โดยการทดสอบใหม่ หรือพิจารณาจากผลการเรียนเดิม หรืออาจจะจัดคละกันทั้งนักเรียนเก่งและอ่อนก็ได้

3. การดำเนินการตามแผน ผู้บริหารมีบทบาทและหน้าที่ในการดำเนินการตามแผนการสอนหรือคู่มือครู

3.1 ตรวจสอบการเตรียมการสอน บันทึกการสอนของครู

3.2 ดูการปฏิบัติการสอนของครูให้เป็นไปตามเวลาและเนื้อหาที่กำหนด

3.3 ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศให้ครูดำเนินการเรียนการสอนให้เป็นไปตามแผนการสอนหรือคู่มือครู

3.4 จัดครูเข้าสอนแทนกรณีที่ครูประจำวิชารายใดไม่สามารถปฏิบัติการสอนได้

3.5 กวดขัน ดูแลให้ครูเอาใจใส่แก่นักเรียนที่เรียนอ่อนเป็นพิเศษ และจัดกิจกรรมเพิ่มเติม สำหรับนักเรียนที่เรียนเก่ง

3.6 สนับสนุน จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อันจะส่งผลให้ครูจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้การเรียนการสอนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.7 ควบคุม ติดตามให้ครูปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนการ และปฏิทินการปฏิบัติงานที่วางไว้

4. การประเมินผล การประเมินผลงานวิชาการ เป็นสิ่งที่จะทำให้เราทราบว่า การดำเนินงานมีประสิทธิภาพเพียงใด เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ การประเมินผลงานวิชาการ ผู้บริหารอาจทำได้ดังนี้

4.1 ประเมินผลการเรียนของนักเรียน โดย

- 4.1.1 จัดเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลทุกชนิดให้แก่ครู เพื่อให้ครู มีความสะดวกในการประเมินนักเรียน
- 4.1.2 จัดเอกสารประเมินผลการเรียนให้ครบถ้วน ดำเนินการให้ ถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบัน
- 4.1.3 ส่งเสริมให้ครูประเมินผลนักเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อปรับปรุง การเรียนการสอนเป็นสำคัญ
- 4.1.4 รับฟังปัญหาการประเมินผลการเรียนที่เกิดขึ้นแล้วให้คำแนะนำ ช่วยเหลือหรือให้การนิเทศต่อไป
- 4.1.5 จัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน เพื่อสนับสนุนการ ปรับปรุงการเรียนการสอนของครู
- 4.1.6 แจ้งผลการเรียนให้ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนทราบอย่าง สม่ำเสมอ
- 4.1.7 เปรียบเทียบผลการประเมินผลการเรียนของนักเรียนในแต่ละ ปี เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น
- 4.2 การประเมินผล โครงการวิชาการของ โรงเรียน ซึ่งมีแนวปฏิบัติดังนี้
- 4.2.1 ริเริ่มและส่งเสริมการจัดทำโครงการวิชาการของ โรงเรียน
- 4.2.2 พิจารณาและประเมินความสำคัญของ โครงการร่วมกับครู
- 4.2.3 ติดตามและช่วยเหลือการดำเนินการตาม โครงการ
- 4.2.4 ให้อำนาจและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานของ โครงการ
- 4.2.5 เป็นผู้ประเมินหรือแต่งตั้งคณะทำงานประเมินผลโครงการ
- 4.2.6 เป็นผู้ตรวจสอบและตัดสินใจในการปรับปรุงการปฏิบัติ หรือจัด ทำโครงการต่อเนื่อง
- 4.3 การประเมินผลการปฏิบัติงานของครู ซึ่งมีแนวปฏิบัติดังนี้
- 4.3.1 สังเกตพฤติกรรมการสอนของครู
- 4.3.2 ตรวจสอบการสอนตามบันทึกการสอน แผนการสอน
- 4.3.3 ตรวจสอบบันทึกการสอน
- 4.3.4 ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของครู โดยดูความก้าวหน้าของ นักเรียน ตรวจสอบจากผลงานของนักเรียน
- 4.3.5 รับฟังข้อมูลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของครูจากนักเรียนและ ผู้ปกครองนักเรียน
- 4.3.6 สรุปผลการประเมินการทำงานโครงการวิชาการที่ครูแต่ละคน ได้รับมอบหมาย¹⁵

หลักสูตร

หลักสูตรเป็นแนวทางสำคัญในการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรเป็นแม่บทในการที่จะกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักเรียนได้กระทำร่วมกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ได้มีนักวิชาการการศึกษากล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ดังนี้

เอกวิทย์ ณ ถลาง ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า

หลักสูตรมีความหมายครอบคลุมกว้างมาก คือ หมายถึง ประมวลประสบการณ์ทั้งหมดที่จัดให้กับเด็กได้เรียน เนื้อหาวิชาที่คนคิดแบบพฤติกรรมกิจวัตร สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ฯลฯ เมื่อประมวลกันเข้าแล้วก็จะ เป็นประสบการณ์ที่ผ่านเข้าไปในการรับรู้ของเด็ก หลักสูตร คือ สิ่งใดก็ตามซึ่งมุ่งหวังจะเกิดการเรียนรู้แก่เด็ก¹⁶

ภิญโญ สาธร ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า

หลักสูตร หมายถึง บรรดาประสบการณ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้แก่เด็กเรียนตามระดับชั้น ตามความต้องการของนักเรียน ตามวัยของนักเรียน ตามความสนใจของนักเรียน และตามความต้องการของสังคม ทั้งนี้รวมทั้งประสบการณ์ที่จัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกเวลาเรียนตามปกติ ในโรงเรียน สำหรับประเทศไทยนั้น กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้จัดทำและกำหนดหลักสูตร โดยจัดให้คล้อยตามแผนการศึกษาแห่งชาติ คล้อยกับโครงการปฏิบัติงานตามแผน¹⁷

วิชัย วงษ์ใหญ่ ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 4 ประการ คือ

1. รายการที่ทางโรงเรียนกำหนดสอน และรวมทั้งวัสดุหลักสูตรอื่น ๆ
2. รายวิชาที่สอนให้กับเด็ก
3. รายวิชาที่ทางโรงเรียนเปิดสอน
4. การวางแผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ซึ่งทางโรงเรียนจัดเสนอแนะขึ้นไว้¹⁸

สันต์ ธรรมบำรุง ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตร หมายถึงความรวมถึง

1. หลักสูตร คือ อนุกรม โครงร่างของการเรียนอย่างกว้าง ๆ
2. หลักสูตร คือ การกำหนดสาระของหลักสูตรในแง่ต่าง ๆ
3. หลักสูตร คือ โครงสร้างลักษณะเนื้อหาในหลักสูตร
4. หลักสูตรเป็นแนวทางการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน
5. หลักสูตรจะเป็นประเมินผลว่า ทั้งการเลือกและโครงสร้างใช้ได้หรือไม่
6. หลักสูตร คือ เกณฑ์ประเมินผลสำหรับการสอน¹⁹

พินัส หันนาคินทร์ ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทั้งมวลที่นักเรียนจะพึงได้รับภายใต้การนำของครู หรือโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อมุ่งหวังที่จะเกิดความงอกงามในด้านต่าง ๆ แก่นักเรียนทั้ง กาย อารมณ์ และสังคม²⁰

กิติมา ปรีดีดิติก ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตร หมายถึง เอกสารที่กำหนดโครงการศึกษาของผู้สอน โดยกำหนดความมุ่งหมายของการศึกษา เนื้อหาของความรู้และประสบการณ์ที่จะจัดให้กับผู้เรียน กระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผล²¹

ดำรง สิมพลีวงศ์ ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตร หมายความว่า

สิ่งต่อไปนี้เป็น

1. เอกสารหลักสูตร
2. กระบวนการสอนของครู
3. กระบวนการเรียนของเด็ก
4. การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน²²

อภิรมย์ ณ นคร และคณะ ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า

หลักสูตร หมายถึง เครื่องมือที่ช่วยแปรความมุ่งหมายของการศึกษาออกเป็น ภาคนโยบายที่เห็นเครื่องกำหนดการสอนการเรียนของครูและนักเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษา และเป็นเสมือนเครื่องชี้หรือนำในการสอนและการเรียน หรืออาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า หลักสูตรคือแผนการจัดวิชาสำหรับนักเรียนในชั้นหนึ่ง หรือประโยคหนึ่ง โดยกำหนดให้มีการเรียนวิชาต่าง ๆ ให้จบตามกำหนดเวลาที่ระบุไว้สำหรับชั้นนั้นหรือประโยคนั้น²³

ประณม แสงสว่าง ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า

หลักสูตร คือ แนวกำหนดประสบการณ์ทั้งหมดที่มุ่งหมายให้นักเรียนได้รับจากการศึกษาทั้งในแง่วิชาการ และพัฒนาการทุกด้านครอบคลุมถึงการกำหนดกิจกรรม การเรียนการสอน และวิธีฝึกฝนอบรมเด็กในชั้นเรียนหลักสูตรเป็นมาตรฐาน และเป็นพื้นฐานอย่างหนึ่งของการจัดประสบการณ์แก่นักเรียน ครูจึงสามารถจะเพิ่มเติม เสริมแต่ง ให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนและท้องถิ่นได้²⁴

Hilda Taba ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตร หมายถึง ประมวล ปรเภทณ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนและครูผู้สอนจัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนมีการ เปลี่ยนแปลง ไปตามลักษณะที่ตั้งจุดมุ่งหมายไว้²⁵

William B. Ragan และ Gene D. Shepherd ได้ให้ความหมายของหลักสูตร ว่า

หลักสูตรประกอบไปด้วยประสบการณ์ของเด็กทุกชนิดที่โรงเรียนจะต้อง รับผิดชอบ ความหมายนี้ครอบคลุมไปถึงรายวิชาที่เปิดสอน เอกสารทางราชการ ที่ระบุรายละเอียดของหลักสูตรกระทรวง การเรียนการสอน ซึ่งเป็นตัวถ่ายทอด หลักสูตร และ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปะทะสังสรรค์ และประสบการณ์ของผู้เรียน แต่ละคน²⁶

Harold G. Shane และ E.T. Mc. Swain ได้กล่าวว่า หลักสูตร เป็นผลรวม ของประสบการณ์อันได้แก่ การเรียนทักษะ นิสัย และเจตคติที่เด็กได้รับเป็นส่วนหนึ่งของ ตัวเขาและเด็กจะนำไปใช้ในการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง²⁷

Franklin Bobbitt ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรว่าเป็นรายการของ สิ่งต่าง ๆ ที่นักเรียนและเยาวชนจะต้องทำและจะต้องประสบ²⁸

Galen Saylor และ William M. Alexander ได้ให้ความหมายของหลักสูตร ว่า หลักสูตร หมายถึง บรรดาความพยายามทั้งหมดของโรงเรียนในการที่จะก่อให้เกิดผลของ การเรียนที่โรงเรียนพึงปรารถนา ทั้งในสถานการณ์ภายในและภายนอกโรงเรียน²⁹

จากความหมายของนักการศึกษาเหล่านี้ พอจะสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง กระบวนการประสบการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนกิจกรรมทุกชนิดที่ทางโรงเรียนจัดไว้สำหรับนักเรียน ได้ศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจโดยมีจุดมุ่งหมายของการศึกษา เป็นสำคัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรมีความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนมาก แต่ครูส่วนมากไม่เล็งเห็นความสำคัญ ครูใหญ่ควรตระหนักด้วยว่า ความสำคัญของหลักสูตรจะมีความสมบูรณ์หรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับการใช้หลักสูตรซึ่งเป็นเรื่องของครูโดยตรง

ได้มีนักการศึกษากล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ต่าง ๆ ดังนี้

1. การจัดการศึกษาประเภทใดก็ตาม จะขาดหลักสูตรไม่ได้ เพราะหลักสูตรเป็นโครงร่างหรือแนวทางกำหนดการปฏิบัติของครู
2. หลักสูตรย่อมกำหนดไว้ว่า เด็กควรจะได้รับการพัฒนาไว้บ้างที่เป็นประโยชน์แก่เด็กและสังคม
3. หลักสูตรเป็นเครื่องชี้หรือแสดงให้เห็นว่า โฉมหน้าของสังคมในอนาคตจะเป็นอย่างไร
4. หลักสูตรเปรียบเสมือนเป็นหัวใจของการศึกษา เพราะหลักสูตรเป็นส่วนรวมประสบการณ์ทางการศึกษาทั้งหมดของเด็กในระหว่างที่อยู่ในโรงเรียน
5. หลักสูตรเป็นเสมือนเครื่องส่งเสริมการดำเนินชีวิตของเด็กให้เป็นไปด้วยดีมีความสุข และเป็นประโยชน์ต่อสังคม

การนำหลักสูตรไปใช้

Arvida chandra ได้ให้ความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้ว่า เป็นการทดลองใช้เนื้อหาวิชา วิธีสอน เทคนิคในการประเมินผล การใช้อุปกรณ์การสอน แบบเรียนและทรัพยากรต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน¹⁰

George A. Beauchamp ได้กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึงการนำหลักสูตรไปปฏิบัติโดยประกอบด้วยกระบวนการที่สำคัญที่สุดคือ การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ครูได้มีการพัฒนาการเรียนการสอน¹¹

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่ง เพราะตัวหลักสูตรเสมือนทฤษฎี การนำหลักสูตรไปใช้ หรือ การสอนเปรียบเสมือนภาคปฏิบัติผู้ที่เกี่ยวข้องกับ การนำหลักสูตรไปใช้นั้นจะต้องพยายามขยายเนื้อหาสาระ ปรับปรุง สร้างเอกสารสื่อการเรียนการสอนไปทดลองใช้เพื่อประเมินคุณค่าของหลักสูตร ตลอดจนการบริหารหลักสูตร อันจะเป็นการเอื้ออำนวยให้การนำหลักสูตรบังเกิดผลดี การนำหลักสูตรไปใช้นั้นสามารถที่จะสรุปเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

1. การวางเนื้อหาสาระ (Content) และเพื่อการขยายเนื้อหาสาระ ควรทำ คำอธิบายรายวิชา (Course Description) ประมวลการสอน (Course Syllabus) ซึ่งระยะการวางเนื้อหาของหลักสูตรนี้เปรียบเสมือนก้าวนำหลักสูตร

2. นำประมวลการสอน มาทำรายละเอียดและองค์ประกอบมาสร้างเป็นเอกสาร ตำรา หนังสือ อุปกรณ์การสอน ทำชุดการเรียนรู้ (Learning Package) และชุดการสอน (Instructional Package)

3. นำครู อาจารย์ มาฝึกอบรมเพื่อให้ได้ศึกษาหลักสูตร หลักการ โครงสร้าง กระบวนการเรียนการสอน นำไปสอนให้เกิดผล

4. นำหลักสูตรไปใช้สี่กระยะหนึ่งแล้วนำมาวิเคราะห์ ประเมินผลหลักสูตรไว้ ส่วนไหนดีควรจะได้รักษา ส่วนไหนควรที่จะปรับปรุง เพื่อพัฒนาให้เหมาะสม

5. สร้างห้องสมุดเก็บหนังสือ เอกสารเฉพาะวิชา ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการศึกษากันอย่างกว้างขวาง

จากหลักการดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นแนวทางที่จะนำตัว หลักสูตรซึ่งเปรียบเสมือนภาคทฤษฎี ไปสู่การปฏิบัติ ในการปฏิบัติจะให้ ได้ผลและมีประสิทธิภาพนั้น ควรจะกระทำดังนี้

1. ผู้บริหารและครูจะต้องศึกษาให้เข้าใจในตัวหลักสูตร
2. รู้จักวิธีการขยายหลักสูตรมาสู่ชั้นเรียน
3. จัดทำประมวลการสอน โครงการสอน แผนการสอน บันทึกการสอน
4. จัดหาหนังสือแบบเรียน หนังสืออ่านประกอบต่าง ๆ
5. จัดทำอุปกรณ์ประเภทสื่อการเรียนการสอนประกอบเพื่อให้นักเรียนมีความ

เข้าใจในรายวิชาที่สอนอย่างแท้จริง

การดำเนินการเรียนการสอน

การดำเนินการเรียนการสอนนั้นเป็นวิธีการที่ทางฝ่ายสถานศึกษาจะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน เช่น การจัดตารางสอน การจัดครูเข้าสอน การจัดชั้นเรียน การกำหนดคู่มือหรือแบบเรียนและการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับครูผู้สอน

ตารางสอน การจัดตารางสอนต้องอาศัยเทคนิคและความชำนาญเป็นพิเศษ ต้องใช้เวลาและความพยายามทั้งต้องระมัดระวัง เพราะเมื่อได้ปฏิบัติจริงแล้วมักจะพบกับอุปสรรคนานัปการ การจัดตารางสอนที่ดีควรให้หัวหน้าหมวดวิชาเป็นผู้จัดจำนวนชั่วโมงและวิชาที่สอนของครูในหมวดวิชาของตนแล้วมอบให้ฝ่ายวิชาการ เพื่อนำไปจัดตารางสอนรวมทั้งโรงเรียน

วิทยุ สาธาร ได้ให้ความหมายของตารางสอนว่า ตารางสอนคือ การกำหนดวิชาและเวลาที่จะให้เรียน โดยละเอียดประจำวันตลอดสัปดาห์^{๑๒}

สำหรับการจัดทำตารางสอนนั้น กิติมา ปรีดีติลิก ได้เสนอแนวทางการจัดตารางสอนซึ่งผู้บริหารควรคำนึงถึงหลักในการจัดตั้งต่อไปนี้

1. จะต้องบรรจุวิชาเรียนและเวลาเรียนให้ครบตามหลักสูตรที่กำหนดไว้
2. กำหนดเวลาเรียนโดยแบ่งเป็นจำนวนคาบของแต่ละวิชาและแต่ละวัน หากวิชาใดมีความสำคัญที่จะจัดจำนวนคาบมากกว่าบางรายวิชาย่อมเป็นไปได้
3. กำหนดวิชาที่เรียนลงในแต่ละคาบวิชา โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของแต่ละวิชา เช่น คณิตศาสตร์ ควรอยู่ตอนเช้า หรือคาบแรกของตอนเช้า วิชาการควรอยู่คาบสุดท้ายของตอนเช้า หรือตอนบ่าย
4. วิชาที่ใช้ความคิดมากไม่ควรอยู่ซ้อนกันหลายคาบวิชาในวันเดียวกัน
5. วิชาที่มีการปฏิบัติมาก ๆ ควรจัดเป็น 2 คาบต่อกัน
6. ควรจัดจำนวนคาบหรือเวลาเรียนตอนเช้า ให้มากกว่าตอนบ่าย เพราะตอนบ่ายอาจมีอากาศร้อนหรือเครื่องเครียดในตอนเช้ามากแล้ว
7. การจัดวางวิชาในแต่ละคาบ แต่ละวัน ต้องสัมพันธ์กับเวลาของผู้สอนด้วย
8. ควรเฉลี่ยชั่วโมงสอนของผู้สอนให้ทัดเทียมกัน เช่น ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในสัญญาว่าจ้างครูกำหนดไว้ว่าชั่วโมงสอนของครูมัธยมต้นไม่เกิน 22 ชั่วโมง มัธยมปลายไม่เกิน 20 ชั่วโมง และครูจะต้องใช้ชั่วโมงว่างเพื่อเตรียมการสอนตรวจงาน และทำงานอื่น ๆ เกี่ยวกับนักเรียน^{๑๓}

อภิรมย์ ณ นคร และคณะ ได้กล่าวถึง การกำหนดนัดหมายระหว่างครูผู้สอนและนักเรียนในเรื่องของวิชาและเวลาที่จะให้นักเรียนโดยละเอียด ประจำวันตลอดสัปดาห์

ในการจัดตารางการเรียนการสอนนั้น ผู้บริหารงานวิชาการควรทราบถึงสิ่งต่อไปนี้

1. จะต้องพิจารณาถึงจำนวนของห้องเรียนและจำนวนนักเรียนว่าจะสมควรหรือไม่ ทั้งนี้จะต้องทราบถึงอัตราของห้องเรียนเป็นสำคัญ และการจัดแบ่งชั้นเรียนให้เป็นไปตามความเหมาะสมตามสภาพที่ควรเป็น
2. ต้องทราบระยะเวลาในชั่วโมงของการเรียนการสอนว่าวันหนึ่ง ๆ ควรจะมีช่วงเวลาของการเรียนการสอน คาบละเท่าไรและในสัปดาห์หนึ่งควรจะใช้เวลาเรียนเท่าใด จากการกำหนดอัตราของชั่วโมงการเรียน ก็จะต้องมีไม่น้อยกว่าหลักสูตรกำหนด เช่น สัปดาห์หนึ่ง ๆ กำหนดไว้สัปดาห์ละ 30 ชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รวมเวลาที่ต้องใช้สำหรับการเรียน รวม 6 วัน คิดเฉลี่ยวันละ 5 ชั่วโมง หรือ อีกนัยหนึ่งก็คือวันละ 6 ชั่วโมง รวม 5 วัน ทั้งนี้ก็ควรจะเป็นเรื่องที่ทางโรงเรียน จะต้องพิจารณาในเรื่องของความเหมาะสมและเห็นสมควร

3. การจัดวิชาใดก่อนหลังต้องคำนึงถึงนักเรียนและเวลาที่จะสอน เช่น ไม่ควรจัดวิชาที่นำเบื้อใช้เวลาเรียนตอนบ่ายสำหรับประเทศไทยอากาศร้อนอบอ้าว เวลาบ่ายเป็นเวลาที่ทำให้นักเรียนง่วง เวลาเช้าเป็นเวลาที่ดีที่สุดไม่ควรจัดวิชา ยากที่ต้องใช้ความคิดมาก ๆ ให้เรียนติดต่อกัน ควรจัดสลับกันไปทั้งสัปดาห์

4. การจัดตารางการเรียนการสอน ควรเฉลี่ยชั่วโมงสอนต่อหนึ่งสัปดาห์ ให้เท่าเทียมกัน หรือใกล้เคียงกันมากที่สุด และตารางการเรียนการสอนนี้ควร ทำให้เสร็จเรียบร้อยก่อนโรงเรียนเปิดอย่างน้อย 2 สัปดาห์ และประกาศให้ครู ทุกคนในโรงเรียนทราบเพื่อจะได้เตรียมงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนไว้ให้เสร็จ เรียบร้อย³⁴

ในการจัดตารางการเรียนการสอนนั้น ทางโรงเรียนอาจทำได้โดยจัดตั้งคณะกรรมการชั้น โดยครูใหญ่เป็นผู้แต่งตั้ง ด้วยจุดประสงค์จะใช้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แต่บางแห่งก็นิยม ให้ครูคนเดียวทำหน้าที่ในการจัดแต่ผู้เดียว โดยรับทราบความต้องการและองค์ประกอบต่าง ๆ จากคณะครู แต่โรงเรียนที่มีผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการก็ให้ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ เป็นผู้จัด

แบบเรียน

พณีส หันนาคินทร์ ได้เสนอหลักเกณฑ์ในการเลือกแบบเรียนไว้ดังนี้

1. หนังสือนั้นเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของ โรงเรียนเป็นส่วนรวมและ เหมาะสมกับจุดประสงค์ของวิชานั้น โดยเฉพาะหรือไม่
2. ความถูกต้องแน่นอนของเนื้อหาในหนังสือ
3. ลักษณะการอธิบายเนื้อหาวิชา การใช้ศัพท์และถ้อยคำต่าง ๆ ชัดเจน เพียงใด
4. การจัดเรียงเนื้อหาเหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่
5. ครูจะใช้ประโยชน์จากหนังสือในการสอนได้หรือไม่
6. มีเครื่องมือช่วยในการค้นคว้าสำหรับนักเรียน
7. ลักษณะภายนอกของหนังสือ เช่น คุณภาพการพิมพ์ กระดาษ การเย็บ การเข้าเล่ม ตลอดจนความน่าจับต้องของหนังสือด้วย³⁵

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการสอน

สันต์ ธรรมบำรุง ได้ให้ความหมายของโครงการสอนว่า

โครงการสอน คือ เอกสารใช้ประกอบการสอนวิชาต่าง ๆ โดยจัดแบ่งเนื้อหาออกเป็นรายการหัวข้อย่อย ๆ พร้อมทั้งสอนได้ในชั่วโมงหนึ่ง ๆ ทั้งนี้ต้องพิจารณาให้อยู่ในขอบเขตหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำขึ้น หรืออาจหมายถึง การจัดแบ่งเนื้อหาหรือกิจกรรมที่ต้องสอนให้เหมาะสมพอดีกับเวลาปฏิบัติ เพื่อให้การปฏิบัติการสอนได้ผลสัมฤทธิ์ความมุ่งหมาย ได้แก่ เวลาที่จะใช้สอน ฤดูกาล หรือระยะเวลาที่เหมาะสมที่จะสอนเรื่องนั้น ๆ มุ่งให้สอนได้จบทันระยะเวลาหนึ่งปี การศึกษาอาจจัดเวลาไว้เพื่อการทบทวน และเว้นช่วงเวลาไว้สำหรับการวัดผลด้วย ซึ่งโครงการสอนนั้นจะมีประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครูผู้สอนและนักเรียนเป็นอย่างมาก ดังจะกล่าวต่อไปนี้

1. ใช้เป็นแนวทางการสอน เป็นประโยชน์กับครูใหม่ ครูประจำชั้น ครูที่สอนชั้นเดียวกันหลายห้อง และครูที่สอนแทนครูที่ขาดสอน
2. ช่วยให้ครูสอนตรงตามหลักสูตร ได้กำหนดเวลา โดยไม่ต้องสอนเร็วหรือช้าเกินไป และมีการย้ายเข้าทวนเป็นระยะกับระยะเวลาไว้ทดสอบเป็นตอน ๆ เช่นกัน
3. เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมร่วมกัน สำหรับโรงเรียนที่มีห้องเรียนระดับชั้นเดียวกันหลาย ๆ ห้อง ครูประจำชั้นแต่ละห้องมีโอกาสร่วมกันวางแผนกิจกรรมวิธีสอนตลอดจนอุปกรณ์การสอนใช้ด้วยกัน
4. ช่วยให้ครูใหญ่ และผู้บังคับบัญชาทางที่จะแนะนำครูเกี่ยวกับการเรียนการสอนตลอดจนจัดบริการความสะดวกด้วยประการต่าง ๆ
5. ใช้เป็นแนวทางสร้างแบบทดสอบ ให้คลุมทั่วเรื่องที่สอน และสร้างแบบทดสอบให้ตรงเป้าหมายของลักษณะวิชา เพื่อวัดผลและประเมินผลได้อย่างแท้จริง³⁶

คู่มือครู

คู่มือมือ หมายถึง เอกสารที่ให้รายละเอียดมากขึ้น เพื่อที่จะช่วยให้ครูใช้แผนการสอนได้สะดวกซึ่งมักจะเป็นคู่มือเฉพาะวิชาหรือกลุ่มวิชาใดวิชาหนึ่ง คู่มือครู มีอยู่ 3 แบบ คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น มิอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. คู่มือครูรายวิชา เป็นการเสนอแนะวิธีสอนต่าง ๆ เป็นรายวิชา และระดับชั้นอย่างกว้าง ๆ เช่น คู่มือครูสอนสังคมศึกษา
2. คู่มือครูสอนรายวิชาและรายชั้น เป็นการเสนอรายละเอียดมากกว่าประมวล การสอนและเสนอแนะการสอนเป็นรายบทเรียนไว้โดยเฉพาะ
3. คู่มือครูสอนรายชั้นเรียน จัดทำขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครูสอนรายชั้นเรียนมีครบทุกหมวดวิชาและทำการสอนไว้อย่างกว้าง ๆ ทหลายวิชาการแยกกิจกรรมแห่งวิชาไว้เป็นตอน ๆ หรืออาจใช้วิธีเสนอแนะวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นแกนวิชา แล้วนำไปสู่บริวาร โดยสัมพันธ์กันวางแนวสอนกว้าง ๆ เป็นรายเดือนรายสัปดาห์ ทั้งนี้ครูผู้สอนจะมองเป็นขอบเขตจุดประสงค์แห่งการสอน เลือกกิจกรรมและวิธีการสอนที่เห็นว่าเหมาะสม³⁷

วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน

อุปกรณ์การศึกษา หมายถึง เครื่องมือหรือวัสดุใด ๆ ที่ช่วยครูให้สามารถถ่ายทอดข้อเท็จจริง ทักษะ ทักษะคิด ความรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้เกิดผลดีแก่การเรียนยิ่งขึ้น ซึ่งผู้บริหารจะต้องมีความรู้ในด้านนี้เป็นอย่างดี ดังที่

ดั่งนี้
อภิรมย์ ณ นคร และคณะ ได้เสนอแนะผู้บริหารในการบริหารงานอุปกรณ์การศึกษา

1. อาจารย์ใหญ่ควรพิจารณาในการทำวัตถุประสงค์การศึกษาขั้น ๆ ว่าได้อำนวยประโยชน์ทางการศึกษามากน้อยเพียงใด
2. อาจารย์ใหญ่ควรมองเป็นความสำคัญของการฝึกอบรมครูและบุคลากรภายในโรงเรียนให้รู้จักวิธีการใช้อุปกรณ์การศึกษาต่าง ๆ ด้วยความชำนาญและถูกต้อง
3. อาจารย์ใหญ่ควรได้มองเห็นความสามารถของครูอาจารย์ที่มีอยู่ ซึ่งอาจมีความชำนาญพิเศษเฉพาะด้านได้ช่วยแนะแนวทางด้านวัสดุทัศนูปกรณ์ได้
4. เมื่อมีครูเข้าใหม่เมื่อใด ควรได้มีการประชุมพิเศษและแนะนำความสำคัญของการใช้วัสดุทัศนศึกษาและเขาจะได้มีโอกาสฝึกการใช้เครื่องมือเหล่านั้นในโอกาสอันเหมาะสม
5. อาจารย์ใหญ่ ควรเปิดโอกาสให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีโอกาสได้ศึกษาและสังเกตวิธีการใช้อุปกรณ์การศึกษาพร้อมทั้งให้มีโอกาสฝึกหัดใช้เครื่องมือเหล่านั้นด้วยทั้งนี้ต้องดูโอกาสให้เหมาะสม

6. อาจารย์ใหญ่ ควรกระตุ้นครูทุกคนในโรงเรียนให้มีโอกาสเข้าโครงการฝึกงานภาคฤดูร้อน ที่ทางสถาบันฝึกหัดครูหรือทางมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จัดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่ตัวครูเองและแก่นักเรียนในโรงเรียนด้วย

7. อาจารย์ใหญ่ ควรหาหนังสือที่เกี่ยวกับอุปกรณ์การศึกษาใหม่ ๆ มาให้ครูในโรงเรียนได้อ่านได้ศึกษา เพื่อจะได้เกิดแนวความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างอุปกรณ์ใหม่ ๆ และเป็นประโยชน์ในการใช้สอนต่อไป³⁸

ห้องสมุดโรงเรียน

ในปัจจุบัน การสอนในโรงเรียนได้เน้นเกี่ยวกับเรื่องการใช้ห้องสมุดเป็นอย่างมาก เพราะได้เห็นคุณค่าของห้องสมุดว่าเป็นศูนย์กลางแห่งวิชาการทั้งปวง ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง การฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการใช้ห้องสมุดเพื่อศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลต่าง ๆ ที่ตนสงสัยหรือยังไม่ทราบย่อมจะเป็นเครื่องช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่านอันเป็นสิ่งพึงประสงค์อย่างยิ่ง สำหรับการสร้างความฉลาดและความรอบรู้ให้แก่ตัวนักเรียนเอง

ห้องสมุดของโรงเรียนควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ห้องสมุดควรตั้งไว้ที่ชั้นล่างสุดของอาคารเรียน ซึ่งจะเป็นการง่ายต่อการใช้บริการ
2. ควรมีเจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่ได้รับการฝึกอบรมในวิชาบรรณารักษศาสตร์อยู่เสมอ
3. ควรจัดหนังสือไว้ให้มากที่สุด และควรให้เพียงพอแก่ความต้องการของนักเรียนในระดับต่าง ๆ หนังสือที่สั่งซื้อเข้ามา ในห้องสมุดควรมีคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยครูและนักเรียนร่วมอยู่ด้วย
4. ที่นั่งอ่านหนังสือภายในห้องสมุดควรสะดวกสบาย มีโต๊ะเพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่ใช้ห้องสมุด และสภาพของห้องสมุดต้องสะอาดอากาศโปร่ง เย็นสบายชวนให้นั่งอ่านหนังสือ
5. ระบบสำหรับยืมหนังสือควรจะเป็นไปในทางให้ความสะดวกแก่นักเรียนที่จะยืมควรมีหนังสือใหม่ ๆ เข้าห้องสมุดเสมอ ๆ เพราะจะเป็นเครื่องช่วยกระตุ้นให้นักเรียนอยากเข้าไปใช้ห้องสมุด

กิติมา ปริทีติลลิก ได้กล่าวถึงผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการจัดห้องสมุดโรงเรียนให้ดี ถูกต้อง และเพียงพอแก่ความต้องการของผู้มาใช้บริการดังนี้

1. ต้องสนับสนุนการจัดดำเนินงานของห้องสมุดทุกด้าน เช่น จัดเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้เพียงพอ จัดหาหนังสือและวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ที่จำเป็นต้องใช้ตลอดจนงบประมาณมาสนับสนุน
2. จัดหาครูหรือบรรณารักษ์ที่มีความรู้เกี่ยวกับห้องสมุดและเข้าใจนักเรียนช่วยดำเนินการในห้องสมุด
3. สถานที่ควรจัดเป็นสัดส่วน
4. ฝึกฝนนักเรียนให้รู้จักการใช้บริการห้องสมุด
5. สนับสนุนครูให้รู้จักใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ
6. ส่งเสริมการศึกษาด้วยตนเอง³⁹

การแนะแนว

การแนะแนวเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นมากในด้านการบริหารงานวิชาการ เพราะจะเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนให้มองเห็นอนาคตและเลือกวิถีการดำเนินชีวิตของตนให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ได้ การบริหารแนะแนวนั้นเป็นการจัดบริการให้กับนักเรียนที่มีปัญหาหรือนักเรียนที่ต้องการได้รับความช่วยเหลือแนะนำบางอย่างในการจัดบริการต่าง ๆ เหล่านี้ผู้บริหารจำเป็นจะต้องใช้เทคนิคและบุคลากรให้ถูกต้องเหมาะสมกับงาน จึงจะทำให้งานแนะแนวมมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์

สำหรับการแนะแนวได้มีนักศึกษาค้นคว้าให้หลักการและความสำคัญดังนี้

Raymond N. Hatch ได้กล่าวว่า การแนะแนวเป็นวิธีการหรือบริการอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้บุคคลรู้จักตัวเองอย่างถ่องแท้⁴⁰

ภิญโญ สาร ได้กล่าวถึงบริการแนะแนวในโรงเรียนควรมีลักษณะดังนี้

1. บริการให้คำปรึกษา (Counselling Services)
2. บริการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเด็ก (Child Study Services)
3. บริการข่าวสาร (Orientation Programs)
4. บริการปฐมภูมิเทศ (Information Services)
5. บริการวางแผนการศึกษาและการประกอบอาชีพ (Educational and Vocational Planning)
6. บริการหางานให้นักเรียนทำ (Job Placement)

7. บริการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนทั้งศิษย์ปัจจุบันและศิษย์เก่า
(Follow - up Program)

8. บริการพัฒนาความเป็นผู้นำ และความสามารถในการเข้าสังคม
(Leadership and Social development)⁴¹

กิจกรรมนักเรียน

กิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นด้วยความร่วมมือของนักเรียน เพื่อสนองความต้องการ และความสนใจอันจะเป็นทางเสริมสร้างประสบการณ์และพัฒนาการด้านต่าง ๆ กิจกรรมที่จัดขึ้นอาจจะไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในห้องเรียนแต่อาจมีกิจกรรมบางอย่างที่ช่วยส่งเสริมกิจกรรมในห้องเรียน แต่อาจมีกิจกรรมบางอย่างที่ช่วยส่งเสริมกิจกรรมในห้องเรียนให้มีคุณค่า และมีประโยชน์มากขึ้น กิจกรรมนักเรียนส่วนมากจัดนอกห้องเรียน มีบรรยากาศเป็นกันเอง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติงานร่วมอยู่ด้วย

กิติมา ปรีดีติลก ได้กล่าวถึง การจัดกิจกรรมนักเรียนขึ้น ใน โรงเรียนนั้นมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อสนองความต้องการทางจิตวิทยาของเด็ก
2. เพื่อเป็นการเตรียมเด็กให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมประชาธิปไตย เพราะกิจกรรมนักเรียนจะสอนความร่วมมือกับทางสังคม การรู้จักเคารพกฎและคำสั่ง เพื่อก่อให้เกิดวินัยที่ดี การยอมรับนับถือความคิดเห็นของผู้อื่น
3. เพื่อเสริมสร้างการรู้จักภาคตนเองและบังคับตนเอง ได้ช่วยให้นักเรียนปรับตนเองให้เข้ากับสภาพชีวิตได้ด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง
4. เพื่อสำรวจพัฒนาความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล ทั้งนี้เพื่อจะได้ฝึกฝนและพัฒนาความสามารถนั้น ๆ ให้ดียิ่งขึ้น
5. เพื่อให้เด็กสนใจกับกิจกรรมของโรงเรียนให้มากขึ้นอันจะเป็นโอกาสให้นักเรียนได้สร้างเกียรติและความเจริญรุ่งเรืองให้แก่สถานศึกษา ทั้งยังจะทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรักภูมิใจและเป็นเจ้าของกิจกรรมร่วมกัน
6. เพื่อส่งเสริมให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
7. เพื่อจัดกิจกรรมให้สัมพันธ์กับวิชาที่เรียนในหลักสูตร เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ในหลักสูตรให้ได้ผลดียิ่งขึ้น⁴²

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิจกรรมเสริมหลักสูตร ถือว่าเป็นหมวดวิชาหนึ่ง หัวหน้าหน่วยงานนี้จึงมักจะเรียกกันว่า หัวหน้าหมวดกิจกรรมรับผิดชอบงานภายใต้การกำกับดูแลของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เช่นเดียวกัน กิจกรรมเสริมหลักสูตรนี้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการให้การศึกษาที่กำหนดไว้ในโครงสร้างของหลักสูตร นักเรียนทุกคนจะต้องผ่านกระบวนการนี้มิฉะนั้นจะถือว่าไม่จบหลักสูตร การจัดระบบกิจกรรมจึงต้องรัดกุมเช่นเดียวกับการเรียนการสอนในรายวิชาปกติ กิจกรรมที่ว่าจะจัดตามความถนัดและความสนใจ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้าร่วมทั่วถึงกันทุกคน โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อฝึกให้นักเรียนได้รู้จักการทำงานเป็นหมู่คณะตามวิถีทางของระบอบประชาธิปไตยมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวินัย และความรับผิดชอบในตัวเอง ครูเป็นเพียงที่ปรึกษาควบคุมดูแลอยู่ห่าง ๆ เท่านั้น กิจกรรมเหล่านี้มีกำหนดเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ เอาไว้เป็นส่วนประกอบของหลักสูตร เช่น กิจกรรมผู้นำเพื่อประโยชน์ กิจกรรมรถลูกเสือและยุวกาชาด กิจกรรมอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กิจกรรมศาสนาและศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น บางโรงเรียนอาจแยกย่อยกิจกรรมตามโครงสร้างของหลักสูตรนี้ออกไปอีกหลายสิบกิจกรรม ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ทั้งครูและนักเรียนได้เข้าร่วมในกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจอย่างทั่วถึงกันนั่นเอง

สำหรับกิจกรรมเสริมนั้น เป็นกิจกรรมซึ่งทางโรงเรียนเห็นว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาหรือนักเรียน โดยส่วนรวมหรืออาจเห็นว่าการนั้นสามารถใช้เป็นเครื่องเสริมประสบการณ์ให้แก่ นักเรียน ได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงจัดให้มีกิจกรรมพิเศษเหล่านี้ โดยไม่จำเป็นต้องปรากฏอยู่ในหลักสูตร นักเรียนเองก็สามารถเข้าร่วมได้ตามความสมัครใจอย่างแท้จริง ไม่มีผลเกี่ยวกับการจบหรือไม่จบหลักสูตร ควรจัดในลักษณะอาสาสมัครหรือพอใจจริง ๆ เพราะหากกำหนดเงื่อนไขบังคับแล้ว คุณภาพของกิจกรรมและจิตใจของคนที่เข้าร่วมกิจกรรมจะลดลง

การนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาคือเป็นสิ่งสำคัญที่มีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษาเนื่องจากเป็นขั้นตอนที่กระทำเพื่อชี้แนะแนวทางในการปฏิบัติงานแก่ครู สร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้แก่ครูเพราะการนิเทศการศึกษาจะช่วยทำให้ครูมีความมั่นใจในการทำงานมากขึ้น ทำงานได้ตรงตามจุดหมายและหลักการของหลักสูตร รวมทั้งเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินผลการทำงานของคณะครูด้วย

เมธี ปิลันธนานนท์ ได้กล่าวถึงความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า

เป็นการร่วมมือกันทำงาน โดยใช้เหตุผลและปัญญา การติดต่อสื่อสารกัน
การใช้มนุษยสัมพันธ์ การเปลี่ยนแปลงเพื่อความก้าวหน้า การพิจารณาถึงความ

ต้องการของสถาบันและปัจเจกบุคคล เพื่อพัฒนาการบริหารหลักสูตรและการเรียน การสอนให้มีการปฏิบัติได้อย่างถูกต้องก้าวหน้าและเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งมี จุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อแก้ไข (Corrective)
2. เพื่อการป้องกัน (Preventive)
3. เพื่อการก่อหรือสร้าง (Constructive)
4. เพื่อการสร้างสรรค์ (Creative)⁴³

ภิญโญ สาร ได้กล่าวถึงความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า

การนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายามทุกชนิดของเจ้าหน้าที่ฝ่าย การศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา ในการแนะนำครูหรือและผู้อื่น ที่ทำงานเกี่ยวกับการศึกษา ให้รู้วิธีปรับปรุงการสอนหรือการ ให้การศึกษา⁴⁴

อภิรมย์ ณ นคร และคณะ ได้กล่าวถึงความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า

การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ช่วยเหลือครูเพื่อผล ในทาง ปรับปรุงสภาพการเรียนของเด็กให้ดีขึ้น⁴⁵

นิพนธ์ กิณวงศ์ ได้กล่าวถึงความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า

การนิเทศการศึกษา คือ การปรับปรุงคุณภาพของการศึกษานั้นเอง การนิเทศ การศึกษาเกี่ยวข้องกับการพัฒนาของบุคคลหลายฝ่าย และจุดหมายของการนิเทศ การศึกษา คือ การจัดบริการทางการศึกษาที่ดีและมีคุณภาพสูง⁴⁶

Kimball Wiles ได้กล่าวว่า การนิเทศเป็นการแนะนำซึ่งกันและกัน วางแผน งาน ร่วมกันปรึกษาหารือซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดแนวทางปรับปรุงการ เรียนการสอนให้ดีขึ้น

กล่าวโดยสรุปการนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายามทุกชนิดของเจ้าหน้าที่ ฝ่ายการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา ได้วางแผนงานที่จัดขึ้น เพื่อปรับปรุง คุณภาพการเรียนการสอน โดยการแนะนำครูหรือผู้เกี่ยวข้องให้รู้จักวิธีปรับปรุงการ ให้การศึกษา ด้วยการช่วยเหลือร่วมมือซึ่งกันและกัน การนิเทศการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร โรงเรียน เพื่อจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมบรรลุผลสัมฤทธิ์ความมุ่งหมายทุกประการ

ขอบข่ายของงานนิเทศการศึกษา

1. การปรับปรุงการเรียนการสอน
2. การประเมินผลการเรียนการสอน
3. การเป็นผู้นำในการให้ความช่วยเหลือครู
4. การทำความเข้าใจกระบวนการเรียนการสอน
5. การเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์
6. การจัดฝึกอบรมทางการศึกษา
7. การพัฒนาหลักสูตร⁴⁸

ลักษณะงานนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา เป็นงานสำคัญที่ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการศึกษาจะต้องให้ความสนใจและกระทำอย่างต่อเนื่องซึ่ง Ben M. Harris ได้แบ่งงานนิเทศการศึกษาออกเป็น 10 ประการ คือ

1. งานพัฒนาหลักสูตร (Developing Curriculum) การพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาวการณ์ทั่วไป ซึ่งมีองค์ประกอบเช่นเค้าโครงหลักสูตร การนำไปใช้กับบุคคลระดับไทย โดยคำนึงถึงวุฒิภาวะ (Maturity) เป็นต้น
2. งานดำเนินการเรียนการสอน (Organizing for Instruction) จัดดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรแปลความหมายของหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม
3. การเลือกสรรบุคลากร (Staffing) จัดให้มีคณะบุคคลผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรม การดำเนินการฝึกอบรม รวมทั้งการคัดเลือกบรรจุเลือกแผนการทดสอบ การเก็บรักษาระเบียบแต่ละบุคคล
4. การจัดการบริการความสะดวก (Facility) จัดให้มีเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนให้พอเพียง เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น วางแผนจัดทำมาซึ่งวัสดุและดูแลรักษา พัฒนา
5. การคัดเลือก การจำแนก การทดสอบ ซิงค์วี่ (Software) และอุปกรณ์ (Hardware) ที่จะใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน

6. จัดฝึกอบรมประจำการ (In-service training) จัดฝึกอบรมเพื่อความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการแก่คณะครู เพื่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานการฝึกอบรมจะช่วยให้ผู้รับทันต่อเหตุการณ์ (up-to-date)

7. การปฐมนิเทศ (Orientation) เป็นงานช่วยเหลือครูผู้บรรจุใหม่ เพื่อให้สามารถปรับตัวได้ เพื่อให้ทราบข้อมูล สถานที่ บุคคล ระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ

8. งานที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักการ นโยบายในการปฏิบัติงาน ปรับขยายให้เหมาะสมกับสถานการณ์ สภาพแวดล้อมต่าง ๆ

9. การติดต่อกับชุมชน (Public Relations) งานนิเทศเป็นงานที่เชื่อมความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มีความเข้าใจซึ่งระหว่างกัน ความเข้าใจระหว่างผู้บริหารกับโรงเรียน เป็นต้น เป็นการสื่อสารสัมพันธ์ทางสังคม (Two-ways Communications)

10. งานประเมินผล (Evaluation) จัดให้มีการประเมินผลทางการเรียนการสอน เพื่อหาข้อบกพร่อง ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น⁴⁹

บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียน ในการนิเทศการศึกษา

1. ประชุม อบรมครู อาจารย์ ให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรฉบับที่ใช้ในโรงเรียน

2. ประชุม อบรม ขี้แนะแนวทางการใช้หลักสูตรให้บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียนตามบทบาทหน้าที่ของตน เช่น ครูฝ่ายบริหาร ครูฝ่ายปฏิบัติการสอน ครูฝ่ายสนับสนุน การเรียนการสอน เพื่อให้การใช้หลักสูตร ในโรงเรียนเหมาะสมกับนักเรียนและสภาพของท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอนในกลุ่มประสบการณ์วิชาชีพ หรือรายวิชาต่าง ๆ

3. ติดตามดูแลการใช้หลักสูตร เช่นหาโอกาสพูดคุยกับครูผู้สอน ครูฝ่ายบริการหลักสูตรเพื่อทราบอุปสรรคปัญหาเกี่ยวกับงานที่เขาปฏิบัติ เพื่อจะได้ให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

4. เพิ่มพูนความรู้ด้านต่าง ๆ ให้แก่บุคลากรทุกฝ่าย เช่น แนะนำหนังสือให้อ่านประชุมปฏิบัติการแนะนำให้เยี่ยมชั้นเรียนที่สอน ได้ติดตามแนวของหลักสูตรพาไปศึกษาดูงาน

5. พยายามส่งเสริมขวัญและกำลังใจ ในการปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ เช่น เห็นผลงานที่เขาปฏิบัติ ยกย่อง ชมเชย ตามโอกาสอันควร ให้บริการ สวัสดิการที่พึงได้รับ ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือปัญหาส่วนตัว

6. ติดตามผลการใช้หลักสูตรในโรงเรียน ทาทางแก้ปัญหา เช่น สังเกต การปฏิบัติงานของบุคลากร รับฟังความคิดเห็นจากครู นักเรียน ผู้ปกครอง ใช้แบบสำรวจการใช้หลักสูตรจากบุคคลฝ่ายต่าง ๆ พิจารณาผลการเรียนของ นักเรียน

7. จัดให้มีการประชุมสัมมนาเพื่อแก้ปัญหาการใช้หลักสูตรตามโอกาส สัมควร⁵⁰

การวัดผลและประเมินผล

ในการจัดการเรียนการสอนนั้นสิ่งที่จะขาดไม่ได้ในการบริหารงานวิชาการคือ การวัดผลและประเมินผลเพื่อจะได้นำผลมาปรับปรุงงานวิชาการให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ฉะนั้นการวัดผล และประเมินผลจึงเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

การวัดผลการศึกษา หมายถึง ขบวนการในการกำหนดตัวเลขหรือคะแนน หรือ สัญลักษณ์อื่นใด เพื่อแทนปริมาณหรือคุณภาพของพฤติกรรมแต่ละด้านที่เจริญก้าวหน้าในตัวนักเรียน ทั้งนี้ย่อมต้องอาศัยเครื่องมือหรือวิธีการที่เหมาะสม

การประเมินผลการศึกษา หมายถึง ขบวนการในการตัดสินใจลงสรุปคุณลักษณะหรือ พฤติกรรมที่เจริญก้าวหน้าในตัวนักเรียนว่า มีคุณค่า เพียงพอหรือไม่หรือมีคุณภาพดีระดับใด ทั้งนี้ ย่อมต้องอาศัยเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่งเป็นหลักในการเปรียบเทียบ⁵¹

การวัดและประเมินผล เป็นสิ่งจำเป็นในกระบวนการเรียนการสอน เพราะการวัด และประเมินผลจะช่วยให้เกิดประโยชน์ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. เพื่อปรับปรุงการสอนของครู ทำให้ครูทราบว่าผลการสอนของตนเองเป็น อย่างไรจะได้ปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น
2. เพื่อปรับปรุงการเรียนของนักเรียน นักเรียนจะได้ทราบว่าตนเองเก่งอ่อน อย่างไร และครูก็จะทราบว่าเด็กคนไหนเก่ง อ่อน แคไหน จะได้แก้ไขปรับปรุงเป็นราย ๆ ไป
3. เพื่อปรับปรุงระบบการบริหารในโรงเรียน ทำให้ทราบสภาพที่แท้จริงของ หลักสูตร โครงการสอน และบันทึกการสอนที่นำมาสู่ภาคปฏิบัติประสบกับปัญหาอย่างไร ตรงไหน ที่ควรจะทำ การแก้ไขหรือพัฒนาต่อไป
4. เพื่อเป็นข้อมูลทางการศึกษาทั่วไป เช่น เพื่อแสดงผลการเรียนจบ และเป็น หลักฐานให้ผู้ปกครองได้ทราบ

บทบาทของผู้บริหารในการประเมินผลการเรียน

ในการวัดและประเมินผลการเรียนนั้นผู้บริหารจะต้องมีบทบาทและหน้าที่สำคัญ ในการที่จะบริหารงานวิชาการให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพราะการวัดและประเมินผลการเรียนจะเป็นเครื่องชี้จุดเด่น และจุดอ่อนของการเรียนการสอน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทและหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการให้ครูมีเครื่องมือที่จะใช้ในการประเมินทุกชนิดทั้งการประเมินก่อนเรียนระหว่างเรียนปลายภาค หรือปลายปี ทั้งนี้เพื่อให้ครูมีความสะดวกในการประเมินผล นักเรียนในชั้นของตน โดยมิต้องจัดสร้างเครื่องมือเป็นครั้งคราวอยู่เรื่อยไป
2. จัดให้มีเอกสารประเมินผลการเรียนทุกชนิด สำหรับครูและโรงเรียนได้ใช้ตามระเบียบ
3. ส่งเสริมให้ครูประเมินผลการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และมุ่งที่จะประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนเป็นสำคัญ
4. สืบรับฟังปัญหาในการประเมินผลการเรียนเพื่อจะได้แนะนำช่วยเหลือใช้การนิเทศการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ แก่ครูในเรื่องนี้
5. จัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียน ที่จะใช้ได้ดีในการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนและสนับสนุนการปรับปรุงการสอนของตัวครูเองด้วย
6. ส่งเสริมให้มีการประสานสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียนในการที่จะให้ทางบ้านได้ทราบผลการเรียนของเด็กอย่างสม่ำเสมอในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อร่วมมือกันในการพัฒนาเด็ก
7. พิจารณาความก้าวหน้าของโรงเรียนของตนโดยส่วนรวมว่า การจัดการศึกษาในโรงเรียนได้พัฒนาก้าวหน้าไปเพียงไร โดยดูจากผลการประเมินรวมของแต่ละชั้นที่ผ่านมาทุก ๆ ปีว่าความสามารถโดยส่วนรวมของนักเรียนแต่ละชั้นแสดงถึงการพัฒนางานของโรงเรียนให้ก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับหรือไม่ หากโรงเรียนได้พยายามปรับปรุงตนเองอยู่ตลอดเวลา ผลการเรียนของนักเรียนรุ่นหลัง ๆ ย่อมเชียบสูงขึ้นกว่ารุ่นก่อน ๆ เมื่อใช้เครื่องมือประเมินอย่างเดียวกัน ข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้โรงเรียนวางแผนพัฒนาการศึกษาภายในโรงเรียนได้อย่างเที่ยงตรง⁵²

หน้าที่ครูใหญ่ เกี่ยวกับการจัดการวัดผลการศึกษา

1. กำหนดนโยบายโดยทั่วไปที่เกี่ยวกับการวัดผล
2. จัดทำเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ จำเป็นในการสอน
3. ส่งเสริมครูให้มีความสามารถในการวัดผลเพิ่มขึ้น ทั้งการออกข้อสอบ การให้ การประเมินผลข้อสอบ ตลอดจนการรายงานผลการสอบ
4. การจัดการรายสอบ กำหนดครูผู้คุมสอบ เวลาที่ใช้ในการสอบการ จัดห้องสอบ
5. ครูใหญ่ต้องแจ้งให้ครูในโรงเรียนทราบถึงระเบียบที่กระทรวงศึกษาธิการวางไว้จะได้เป็นแนวทางปฏิบัติแบบเดียวกัน
6. หลังจากการสอบไล่เสร็จแล้ว ควรมีการประเมินผลการสอบว่ามีข้อบกพร่องมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพื่อจะได้หาทางแก้ไข ข้อบกพร่องนั้น ๆ ต่อไป⁵³

การปรับปรุงการเรียนการสอน

ผลจากการประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ได้แก่ การประเมินก่อนเรียน การประเมินผลระหว่างเรียน และการประเมินผลปลายภาคเรียน ครูและโรงเรียนย่อมสามารถนำมาใช้เพื่อปรับปรุงการเรียนของนักเรียนและปรับปรุงการสอนของครู

ในด้านการปรับปรุงตัวครู ผลจากการประเมินผลทำให้ทราบว่ากิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูจัดขึ้น เพื่อให้ให้นักเรียนมีความสามารถตามจุดประสงค์ที่วางไว้ เป็นกิจกรรมที่ได้ผลจริงหรือไม่ หากมีนักเรียนจำนวนมากยังไม่มีความพร้อมตามจุดประสงค์ครูก็จะตระหนักได้ว่า กิจกรรมที่ใช้ไปนั้นไม่มีข้อบกพร่องที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากขั้นตอนของกิจกรรมยังไม่เหมาะสม มีความสับสนหรือมีการละเลยกิจกรรมย่อยบางอย่างหรืออาจเป็นเพราะสื่อการเรียนที่ใช้ขาดประสิทธิภาพ ข้อมูลจากการประเมินจะมีส่วนช่วยให้ครูวิเคราะห์ หรือวินิจฉัยหาข้อบกพร่องในการสอนของตนได้

ในด้านการปรับปรุงการเรียนของนักเรียน หากผลจากการประเมิน โดยเฉพาะการประเมินผลระหว่างเรียนชี้บ่งว่านักเรียนยังขาดความสามารถในเรื่องใด ครูผู้สอนจำเป็นต้องจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนนั้นด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถนั้น ก่อนที่จะเรียนต่อไปได้ ทั้งนี้เพราะการเรียนในระดับประถมศึกษาชั้นนั้น เรื่องที่เรียนในตอนต้น ๆ จะเป็นพื้นฐาน

สำหรับการเรียนเรื่องต่อไป หากไม่มีการแก้ไขข้อบกพร่องตั้งแต่ต้นแล้วจะทำให้
นักเรียนเรียนต่อไปได้ลำบาก⁵⁴

การควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ

ปรกรณ์ ศรีตอนไผ่ ได้กล่าวถึงการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการว่า ควรมีข้อ
ปฏิบัติดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบการพัฒนาจุดมุ่งหมายเป้าหมาย
และนโยบายของโรงเรียนเพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการเรียนการสอน การ
กระทำเช่นนี้ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความรู้ความสามารถ 4 ประการ คือ

1.1 สร้างความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการของนักเรียนกับ
จุดมุ่งหมายของโรงเรียน และกำหนดของกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

1.2 กำหนดจุดมุ่งหมายและนโยบายที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียน

1.3 จัดหน่วยทางการสอนเพื่อให้สามารถดำเนินการตามเป้าหมาย
ที่ตั้งไว้ได้

1.4 ประสานเป้าหมายและนโยบายของหน่วยงานต่าง ๆ ภายใน
โรงเรียนให้สอดคล้องกัน

2. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบในการวางตัวบุคคล เพื่อให้สามารถ
ทำหน้าที่ได้บรรลุตามความมุ่งหมายทางการศึกษาของโรงเรียน การกระทำของ
ผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถ 4 ประการ คือ

2.1 กำหนดลักษณะงานของแต่ละตำแหน่ง ให้สัมพันธ์กับกระบวนการ
การเรียนการสอน

2.2 มีส่วนในการสรรหา และคัดเลือกบุคลากรที่มีความรับผิดชอบ
ทางวิชาการ

2.3 กำหนดตัวผู้สอนหรือเปลี่ยนแปลงตัวผู้สอน เพื่อให้การสอนเกิด
ประสิทธิภาพสูงสุด

2.4 พิจารณาให้ทุนให้โทษแก่บุคลากร เช่น การบรรจุ การเลื่อน
ตำแหน่ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน

3. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบในการจัดสรรเวลาและสถานที่เพื่อ
ประโยชน์ของการสอน ผู้บริหารต้องมีความรู้ ความสามารถ 3 ประการ คือ

3.1 จัดประเมินตามความต้องการด้านเวลา และสถานที่สำหรับ การสอนที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

3.2 จัดสรรเวลาและสถานที่ให้แก่กิจกรรมการเรียนการสอน

3.3 จัดกลุ่มนักเรียนเพื่อประโยชน์ของการสอน

4. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบในด้านการจัดวัสดุอุปกรณ์ และ อาคารสถานที่ เพื่อให้ได้ประโยชน์ทางการศึกษาอย่างสูงสุด ผู้บริหารต้อง มีความรู้ความสามารถ 5 ประการ ได้แก่

4.1 จัดประเมินความต้องการทางด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่

4.2 จัดสรรวัสดุอุปกรณ์และสถานที่

4.3 ควบคุมการเลือกสรรวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น

4.4 ประสานงานการใช้อุปกรณ์

4.5 ช่วยพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาขึ้นใช้เอง

5. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบการบริหารส่งเสริมการเรียน การสอนเพื่อให้การสอนบรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความสามารถ 2 ประการ คือ

5.1 จัดประเมินความต้องการทางด้านบริการสนับสนุนการสอน

5.2 ประสานงานบริหารด้านส่งเสริมการสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์

สูงสุด

6. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนเพื่อผลประโยชน์ทางการศึกษา ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ ความสามารถ 4 ประการ คือ

6.1 ติดต่อสื่อสารกับชุมชนเพื่อทราบความต้องการของชุมชนเพื่อจัด วางเป้าหมายของโรงเรียนได้ถูกต้อง

6.2 อธิบายนโยบายการศึกษาและรายงานปัญหาและสัมฤทธิ์ผลของ โรงเรียนแก่ชุมชน

6.3 จัดระบบรายงานผลการศึกษานักเรียนแก่ผู้ปกครองและ สถาบันอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

6.4 สื่อสารความต้องการของชุมชนต่อครูและเจ้าหน้าที่

7. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบการจัดรายการเพื่อปรับปรุง การเรียนการสอนผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความสามารถ 6 ประการ คือ

7.1 จัดให้มีการสัมมนาครู

- 7.2 แนะนำการเข้าอบรมของครูซึ่งจัดขึ้นภายนอกโรงเรียน
- 7.3 ผู้บริหารจัดอบรมครูเอง
- 7.4 จัดและประสานงานฝึกอบรมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- 7.5 ฝึกอบรมหลากหลายให้สามารถดำเนินการจัดฝึกอบรมได้
- 7.6 ประเมินผลการฝึกอบรม

8. ผู้บริหารโรงเรียนต้องรับผิดชอบในการประเมินความต้องการของโรงเรียนและประเมินผลกระบวนการและผลผลิตของโรงเรียน เพื่อจะได้เป็นพื้นฐานในการปรับปรุงการสอน ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความสามารถ 3 ประการ คือ

- 8.1 เก็บรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานของครู
- 8.2 จัดรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลอื่น นอกเหนือจากอิทธิพลครู
- 8.3 เก็บรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลของนักเรียน⁵⁵

การปรับปรุงงานวิชาการ ในสถานศึกษา

การบริหารงานวิชาการเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหาร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาจะต้องติดตามผลของการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา เพื่อจะได้นำผลนั้นมาปรับปรุงให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ปฏิญญา สาธิต ได้ให้หลักการปรับปรุงงานวิชาการที่ควรระลึกถึงอยู่เสมอประมาณ 15 อย่าง ดังนี้

1. นิจารณาหลักสูตรที่ใช้อยู่ โดยรอบคอบ ให้รู้วัตถุประสงค์สำคัญของการสอนรายวิชาว่าเนื้อหาของวิชาที่จะต้องสอนตามหลักสูตรว่ามีอะไรบ้าง มีกิจกรรมอะไรบ้างที่ควรนำมาปฏิบัติในการสอนเพื่อเสริมหลักสูตร หรือเพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจวิชานั้น ๆ ของนักเรียน
2. นิจารณาแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบโดยรอบคอบ ดูว่าเนื้อหาของแบบเรียนหรือหนังสืออ่านประกอบตรงกับหลักสูตรเพียงใด คนใดขาดตกบกพร่องก็จะได้หาทางเพิ่มเติม เท่าที่ควรแบบฝึกหัดต่าง ๆ ทำแบบเรียนเหมาะสมเพียงใด บางที่ครูที่สอนจำเป็นต้องเพิ่มเติมแก้ไขหรือปรับปรุงด้วยตนเองตามความเหมาะสม

3. ในกรณีที่ที่มีประมวลการสอนอยู่แล้ว ครูจะต้องร่วมกันพิจารณาความเหมาะสมและความสมบูรณ์ของประมวลการสอนด้วย การพิจารณาดังกล่าวควรเปรียบเทียบกับทางปฏิบัติด้วย เพราะบางทีประมวลการสอนบางตอนไม่อาจปฏิบัติได้สมบูรณ์หรือไม่สะดวกที่จะสอนตามลำดับนั้น ๆ ก็อาจต้องแก้ไขปรับปรุงเสียใหม่ให้เหมาะสม ถ้ายังไม่มีประมวลการสอน ครูใหญ่ต้องเป็นผู้นำให้ครูร่วมกันจัดทำขึ้นใช้ในโรงเรียนด้วยตนเอง เพื่อเป็นแนวทางควบคุมการสอนให้อยู่ในระเบียบแบบแผน และตรงเป้าหมายของหลักสูตร

4. พิจารณาข้อสอบวิชาต่าง ๆ ที่เคยจัดสอบมาแล้ว เพื่อทราบแนวทางของข้อสอบ เพราะโดยปกติข้อสอบแสดงวัตถุประสงค์ของการสอนวิชานั้น ๆ ออกมาชัดเจนดีกว่าหลักสูตรเสียอีก แนวของข้อสอบจะช่วยครูได้มากในการสอนให้ถูกทิศทาง

5. การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรหรือการเปลี่ยนแบบเรียน ไม่มีประโยชน์เลย ถ้าครูไม่ยอมเปลี่ยนวิธีการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนและสภาพแวดล้อม การปรับปรุงหลักสูตรและแบบเรียน ดังนั้น การอบรมครูให้รู้วิธีการใหม่ ๆ ในการสอนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีส่วนช่วยปรับปรุงงานวิชาการได้มาก ครูใหญ่จึงควรจัดให้มีการแสดงปาฐกถาในด้านวิชาการ โดยเฉพาะเรื่องวิธีสอน ให้ครูได้ฟังเป็นครั้งคราว ปาฐกถาดังกล่าวอาจเป็นการเสริมความรู้ ในด้านเนื้อหาวิชาที่ครูต้องสอนหรือเกี่ยวกับวิธีสอนก็ได้ทั้งนั้น แต่ควรให้ผู้แสดงปาฐกถาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะวิชานั้น ๆ จริง ๆ จึงจะได้ผล

6. ในด้านนักเรียน ครูใหญ่ควรจัดให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นที่รู้จักกันทั่วไปมาบรรยาย วิธีการเรียนที่จะก่อให้เกิดผลดีเป็นครั้งคราว ถ้าเป็นไปได้ควรให้ศิษย์เก่าของโรงเรียนที่ได้รับความสำเร็จจากการเรียนและการทำงานมาแล้วเป็นผู้บรรยาย จะได้กระตุ้นใจหรือบำรุงขวัญให้นักเรียนขยันขันแข็งในการเรียนได้มากขึ้น เป็นการส่งเสริมวิชาการอีกนัยหนึ่ง

7. การกำหนดให้ครูในโรงเรียนผลัดเปลี่ยนเป็นผู้บรรยายพิเศษในการประชุม นักเรียนบางชั้น ทั้งโรงเรียนซึ่งจัดให้มีเป็นครั้งคราว ช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้พิเศษเพิ่มเติมได้มาก ครูใหญ่จึงควรจัดให้มีเป็นประจำอย่างน้อย 2 ครั้งในภาคเรียนหนึ่ง ๆ

8. ควรนำผลการสอบของแต่ละวิชาแต่ละชั้นมาวิเคราะห์ทุกสิ้นปีการศึกษา อาจนำคะแนนที่นักเรียนสอบได้มาวิเคราะห์ให้รู้ว่า คะแนนสูงสุดต่ำสุดเท่าใด คะแนนมัธยฐาน (Median) เท่าใด ครูจะได้รู้ว่าการสอนวิชานั้น ๆ ได้ผลเพียงใด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถ้าคะแนนที่นักเรียนสอบได้กระจุกกระจายมาก แสดงว่า การสอนไม่มีประสิทธิภาพ ถ้าคะแนนเกาะกลุ่มในทางสูง แสดงว่า การสอนได้ผล แต่ถ้าคะแนนเกาะกลุ่มในทางต่ำอาจจะเพราะสอนไม่ดี นักเรียนไม่เข้าใจไม่รู้เรื่องจึงพากันสอบตกส่วนมากก็ได้ ในปีการศึกษาถัดไปครูใหญ่จะตักเตือนครูผู้สอนวิชานั้น ๆ ให้แก้ไขปรับปรุง การสอนเสียใหม่

9. ครูใหญ่ควรชักจูงให้ครูทุกคนอ่านหนังสือหรือตำราวิชาครู เสียบ้างเป็นครั้งคราวแม้จะเคยเรียนมาแล้ว แต่เมื่อเวลาผ่านไปความรู้ทางวิชาครูอาจจะบกพร่องไปก็ได้หนังสือวิชาครูของผู้ทรงคุณวุฒิต่าง ๆ ควรมีประจำตู้หนังสือสำหรับครู ให้ครูหยิบมาอ่านได้สะดวกทุกเวลา

10. ควรมีการประชุมครู เพื่ออภิปรายร่วมกัน เกี่ยวกับการสอน และการเรียน ของนักเรียนเสียบ้าง อย่างน้อยภาคเรียนหนึ่งควรทำได้สัก 2 ครั้ง

11. ครูใหญ่ควรไปเยี่ยมห้องเรียนขณะครูสอนเสียบ้าง ให้รู้ว่าในโรงเรียน ครูเขาสอนกันอย่างไร และควรทำเป็นประจำจนครูรู้สึกเป็นของธรรมดาที่ครูใหญ่ มาขอดูการสอน

12. ครูใหญ่ควรชักจูงให้ครูน้อยที่มีชั่วโมงว่าง เข้าไปนั่งดูเพื่อนครูสอนเสียบ้าง จะได้ช่วยกันตักเตือนแก้ไขวิธีสอนให้ดีขึ้น และบางที่อาจเกิดความคิดดี ๆ นำมาแก้ไขปรับปรุงตนเองก็ได้

13. ครูใหญ่ไม่ควรแสดงการสอนให้ครูน้อยดูด้วยตนเอง เพราะอาจผิดพลาดได้ แต่ถ้าอยากให้ครูเห็นวิธีการดี ๆ อาจเชิญครูอื่นที่เห็นว่ามีความสามารถมาแสดงให้ดูจะดีกว่า ฟังระลึกเสมอว่าวิธีสอนของใครก็ของคนนั้น ยากที่จะเลียนแบบกันได้ เพราะบุคลิกภาพของครูแต่ละคนไม่เหมือนกัน นักเรียนแต่ละห้องเรียน ก็ไม่เหมือนกัน

14. ในระหว่างหยุดเรียนปลายปี โรงเรียนควรจัดให้มีการสัมมนาของ คณะครูทั้งโรงเรียนเสียบ้าง เพื่อให้ครูมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอน ในบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียนอาจเชิญผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมา สัมภาษณ์ด้วยก็ได้

15. ส่งครูไปร่วมอบรมครูที่ครูสภา วิทยาลัย มหาวิทยาลัย หรือหน่วยงานอื่น เมื่อเขาจัดขึ้นเป็นครั้งคราวเสียบ้าง เป็นการเปิดโอกาสให้ครูได้เปิดหูเปิดตา เห็นโลกกว้างแทนที่จะเห็นแต่โรงเรียนของตนเองเพียงอย่างเดียว^{๕๐}

ภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน

โรงเรียนเอกชนเป็นโรงเรียนที่สร้างขึ้นตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ในนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐนั้นระบุว่า เปิดโอกาสให้เอกชนมาร่วมจัดการศึกษาของชาติภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะการจัดการศึกษาหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการประเภทอาชีวศึกษา ซึ่งเอกชนสามารถเข้ามาร่วมจัดได้มีดังนี้

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค
3. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

สำหรับภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน อาจจัดเป็นภารกิจหลักได้ 2 ประการ กล่าวคือ

1. ภารกิจที่ต้องบริหารกิจการโรงเรียนตามหลักการบริหารการศึกษา กล่าวคือ บริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคคล งานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่ งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน และชุมชน
 2. ภารกิจที่จะต้องบริหารกิจการโรงเรียนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชนระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- ทักษะที่จำเป็นของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนซึ่งสำคัญต่อการบริหารโรงเรียน จากภารกิจที่ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนต้องรับผิดชอบต่อการบริหารงานโรงเรียน ดังกล่าวแล้วนั้น จำเป็นต้องอาศัยทักษะที่สำคัญ 3 ประการดังต่อไปนี้

1. ทักษะในด้านคตินิยม
2. ทักษะในด้านเทคนิค
3. ทักษะในด้านมนุษยสัมพันธ์

1. ทักษะในด้านคตินิยม พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่แสดงให้เห็นว่าเป็นผู้มีทักษะด้านคตินิยมนั้นมีดังนี้

- 1.1 เข้าใจโครงสร้างของหน่วยงานของโรงเรียนเอกชนว่ามีรูปแบบอย่างไร ต้องประสานงาน หรือเกี่ยวข้องกับหน่วยราชการใดบ้าง
- 1.2 เข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของงานโรงเรียนแต่ละงาน สามารถจัดลำดับความสำคัญงานเหล่านั้น และจัดแบ่งเวลาการบริหารงานได้อย่างเหมาะสม
- 1.3 เข้าใจการเปลี่ยนแปลงของหน่วยงานแต่ละจุดที่จะต้องกระทบกับหน่วยงานแต่ละจุดได้

2. ทักษะในด้านเทคนิค พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่แสดงให้เห็นว่าเป็นผู้มีทักษะด้านเทคนิคนี้มีดังนี้

2.1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่เปิดสอนเป็นอย่างดี

2.2 เข้าใจเทคนิคการใช้อุปกรณ์ หรือมีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่นำมาใช้ในการศึกษา

2.3 สามารถวิเคราะห์ทั้งงานบริหารโรงเรียนแต่ละงานโดยใช้เทคนิคและเทคโนโลยีใหม่เข้าช่วย

2.4 สามารถแสดงการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ทางการศึกษาได้ดีพอสมควร

2.5 สามารถสร้างศรัทธาให้เกิดแก่บุคลากรในโรงเรียนได้

3. ทักษะในด้านมนุษยสัมพันธ์ พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่แสดงให้เห็นว่าเป็นผู้มีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ มีดังนี้

3.1 เข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างของคนในด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี

3.2 สามารถสังเกตความแตกต่างของบุคลากรในโรงเรียนได้

3.3 รู้จักการให้บริการที่ติดต่อบุคคลที่มาติดต่อทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน

3.4 เป็นผู้ประสานงานระหว่างบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน

3.5 สามารถสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่คณะได้

บทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบของการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชน

ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ได้แก่ ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ และครูใหญ่ ถ้าหากจะพิจารณาหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนแล้ว จะพบว่าครูใหญ่และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เป็นผู้บริหารงานวิชาการของโรงเรียนโดยตรง ส่วนผู้รับใบอนุญาตและผู้จัดการจะทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนจัดหาอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อันจะช่วยให้งานวิชาการไว้วางใจ

1. กำหนดนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์และวางแผนงานของโรงเรียน
2. ควบคุม กำกับ ติดตามและนิเทศงานวิชาการอย่างมีระบบ
3. จัดทาสถุการณ์และเอกสารหลักสูตรให้เพียงพอตามสภาพของโรงเรียน
4. จัดให้ผู้ผลิต จัดทำสื่อการเรียนการสอน และควบคุมดูแลให้ครูนำไปใช้

ประกอบการสอน

5. จัดให้มีห้องสมุดโดยจัดหนังสือเข้าห้องสมุดให้เหมาะสมกับประเภทวิชา
หลักสูตรที่โรงเรียนเปิดสอน
6. จัดให้มีการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนตามระเบียบการวัดผลที่
หลักสูตรกำหนดไว้
7. ส่งเสริมและนำเทคนิควิธีการใหม่ ๆ ที่เหมาะสมมาใช้ดำเนินงาน
วิชาการในโรงเรียน

จากพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ได้ระบุหน้าที่ความ
รับผิดชอบของผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานวิชาการดังนี้
ผู้บริหาร ใบอนุญาตมีหน้าที่ดังนี้

1. ควบคุมดูแลรับผิดชอบดำเนินการของโรงเรียนในการดำรงและ
เลิกล้มกิจการโรงเรียนให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ คำสั่ง ประกาศ และ
นโยบายของทางราชการ
2. ให้ความร่วมมือการบริหารงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชุมชนเมื่อทางราชการ
ร้องขอ
3. สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูได้เพิ่มพูนความรู้โดยการเข้าศึกษาต่อตาม
โอกาสอันควร
4. สนับสนุนและเผยแพร่ข่าวสารทางราชการที่เกี่ยวกับสิทธิและผลประโยชน์
ที่ครูใหญ่ หรือครูใหญ่ ได้รับ
5. ต้องไม่กระทำการใดอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่นใน
การดำเนินการของโรงเรียน

ผู้จัดการ มีหน้าที่ดังนี้

1. ควบคุมดูแลรับผิดชอบในการดำเนินการของโรงเรียนให้เป็นไปตาม
กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ และนโยบายของทางราชการ
2. เสนอแนะผู้บริหารใบอนุญาตให้จัดหาอุปกรณ์การสอน หนังสือ คู่มือการสอน
การประเมินผลหลักสูตร เครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุครุภัณฑ์ อุปกรณ์กีฬาให้เหมาะสม
กับความจำเป็นของโรงเรียน และจำนวนนักเรียน
3. เสนอแนะให้ผู้รับใบอนุญาตทำการบำรุงรักษาซ่อมแซมทรัพย์สินที่ต้องใช้
เกี่ยวกับกิจการของโรงเรียน รวมทั้งบริเวณสถานที่อาคารและอื่น ๆ ที่จำเป็นเพื่อ
ให้สภาพที่จะใช้การได้ดี และปลอดภัย
4. สนับสนุนและส่งเสริม โดยความเห็นชอบของผู้รับใบอนุญาตให้ครูใหญ่
หรือครูได้เข้ารับการอบรมหรือสัมมนาทางวิชาการในโอกาสอันควร

5. ควบคุมดูแลระมัดระวังมิให้นักเรียนก่อการวิวาทหรือก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น
 6. สร้างสรรค์ ความสัมพันธ์ที่ดีในหมู่ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน เพื่อให้การสอนนักเรียน ได้ผลดีด้วยความร่วมมือกันทั้ง โรงเรียนและทางบ้าน
 7. ให้ความร่วมมือการบริหารงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชุมชนเมื่อทางราชการร้องขอ
 8. สัมภาษณ์และเผยแพร่ข่าวสารทางราชการที่เกี่ยวกับสิทธิและผลประโยชน์ที่ครูใหญ่ หรือครูพึงได้รับ
- ครูใหญ่ มีหน้าที่ดังนี้
1. ควบคุมดูแลรับผิดชอบการปฏิบัติกิจการของ โรงเรียนให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ และนโยบายของทางราชการ
 2. ส่งเสริมและเผยแพร่การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
 3. อบรมสั่งสอนและเผยแพร่ความรู้ ปลุกฝังวัฒนธรรมค่านิยม เอกลักษณ์ไทย
 4. ส่งเสริมความสามัคคีในหมู่ครูและนักเรียน
 5. เอาใจใส่ในการปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ ไม่ทอดทิ้ง หรือละทิ้งหน้าที่การงาน
 6. ช่วยเหลือกิจการของ โรงเรียน และรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย
 7. ศึกษาหาความรู้ วิจัยสอน วิจัยประเมินผล การใช้หนังสือเรียน และคู่มือการเรียนการสอนตามหลักสูตร
 8. แนะนำให้ครูได้ศึกษาหาความรู้ในหน้าที่เพิ่มเติมอยู่เสมอ
 9. เอาใจใส่ดูแลอาคารสถานที่ในด้านความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อย
 10. ให้ความร่วมมือการบริหารงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชุมชนเมื่อทางราชการร้องขอ
 11. สัมภาษณ์และส่งเสริมให้ครูได้เพิ่มพูนความรู้โดยการเข้าศึกษาต่อตามโอกาสอันควร
 12. ต้องไม่กระทำการใดอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่นในการดำเนินกิจการของ โรงเรียน

ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ควรมีตำแหน่งหน้าที่และคุณสมบัติดังนี้

1. ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียน
2. เป็นที่ปรึกษาของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับงานวิชาการของโรงเรียน
3. ควบคุมการเรียน การสอน จัดตารางสอน จัดครูเข้าสอนในชั้นต่าง ๆ ทุกสาขาที่เปิดสอน ในโรงเรียน
4. จัดให้มีรายการสอนที่สมบูรณ์ให้แก่ครูทุกสาขาวิชาเป็นรายวิชา ดำเนินการให้ทุกวิชามีอุปกรณ์เครื่องมือและวัสดุฝึกให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน
5. นิเทศการสอนและประสานงานกับผู้ช่วยฝ่ายต่าง ๆ ในด้านการสอน การวัดผลและประเมินผล ตลอดจนการจัดโปรแกรมการใช้เครื่องมือโสตทัศนศึกษา และการใช้ห้องสมุด
6. รวบรวมการสอนทุกวิชา ตารางสอนความถูกต้องของการวัดผลส่งผลการเรียนของครูที่รับผิดชอบเกี่ยวกับทะเบียน
7. จัดโปรแกรมการเรียนที่โรงเรียนจะเปิดสอนได้
8. ประเมินผลงานทางวิชาการ พร้อมทั้งอุปสรรคเสนอผู้บริหารเมื่อสิ้นปีการศึกษา
9. จัดปฐมนิเทศแก่ครูที่เข้าใหม่ถึงนโยบาย และวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนของโรงเรียน
10. ให้บริการแก่สังคมทางด้านวิชาการ
11. ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่ได้รับมอบหมาย

หัวหน้าหมวดวิชา ควรมีตำแหน่งหน้าที่และคุณสมบัติดังนี้

1. จัดแผนการสอนเป็นระยะสั้น ระยะยาว ร่วมกับครูในหมวดวิชาให้เป็นไปตามหลักสูตร และนโยบายของโรงเรียน
2. ให้ความแนะนำ หรือนิเทศครูในหมวดวิชาเรื่องหลักสูตร ประมวลการสอน หนังสือ แบบเรียนหนังสืออ่านประกอบ การใช้อุปกรณ์การสอน วิธีสอนและจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สัมพันธ์กับวิชานั้น
3. ควบคุมดูแลเรื่องการวัดผลให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผลของกระทรวงศึกษาธิการ และรวบรวมสถิติผลการสอบของนักเรียนไว้เป็นหลักฐาน
4. ควบคุมดูแลครูในหมวดวิชาให้ดำเนินงานสอนไปตามแผนที่วางไว้ และจัดครูสอนแทนในกรณีที่ครูในหมวดวิชาไม่มา
5. ประชุมครูในหมวดวิชาโดยสม่ำเสมออย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อปรับปรุงงานหรือช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน การวัดผลระเบียบวินัยของโรงเรียนและอื่น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ส่งเสริมให้ครูในหมวดวิชามีโอกาสพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นอยู่เสมอทั้งนี้โดยไม่เสียราชการ

7. ประสานงานกับฝ่ายบริหารครูหัวหน้าหมวดวิชาอื่น ๆ ศึกษานิเทศก์ชุมชน และแหล่งวิทยาการที่จะให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ หรือให้อุปกรณ์ต่าง ๆ

8. ดูแลรักษานิสิต ครูภัณฑ์ ตลอดจนจัดหาอุปกรณ์การสอนในหมวดวิชานั้น ๆ

9. ทำงานประมาณในหมวดวิชาเสนอต่อโรงเรียน

10. ประเมินผลงานหมวดวิชา สรุปรายงานการปฏิบัติงาน และเสนอข้อคิดเห็นของครูในหมวดวิชา ให้หัวหน้าสถานศึกษาทราบ

11. มีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นต่อหัวหน้าสถานศึกษา เพื่อประกอบการพิจารณาความดีความชอบของครูในหมวดวิชา⁵⁷

ครู ควรมีตำแหน่งหน้าที่และคุณสมบัติดังนี้

1. ทำการสอน อบรมนักเรียนปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ และนโยบายของทางราชการ

2. เอาใจใส่ในการสอน ปรับปรุงการเรียนการสอนให้สม่ำเสมอ

3. ส่งเสริมและเผยแพร่การปกครองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

4. อบรมสั่งสอนและเผยแพร่ความรู้ปลูกฝังวัฒนธรรมค่านิยมเอกลักษณ์ไทย

5. เอาใจใส่ในการปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างสม่ำเสมอไม่ทอดทิ้งหรือละทิ้งหน้าที่การงาน

6. ช่วยเหลือกิจการของโรงเรียนและความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย

7. ศึกษาหาความรู้วิธีสอน วิธีประเมินการสอน การใช้หนังสือเรียนและคู่มือการเรียนการสอนตามหลักสูตร⁵⁸

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิลาวัลย์ ตันวัฒนะพงษ์ ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

1. ผู้บริหารกับครูผู้สอนมีความเห็นตรงกันว่า โรงเรียนราชภัฏรำไพพรรณีอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการปฏิบัติงานด้านวิชาการระดับมากในด้านการบริหารงานวิชาการ หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และน้อยในด้านการใช้แหล่งความรู้ในท้องถิ่นส่วนที่เหลืออีก 6 ด้าน คือ การดำเนินการสอน วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด การนิเทศการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร การแนะแนว การวัดและประเมินผลนั้น ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นต่างกัน โดยผู้บริหารเห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ขณะที่ครูผู้สอนเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อย

2. ในการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานวิชาการนั้นพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาคืออยู่ในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด นอกจากนั้น ในส่วนที่เป็นปัญหาอื่น ๆ ซึ่งได้มาจากความคิดเห็นที่ไม่ซ้ำกันของผู้บริหารและครูผู้สอนบางคน ได้พบว่าเรื่องต่อไปนี้เป็นปัญหาที่ประสบอยู่ในการบริหารงานวิชาการคือ

- 2.1 ครูไม่มีโอกาสเข้ารับการอบรมทางวิชาการ
- 2.2 ขาดตำราเรียนและหนังสือประกอบการค้นคว้า
- 2.3 ขาดผู้แนะนำช่วยเหลืองานด้านวิชาการ
- 2.4 โรงเรียนจัดชั่วโมงสอนให้ครูมากเกินไป
- 2.5 ผู้ปกครองไม่เอาใจใส่ในการเรียนของนักเรียน
- 2.6 พื้นฐานการศึกษาเดิมของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ
- 2.7 ครูยึดการสอนเป็นงานชั่วคราว⁵⁰

ชวนชม คำหอมกุล ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตรนั้นส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและมีปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติน้อย ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอน โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย⁵⁰

จากผลงานวิจัยของวิลาวัณย์ ดันวัฒนะพงษ์ และชวนชม คำหอมกุล ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ซึ่งมีความคิดเห็นตรงกันว่า ในด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้มีการปฏิบัติมาก และมีการปฏิบัติน้อยในเรื่องของการใช้แหล่งความรู้ในท้องถิ่น ในด้านการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาที่สำเร็จไปแล้วยังมีการปฏิบัติน้อย และปัญหาที่สอดคล้องกันคือ ครูไม่มีโอกาสเข้ารับการอบรมทางวิชาการ ทำให้ครูไม่มีประสิทธิภาพ และประสบการณ์ในการที่จะดำเนินการสอนเท่าที่ควร

ประกาศ เช่นกลวง ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในเขตการศึกษา 11 พบว่า

1. ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการปฏิบัติงานวิชาการที่อยู่ในเกณฑ์มาก คือ การประเมินผลการศึกษา วิธีการสอน การจัดห้องวิชาการ และการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน
2. ความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารและครูอาจารย์ เกี่ยวกับการจัดลำดับความสำคัญของงานวิชาการที่ผู้บริหารควรปฏิบัติ คือ หลักสูตร การวางแผนงานวิชาการ
3. ปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ เอกสารประกอบการใช้หลักสูตรไม่เพียงพอ และหาซื้อได้ยาก งบประมาณไม่เพียงพอ ครูขาดความรับผิดชอบในการสอน ผู้ช่วยบริหารฝ่ายวิชาการไม่มีอำนาจในการควบคุมการเรียนการสอน การจัดอบรมครูทางวิชาการทำน้อย ครูยังใช้วิธีสอนแบบเดิมระ เปรียบการประเมินผลไม่ชัดเจนมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ขาดการนิเทศงานวิชาการ ครูขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่มีในหลักสูตร^{๑1}

อเนก หิรัญ ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคกลางพบว่า

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคกลางส่วนใหญ่ปฏิบัติงานวิชาการน้อยทุกด้าน ได้แก่ การวัดผลและประเมินผลการศึกษา การนิเทศการศึกษา การวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ การใช้ทรัพยากรและแหล่งวิชาการในห้องเรียน หลักสูตรและเอกสารการใช้หลักสูตร วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด กระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน การแนะแนว การกำหนดให้ครูปฏิบัติงานวิชาการ ตารางสอนและวิธีสอนกิจกรรมนักเรียน ซึ่งมีการปฏิบัติน้อย
2. ปัญหาสำคัญในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคกลาง คือ ผู้บริหารโรงเรียนยังให้ความสำคัญต่อกงานวิชาการน้อยไป ผู้บริหารงานวิชาการยังขาดความรู้ความสามารถในด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา และการนิเทศการศึกษา ปัญหาการขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ห้องเรียนและบุคลากร ตลอดจนรายได้และสวัสดิการของครูไม่เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ ทำให้การปฏิบัติงานของครูขาดประสิทธิภาพ^{๑2}

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ทำกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุดใจ ไสสุก ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา
ในกรุงเทพมหานคร พบว่า

1. โครงสร้างการบริหารงานของ โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร
ส่วนมากแบ่งงานบริหารออกเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการ และฝ่าย
ปกครอง โรงเรียนขนาดใหญ่จะแบ่งงานออกเป็น 4 ฝ่าย โดยเพิ่มฝ่ายบริหาร
หรือกิจกรรมนักเรียนเข้ามา ตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการมีจำนวนมากกว่า
ผู้ช่วยฝ่ายอื่น ๆ
2. ภารกิจและการปฏิบัติงานวิชาการที่เป็นจริงใน โรงเรียนมัธยมศึกษา
ในกรุงเทพมหานคร ผู้บริหารงานวิชาการและผู้ปฏิบัติงานวิชาการมีความเห็น
เหมือนกันว่ามีการปฏิบัติงานวิชาการทั้ง 11 ด้าน อยู่ในระดับน้อยยกเว้นงานด้าน
กระบวนการบริหารงานวิชาการ ด้านวิธีสอนและตารางสอน การกำหนดให้ครู-
อาจารย์ปฏิบัติงานวิชาการ การแนะนำที่ผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความเห็น
ขัดแย้งกัน โดยผู้บริหารเห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติมากแต่ครู-อาจารย์เห็นว่า
การปฏิบัติน้อย
3. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานวิชาการของ โรงเรียนมัธยมศึกษา
ในกรุงเทพมหานคร คือ ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสนใจงานด้านธุรการมากกว่า
งานวิชาการ โรงเรียนขาดการวางแผนงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครู-
อาจารย์ ขาดประสิทธิภาพในการประสานงานระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายปฏิบัติการ
ขาดวัสดุอุปกรณ์ ห้องเรียน และบุคลากรชุมชนในท้องถิ่นให้ความสนใจในกิจการ
ของโรงเรียนน้อย⁶³

วุฒิ จุลพรหม ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่มีผู้ช่วย
ผู้บริหารโรงเรียน 3-ฝ่าย คือ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายวิชาการ และฝ่ายปกครอง
2. โรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่ปฏิบัติงาน
วิชาการน้อยทุกด้าน
3. ปัญหาสำคัญในการบริหารงานและปฏิบัติงานวิชาการของ โรงเรียน
มัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ผู้บริหารโรงเรียนยังให้ความสำคัญ

ต้องงานวิชาการไม่มากเท่าที่ควร ผู้บริหารงานวิชาการยังขาดความรู้ ความสามารถในการนิเทศ และการวางแผน ปัญหาการขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ ห้องเรียน และบุคลากร สภาพท้องถิ่นยังไม่อำนวยที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียน การสอนเท่าที่ควร โดยเฉพาะในท้องถิ่นชนบทที่ห่างไกลความเจริญ^{๕๔}

นิพนธ์ รอดภัย ได้ทำการวิจัยเรื่อง โครงสร้างและกระบวนการบริหารงาน วิชาการของ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปราจีนบุรี พบว่า

1. โครงสร้างการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัด ปราจีนบุรี มีดังนี้

1.1 การแบ่งสาขางาน โรงเรียนขนาดใหญ่แบ่งสาขางานออกเป็น 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายปกครองและฝ่ายบริหาร ส่วน โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กนั้นแบ่งสาขางานออกเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการ และฝ่ายปกครอง

1.2 กรรมการวิชาการ โรงเรียนทั้งสามขนาดมีการแต่งตั้งกรรมการ วิชาการ เพื่อบริหารงานวิชาการร่วมกับฝ่ายบริหาร มีหัวหน้าหมวดวิชา เป็น ตำแหน่งที่มีส่วนร่วมเป็นกรรมการวิชาการมากกว่าตำแหน่งอื่น ๆ

1.3 การมอบหมายงานวิชาการ โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง ได้มอบหมายงานให้ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการปฏิบัติการแทน ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กนั้น ได้มอบหมายให้ครู-อาจารย์ในโรงเรียนปฏิบัติการแทน

2. กระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัด ปราจีนบุรี โดยส่วนรวมแล้วโรงเรียนได้ปฏิบัติตามกระบวนการบริหารงานวิชาการ ด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับน้อย

3. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่เกิดจากโครงสร้างและกระบวนการบริหารงานวิชาการโดยส่วนรวมแล้วเป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยมีสาเหตุ มาจากผู้บริหารวิชาการ ยังขาดความรู้และประสบการณ์ในงานวิชาการ ทำให้ไม่สามารถควบคุมและให้การนิเทศงานวิชาการแก่ ครู-อาจารย์ ได้ดีพอและให้ความสนใจในงานด้านนี้น้อย การบริหารงานยังขาดการกระจายอำนาจและประสานงาน ระหว่างผู้บริหารและครูอาจารย์ ทำให้ครู-อาจารย์ ขาดความจริงจังในการที่จะให้ความร่วมมือ ในการปฏิบัติงานและแก้ปัญหาในงานอย่างจริงจัง นอกจากนี้ โรงเรียนยังไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชนเท่าที่ควร^{๕๕}

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า

1. ผู้บริหารงานวิชาการยังขาดความรู้ความสามารรถและประสบการณ์ในงานวิชาการทำให้ไม่สามารถควบคุมและนิเทศวิชาการแก่ครูอาจารย์ได้เพียงพอ
2. โรงเรียนไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชนเท่าที่ควร
3. ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ ห้องเรียน และบุคลากร ทำให้การปฏิบัติงานของครูไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร
4. การบริหารงานยังขาดการกระจายอำนาจและมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้กับผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและครูปฏิบัติการเท่าที่ควร

สำหรับงานนิเทศนั้น เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อการจัดการศึกษามาก โดยเฉพาะในการบริหารงานวิชาการนั้นผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญต่องานนิเทศ และจำต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง

ธิดา ทอวัฒนกุล ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการนิเทศในโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พบว่า

1. ครูใหญ่ ครูวิชาชั้นและครูวิชาสามัญมีความเห็นว่าการนิเทศการศึกษา
2. สำหรับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษานั้น มีความต้องการให้โรงเรียนร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน⁶⁶

สิริลักษณ์ บุญวงศ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครู-อาจารย์ในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา พบว่า

ครูอาจารย์แผนกวิชา ช่างก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า ช่างกลโรงงาน มีความต้องการที่จะได้รับการนิเทศอยู่ระดับปานกลาง ในด้านหลักสูตร ด้านเทคนิคและวิธีสอนด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านอาคารสถานที่ เครื่องจักรและเครื่องมือ ด้านปัจจัยสนับสนุน ส่วนครูอาจารย์แผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ แผนกช่างเชื่อมโลหะแผ่น แผนกช่างยนต์ และแผนกวิชาสามัญมีความต้องการที่จะได้รับการนิเทศอยู่ในระดับมากที่สุดทุก ๆ ด้าน⁶⁷

พรทิพย์ อีรวรวงูร ได้ทำการวิจัยเรื่องสถานภาพทาง สไลด์ทัศนูปกรณ์ของสถาบันการศึกษา ในสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า

สถาบันส่วนมากขาดแคลนอุปกรณ์และไม่มีศูนย์ไลต์ทัศนศึกษา เป็นสัดส่วนของตนเอง ส่วนมากการจัดกระจายอยู่ตามหน่วยงานอื่น การใช้และการจัดหาไลต์ทัศนอุปกรณ์เพื่อประกอบการสอนของครู-อาจารย์ โดยปกติคิดต้นทุนสูงมาก เนื่องจากขาดความรู้ในการใช้ และการผลิตใช้ขึ้นเองนอกจากนี้ครูยังมีชั่วโมงสอนมากเกินไป ไม่มีเวลาเตรียมและจัดทามาใช้ นักเรียนและนักศึกษาเองมีความต้องการใช้ไลต์ทัศนอุปกรณ์ในการเรียนรู้นั้นมากกว่า โดยไม่ใช้อุปกรณ์และผู้บริหารส่วนใหญ่มักทัศนคติที่ดื้อและสนับสนุนงานไลต์ทัศนศึกษา⁶⁸

ปฐม ทศพล ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการดำเนินงานด้านวิชาการของวิทยาลัยในภาคเหนือ พบว่า

อาจารย์ส่วนรวมมีปัญหาด้านการปรับปรุงการเรียนการสอนมากที่สุด ในจำนวนงานวิชาการ ส่วนความคิดเห็นของนักศึกษา โดยส่วนรวมมีปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผลมากที่สุด จากการศึกษาทัศนะของความต้องการด้านการปรับปรุงการเรียนการสอนมากกว่างานด้านอื่น⁶⁹

วัลลภ จันทรศัพท์กุล ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการสอนวิชาช่างอุตสาหกรรม สาขาเครื่องกลในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของอาจารย์ในโรงเรียนอาชีวศึกษาวิทยาลัย พบว่า

ปัญหาในด้านการจัดทำอุปกรณ์การสอน ขาดหนังสือตำราที่ต้องการใช้ การขาดแคลนอุปกรณ์ที่ตี เครื่องมือเครื่องจักร ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนและมีความล้าสมัย ประสิทธิภาพในการใช้งานต่ำ การจัดหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตรยังมีความล้าหลัง ไม่ทันกับวิชาการและความต้องการของท้องถิ่น ไม่สัมพันธ์กับตำรา อุปกรณ์ตลอดจนขาดความสอดคล้องกับจำนวนและคุณภาพของเครื่องมือเครื่องจักรที่มีอยู่ สำหรับปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นปัญหามาก คือ มีพื้นฐานความรู้ต่ำ และหนังสือในห้องสมุดมีน้อย นอกจากนี้ยังพบว่า ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาช่างอุตสาหกรรมส่วนมากต้องการให้มีการอบรมและนิเทศการศึกษาตลอดจนความรู้เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล การสร้างการใช้อุปกรณ์การสอนและการควบคุมพฤติกรรมของนักเรียน⁷⁰

จากผลงานวิจัยดังกล่าวเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน จะพบปัญหา และอุปสรรคคล้าย ๆ กัน โดยระดับอาชีวศึกษาจะพบปัญหาการอบรมบุคลากรในด้านวิชาการ การใช้แหล่งความรู้จากชุมชน และท้องถิ่น ตลอดจนการมีประสิทธิภาพของครูผู้สอนในสถานศึกษาเอกชนอาชีวศึกษา ส่วนในระดับมัธยมศึกษานั้นก็จะมีปัญหาคล้าย ๆ กับระดับอาชีวศึกษา โดยเฉพาะการมอบหมายงานให้กับครูผู้ปฏิบัติการ และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการยังไม่มีมากเท่าที่ควร

ในด้านปัจจัยองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา นั้นครูผู้ปฏิบัติการมีความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศมากเพื่อจะได้ปรับปรุงและพัฒนาการสอนให้ มีคุณภาพยิ่งขึ้น ในด้านของนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการศึกษานั้นพบว่า ยังขาดแคลนอุปกรณ์และ ไม่มีศูนย์สารสนเทศศึกษาที่มีมาตรฐานและยังพบว่าครูมีชั่วโมงสอนมากเกินไป ไม่มีเวลาจัดเตรียม และจัดหาสื่อมาประกอบการเรียนการสอน

จากการศึกษาผลงานวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการนั้น โรงเรียนหรือสถานศึกษาทุกระดับปฏิบัติมากในเรื่องต่อไปนี้

1. หลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้
2. การแนะแนว

สำหรับสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติน้อยในเรื่องต่อไปนี้

1. การดำเนินการเรียนการสอน
2. วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด
3. กิจกรรมเสริมหลักสูตร
4. การวัดและประเมินผล
5. การใช้แหล่งความรู้ในท้องถิ่น

เชิงอรรถ

¹ ภิญโญ สาร, หลักการบริหารการศึกษา (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2519), หน้า 231.

² ชำนาญ เงินทอง, "การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราษฎร์ระดับประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร," วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521, หน้า 2.

³ สุมิตร คุณานุการ, "การส่งเสริมวิชาการในโรงเรียนและความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษา," วิทยาสาร, ฉบับที่ 3 (16 - 18 มีนาคม 2518), หน้า 16 - 18.

⁴ เอกวิทย์ ณ ถลาง, "การบริหารงานวิชาการ," รายงานการประชุมผู้ตรวจการศึกษาและศึกษาจังหวัด, (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2516), หน้า 113.

⁵ Van Miller, The Public Administration of American School Systems (New York : The Mcmillan Company, 1965), p. 175.

⁶ Robert S. Fisk, Administration Behavior in Education, (New York : Harper and Row, 1957), p. 214.

⁷ ภิญโญ สาร, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 232 - 233.

⁸ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, โครงการจัดทำเอกสารและคู่มือการดำเนินงานเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา, เล่ม 2 (กรุงเทพมหานคร : 2531), หน้า 18.

⁹ นิพนธ์ กินาวงศ์, หลักเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิเศษ, 2526), หน้า 68 - 69.

- ¹⁰ สุธีระ ทานตมวิช, การบริหารการศึกษา (ชลบุรี : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2521), หน้า 153.
- ¹¹ ชารี มณีศรี, "การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน," วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, ปีที่ 1 ฉบับที่ 65 - 66 (มิถุนายน - ตุลาคม 2525), หน้า 9.
- ¹² ประถม แสงสว่าง, การบริหารการศึกษาเบื้องต้น (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ประยูรวงศ์, 2525), หน้า 46 - 47.
- ¹³ เอกวิทย์ ณ ถลาง, สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว, หน้า 113.
- ¹⁴ กิติมา ปรีดีติติก, "การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น," เอกสารประกอบคำสอน (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร : 2529), หน้า 83.
- ¹⁵ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, คู่มือผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เรื่องการบริหารงานบุคคล, เอกสารวิชาการที่ กส. 2532/3 (กรุงเทพฯ : 2532), หน้า 19 - 22.
- ¹⁶ เอกวิทย์ ณ ถลาง, "ข้อคิดเรื่องหลักสูตร" คู่มือการนิเทศการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยครูสวนสุนันทา, 2511), หน้า 108.
- ¹⁷ ภิญโญ สาทร, สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว, หน้า 236.
- ¹⁸ วิชัย วงษ์ใหญ่, พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2521), หน้า 2.
- ¹⁹ สันต์ ธรรมบำรุง, หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2521), หน้า 5.

²⁰ พันธุ์ หันนาคินทร์, หลักการบริหารโรงเรียน (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2524), หน้า 175.

²¹ กิติมา ปริตติติก, สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว, หน้า 90.

²² ดำรง สิมพลึงค์, การบริหารการศึกษา (ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูนครสวรรค์, 2524), หน้า 247.

²³ อภิรมย์ ณ นคร และคนอื่น ๆ, การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2522), หน้า 73.

²⁴ ประถม แสงสว่าง, สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว, หน้า 117.

²⁵ Hilda Taba, Curriculum development : Theory and Practice (New York : Harocurt, Brace and word, 1962), p. 9.

²⁶ William B. Ragan and Gene D. Shepherd, Modern Elementary Curriculum (5 th ed. : Holt, Rinehart and Winston, 1977), p. 192.

²⁷ Harold G. Shane and E.T.Mc Swain, Evaluation and the Elementary Curriculum (New York : Henry Holt and company, 1951), p. 170.

²⁸ Franklin Bobbitt, The Curriculum (Boston : Houghton Mifflin, 1918, p. 42.

²⁹ Galen Saylor and William M. Alexander, Curriculum Planning for the Better Teaching and Learning (New York : Rinehart and Company, Inc., 1959), p. 4.

³⁰ Arvida Chandra, Curriculum Development and Evaluation in Education (New Delhi : Sterling Publishers, 1977), p. 10.

³¹ George A. Beauchamp, Curriculum Theory 3d ed. (Wilmette, Illinois the Kagg Press, 1975), p. 164.

³² ภิญญู สาธร, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 240.

³³ กิติมา ปรีดีติลล, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 93.

³⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 98.

³⁵ พันส์ หันนาคินทร์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 196 - 197.

³⁶ สันต์ ธรรมบำรุง, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 125 - 126.

³⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 131 - 132.

³⁸ อภิรมย์ ณ นคร และคนอื่น ๆ, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 89 - 87.

³⁹ กิติมา ปรีดีติลล, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 101.

⁴⁰ Raymond N. Hatch, Administration of Guidance services (Prentice Holt, Inc., 1965), p. 20.

⁴¹ ภิญญู สาธร, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 202 - 204.

⁴² กิติมา ปรีดีติลล, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 271 - 272.

⁴³ เมธี บิลันธานนท์, การบริหารอาชีพและเทคโนโลยีศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2533), หน้า 70.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 44 วิทยุ สาร, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 274.
- 45 อภิรมย์ ณ นคร และคนอื่น ๆ, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 82.
- 46 นิพนธ์ กินาวงศ์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 82.
- 47 Kimball Wiles, Supervision for Better Schools (New Jersey : Prentice - Hall, Inc., 1956), p. 6.
- 48 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, เอกสารการสอนชุดวิชาฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 1 - 4 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2527), หน้า 200.
- 49 Ben M. Harris, Supervisory Behavior in Education (University of Texas Press, 1963), p. 201 - 202.
- 50 วิชัย ราษฎร์ศิริ, เอกสารเขียนเล่มวิชาหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (วิทยาลัยครูนครปฐม, 2529), หน้า 97 - 98.
- 51 บรรดล สุขปิติ, การประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา วิทยาลัยครูนครปฐม, 2529), หน้า 4 - 5.
- 52 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 181.
- 53 อภิรมย์ ณ นคร และคนอื่น ๆ, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 91.
- 54 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 91.
- 55 ปกรณ์ ศรีดอนไผ่, การบริหารการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ในเกล้าการพิมพ์, 2521), หน้า 101 - 103.

⁵⁶ ภิญญู สาธร, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 234 - 235.

⁵⁷ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 2 - 10.

⁵⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 13.

⁵⁹ วิลาวัณย์ ดันวัลณะพงษ์, "ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ," วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525, หน้า จ.

⁶⁰ ชวนชม คำหอมกุล, "การบริหารวิชาการระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร," วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2527; หน้า 1.

⁶¹ ประกาศ เข็นกลาง, "การปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในการศึกษา 11," วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524, หน้า ง.

⁶² เอนก หิรัญ, "การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคกลาง," วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521, หน้า จ.

⁶³ สุดใจ ไส้สูก "การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร," วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521, หน้า 117.

⁶⁴ วุฒิ์ จุลพรหม, "การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ," วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520, หน้า จ.

^{๑๕} นิพนธ์ รอดภัย, "โครงสร้างและกระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปราจีนบุรี," วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524, หน้า ง.

^{๑๖} ธิดา ทอวัฒนกุล, "การจัดการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้น," วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524, หน้า ง.

^{๑๗} สิริลักษณ์ บุญวงศ์, "การประเมินความต้องการเกี่ยวกับกรณีนิเทศการสอนของครูอาจารย์ ในสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา," วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530, หน้า จ.

^{๑๘} พรทิพย์ อีรวรางกูร, "สถานภาพทางสังคมของสถาบันการศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร," วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522, หน้า จ.

^{๑๙} ปฐม พศพล, "ทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการดำเนินงานด้านวิชาการของวิทยาลัยเทคนิคในภาคเหนือ," วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นิษณุโลก, 2524, หน้า ง.

^{๒๐} วัลลภ จันทร์ตระกูล, "การศึกษาปัญหาการสอนช่างอุตสาหกรรม สาขา เครื่องกล ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของอาจารย์ในโรงเรียนอาชีวศึกษาของรัฐบาล," วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เครื่องกล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2523, หน้า จ.

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ด้านวิชาการของ โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 5

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกตัวอย่างจากประชากรเป้าหมายในโรงเรียนเอกชน อาชีวศึกษา เขตการศึกษา 5 ที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีโรงเรียน จำนวน 12 แห่ง โดยแบ่งเป็นกลุ่มประชากร ดังนี้

1. กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการและหัวหน้าหมวดวิชา ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2532 จำนวน 41 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. กลุ่มครูผู้สอน ได้แก่ ครูที่ได้รับการบรรจุให้มีหน้าที่สอนประจำ ในปีการศึกษา 2532 จำนวน 331 คน แล้วสุ่มขนาดตัวอย่างตามตารางสำเร็จของ Krejcie and Morgan ตามสัดส่วน ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 186 คน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของจำนวนครูตั้งรายละเอียดที่ได้ระบุไว้

ตารางที่ 2

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียน

ลำดับ	รายชื่อโรงเรียน	จำนวน ผู้บริหาร	จำนวน ครู	จำนวน ตัวอย่างครู
1.	โรงเรียนราชบุรีบริหารธุรกิจ	3	35	20
2.	โรงเรียนนครราชสีมาบริหารการ	4	41	23
3.	โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันตก	4	30	17
4.	โรงเรียนโปลีเทคนิคราชบุรี	4	20	11

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลำดับ	รายชื่อโรงเรียน	จำนวน ผู้บริหาร	จำนวน ครู	จำนวน ตัวอย่างครู
5.	โรงเรียนบ้านโป่งบริหารธุรกิจเทคโนโลยี	4	87	48
6.	โรงเรียนอาชีวศึกษาดอนบอสโกบ้านโป่ง	3	20	11
7.	โรงเรียนเทคโนโลยีราชบุรี	3	25	14
8.	โรงเรียนบริหารธุรกิจกาญจนบุรี	4	17	10
9.	โรงเรียนพาณิชย์การหัวหิน	3	10	6
10.	โรงเรียนพาณิชย์การเพชรบุรี	3	14	8
11.	โรงเรียนสหวิทยัพณิชยการ	3	28	14
12.	โรงเรียนพาณิชย์การสุพรรณบุรี	3	7	4
รวม		41	331	186

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยให้ผู้บริหารและครูผู้สอนเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. สร้างแบบสอบถาม โดยการศึกษาจากทฤษฎีและหลักการจากตำราคู่มือการบริหารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ ซึ่งได้จำแนกงานวิชาการออกเป็น 8 ด้าน ดังนี้

1. กระบวนการบริหารงานวิชาการ
2. หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
3. การดำเนินการเรียนการสอน
4. วัสดุอุปกรณ์และห้องสมุด
5. งานแนะแนว
6. กิจกรรมเสริมหลักสูตร
7. การนิเทศการศึกษา
8. การวัดผลและประเมินผล

2. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน คือ รศ.ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร มหาวิทยาลัยมหิดล อาจารย์ ดร.ศิริพรรณ ชุ่มชุม กรมอาชีวศึกษา ผศ.นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจารย์ชวนชม คำหอมกุล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อาจารย์อภิรักษ์ เทียมสง่า ผู้อำนวยการโรงเรียนเทคโนโลยีนครปฐม ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและความสมบูรณ์ของข้อคำถาม

3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา และครูผู้สอนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ จำนวน 3 โรงเรียน ดังนี้

โรงเรียนเทคโนโลยีหมู่บ้านครู	จำนวน 15 ฉบับ
โรงเรียนเทคโนโลยีบัณฑิต	จำนวน 15 ฉบับ
โรงเรียนเทคโนโลยีนครปฐม	จำนวน 15 ฉบับ

ซึ่งแบบสอบถามที่ทดลองใช้รวม 45 ฉบับ หลังจากได้ตรวจแบบสอบถามแล้วนำไปหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลที่ใช้ในการถามเบื้องต้นซึ่งเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบ

แบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating-Scale) จำนวน 65 ข้อ แยกแต่ละองค์ประกอบต่อไปนี้

1. กระบวนการบริหารงานวิชาการ จำนวน 8 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 12.30
2. หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ จำนวน 7 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 10.76
3. การดำเนินการเรียนการสอน จำนวน 14 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 21.53
4. วัสดุอุปกรณ์และห้องสมุด จำนวน 9 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 13.84
5. งานแนะแนว จำนวน 9 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 13.84
6. กิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวน 6 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 9.23
7. การนิเทศการศึกษา จำนวน 7 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 10.76
8. การวัดผลและประเมินผล จำนวน 5 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 7.69

ในแต่ละข้อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพในการบริหารงานวิชาการตามข้อความดังสภาพที่เป็นจริงในโรงเรียน โดยมีน้ำหนักคะแนนและการแปลความหมาย ดังนี้

มากที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ 5	หมายถึง	โรงเรียนมีการปฏิบัติทุกครั้ง
มาก	ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ 4	หมายถึง	โรงเรียนมีการปฏิบัติเกือบทุกครั้ง
น้อย	ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ 3	หมายถึง	โรงเรียนมีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง
น้อยที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ 2	หมายถึง	โรงเรียนไม่ค่อยมีการปฏิบัติ
ไม่มีเลย	ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ 1	หมายถึง	โรงเรียนไม่มีการปฏิบัติ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating-Scale) จำนวน 39 ข้อ และแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended)

เกณฑ์การแปลความหมาย

ผู้ตอบแบบสอบถามได้พิจารณาและประเมินการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการที่เป็นจริงในโรงเรียนตามรายการของข้อคำถาม โดยอาศัยข้อเท็จจริงและการปฏิบัติจริงในโรงเรียนที่ตนสังกัดอยู่เป็นหลักสำคัญ

ดังนี้

การแปลความหมายข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ได้กำหนดให้ช่วงคะแนน

4.50 - 5.00	หมายความว่า	มีการปฏิบัติมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายความว่า	มีการปฏิบัติมาก
2.50 - 3.49	หมายความว่า	มีการปฏิบัติน้อย
1.50 - 2.49	หมายความว่า	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด
1.00 - 1.49	หมายความว่า	ไม่มีการปฏิบัติ

สำหรับคำถามในตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการ ได้กำหนดช่วงคะแนนดังต่อไปนี้

4.50 - 5.00	มีปัญหาและอุปสรรคมากต้องรีบแก้ไขอย่างเร่งด่วน
3.50 - 4.49	มีปัญหาและอุปสรรคมาก
2.50 - 3.49	มีปัญหาและอุปสรรคน้อย
1.50 - 2.49	มีปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด
1.00 - 1.49	ไม่มีปัญหาและอุปสรรคเลย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร จำนวน 41 ฉบับ และสำหรับครูผู้สอน จำนวน 186 ฉบับ พร้อมทั้งหนังสือนำส่งจากผู้วิจัยถึงผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 12 แห่ง ในเขตการศึกษา 5 โดยผู้วิจัยนำไปมอบให้ด้วยตนเอง และหลังจากส่งแบบสอบถามแล้วประมาณ 20 วัน ผู้วิจัยได้ไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน 217 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.59

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. พิจารณาความสมบูรณ์ของคำตอบจากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา จำนวน

217 ฉบับ

2. กำหนดคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อนำไปประเมินผล
3. ในการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงด้วยค่าร้อยละ.
4. คำนวณค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการและปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการ
5. ทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยการทดสอบค่าที (t-test)
6. สำหรับการประเมินผลและวิเคราะห์ค่าสถิติใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาจัดลำดับของการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงด้วยค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 5 ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ทาค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครู
2. ทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครู โดยใช้ค่าที (t-test)

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านวิชาการวิเคราะห์โดยทาค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้รับแบบสอบถามคืนจากผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 217 ฉบับ ดังแสดงไว้ในตารางดังนี้

ตารางที่ 3

แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามโดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระยะเวลาการทำงานและระดับการศึกษา

ตัวแปร	ผู้ตอบแบบสอบถาม	ผู้บริหาร N = 41		ครู N = 176		รวม N = 217	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	30	73.2	72	40.9	102	47.0
	หญิง	11	26.8	104	59.1	115	53.0

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวแปร	ผู้ตอบแบบสอบถาม	ผู้บริหาร N = 41		ครู N = 176		รวม N = 217	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ	21 - 30 ปี	13	31.7	132	75.0	145	66.8
	31 - 40 ปี	17	41.5	40	22.7	57	26.3
	41 - 50 ปี	6	14.6	3	1.7	9	4.1
	50 ปีขึ้นไป	5	12.2	1	0.6	6	2.8
ระยะเวลา การทำงาน ในโรงเรียน	น้อยกว่า 5 ปี	13	31.7	92	52.3	105	48.4
	5 - 10 ปี	19	46.3	77	43.8	96	44.2
	11 - 15 ปี	8	19.5	6	3.4	14	6.5
	มากกว่า 15 ปี	1	2.4	1	0.6	2	0.9
ระดับ การศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	3	7.3	66	37.5	69	31.8
	ปริญญาตรี	34	82.9	105	59.7	139	64.1
	สูงกว่าปริญญาตรี	4	9.8	5	2.8	9	4.1

จากตารางที่ 3 จะพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย ร้อยละ 47 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 53 โดยมีการแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารเป็นเพศชาย ร้อยละ 73.2 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 26.8 ซึ่งผู้บริหารนั้นจะพบว่า เป็นชายมากกว่าหญิง ส่วนกลุ่มครูผู้สอนนั้นผู้หญิงจะมากกว่าผู้ชาย โดยเป็นเพศชาย ร้อยละ 40.9 และเพศหญิง ร้อยละ 59.1

สำหรับอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า อายุระหว่าง 21-30 ปี มีร้อยละ 66.8 เมื่อแยกกลุ่มจะพบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 31-40 ปี ซึ่งมีร้อยละ 41.5 ส่วนครูผู้สอนจะมีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี มีร้อยละ 75

สำหรับระยะเวลาการทำงานในโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถามจะพบว่าส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมาเป็นเวลาน้อยกว่า 5 ปี มีร้อยละ 48.4 และระหว่าง 5 - 10 ปี มีร้อยละ 44.2 ซึ่งผู้บริหารส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในตำแหน่งมาเป็นเวลา 5 - 10 ปี มีร้อยละ 46.3 และระหว่าง 11 - 15 ปี มีร้อยละ 19.5 ส่วนครูผู้สอนส่วนใหญ่จะปฏิบัติงานมาเป็นเวลาน้อยกว่า 5 ปี มีร้อยละ 52.3

สำหรับระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหาร ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี ร้อยละ 82.9 ส่วนครูผู้สอนพบว่ามีวุฒิปริญญาตรี ร้อยละ 59.7 ซึ่งมีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 37.5 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 2.8

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating - Scale) จำนวน 65 ข้อ เป็นคำถามที่ใช้สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ซึ่งแยกเป็น 8 ด้าน

ตารางที่ 4

ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
เอกชนอาชีวศึกษาในเขตการศึกษา 5 จำแนกออกเป็น 8 ด้าน

การบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. กระบวนการบริหารงานวิชาการ	3.89	0.52	มาก	3.66	0.53	มาก
2. หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	3.72	0.50	มาก	3.62	0.52	มาก
3. การดำเนินการเรียนการสอน	3.54	0.51	มาก	3.44	0.53	น้อย
4. วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด	3.61	0.59	มาก	3.50	0.59	มาก
5. การแนะแนว	3.40	0.58	น้อย	3.28	0.67	น้อย
6. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.53	0.65	มาก	3.43	0.63	น้อย
7. การนิเทศการศึกษา	3.35	0.62	น้อย	3.28	0.71	น้อย
8. การวัดผลและประเมินผลการศึกษา	3.72	0.57	มาก	3.68	0.68	มาก

จากตารางที่ 4 จะพบว่าผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โดยเฉลี่ยเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ กระบวนการบริหารงานวิชาการ หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด การวัดผลและประเมินผลการศึกษา

สำหรับความคิดเห็นที่ทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นตรงกันว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยได้แก่ การแนะแนว การนิเทศการศึกษา

ส่วนความคิดเห็นที่ทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน โดยผู้บริหารมีความเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับมากขณะที่ครูผู้สอนเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยได้แก่ การดำเนินการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร

ตารางที่ 5
 ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอน ในด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ จำแนกได้ดังนี้

กระบวนการบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. โรงเรียนได้วางแผนงานด้านวิชาการสอดคล้องกับหลักสูตร	3.97	0.75	มาก	3.87	0.64	มาก
2. โรงเรียนได้จัดครูเข้าสอนประจำวิชาสอดคล้องและตรงกับความสามารถของครู	3.92	0.78	มาก	3.80	0.75	มาก
3. ครูมีความเข้าใจในนโยบายของโรงเรียน	3.75	0.86	มาก	3.65	0.78	มาก
4. โรงเรียนได้มีการประชาสัมพันธ์หรือชี้แจงเรื่องการพัฒนางานวิชาการให้กับครูในโรงเรียน	3.90	0.80	มาก	3.66	0.77	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

กระบวนการบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
5. ในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนได้มีการประสานงานกับครู	3.78	0.65	มาก	3.62	0.79	มาก
6. โรงเรียนมอบหมายให้ครูรับผิดชอบในงานวิชาการของโรงเรียนมีความเหมาะสม	3.97	0.65	มาก	3.69	0.81	มาก
7. โรงเรียนมีงบประมาณสนับสนุนงานวิชาการ	3.75	0.80	มาก	3.36	0.83	น้อย
8. โรงเรียนมีการติดตามและประเมินผลการบริหารงานวิชาการ	3.90	0.66	มาก	3.71	0.74	มาก
รวมเฉลี่ย	3.89	0.52	มาก	3.66	0.53	มาก

จากตารางที่ 5 จะพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานวิชาการ โดยเฉลี่ยมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้นเรื่องงบประมาณสนับสนุนงานวิชาการ ซึ่งผู้บริหารเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่ครูผู้สอนเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 6

ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอน ในด้านหลักสูตร
และการนำหลักสูตรไปใช้ จำนวนได้ดังนี้

หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ครูมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่โรงเรียนกำลังใช้อยู่	3.70	0.64	มาก	3.63	0.64	มาก
2. โรงเรียนได้มีการชี้แจงแนะนำเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร	3.68	0.78	มาก	3.54	0.76	มาก
3. โรงเรียนมีคู่มือตำราเรียนและอุปกรณ์การเรียนการสอนพอเพียงหรือสอดคล้องกับหลักสูตร	3.60	0.66	มาก	3.61	0.75	มาก
4. โรงเรียนได้มีการกำกับติดตามการใช้หลักสูตรของครู	3.82	0.70	มาก	3.68	0.70	มาก
5. ครูในโรงเรียนได้ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของการสอนอย่างต่อเนื่อง	3.75	0.69	มาก	3.72	0.68	มาก
6. โรงเรียนได้จัดทำประมวลการสอนในรายวิชา	3.87	0.74	มาก	3.68	0.71	มาก
7. โรงเรียนได้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตร	3.63	0.73	มาก	3.52	0.77	มาก
รวมเฉลี่ย	3.72	0.50	มาก	3.62	0.52	มาก

จากตารางที่ 6 จะพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2 กลุ่มมีความคิดเห็นตรงกันว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติตามอยู่ในระดับมากทุกข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7
ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนในด้านการดำเนิน
การเรียนการสอน จำแนกได้ดังนี้

การดำเนินการเรียนการสอน	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน		
	Χ	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	Χ	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ครูมีความรับผิดชอบในรายวิชาที่สอน	3.71	0.55	มาก	3.71	0.72	มาก
2. ครูมีโอกาสเลือกรายวิชาที่จะสอน	3.63	0.79	มาก	3.56	0.90	มาก
3. ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำตารางสอนของโรงเรียน	3.53	0.83	มาก	2.94	1.04	น้อย
4. โรงเรียนได้มอบหมายให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดชั้นเรียน	3.41	0.97	น้อย	3.10	1.03	น้อย
5. ครูมีความคล่องตัวในการจัดหาแบบเรียนมาใช้ในรายวิชาของงาน	3.80	0.64	มาก	3.55	0.86	มาก
6. ครูในโรงเรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถโดยศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุดของโรงเรียน	3.59	0.80	มาก	3.35	0.89	น้อย
7. ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือครูของโรงเรียน	3.79	0.92	มาก	2.96	1.05	น้อย
8. ครูได้มีการปรับปรุงการสอนในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบ	3.70	0.84	มาก	3.74	0.69	มาก
9. ครูได้มีการวางแผนการสอนก่อนทำการสอน	3.78	0.75	มาก	3.83	0.76	มาก
10. ครูได้มีการประเมินผลการสอนหลังจากสอนจบบทเรียน	3.53	0.80	มาก	3.67	0.70	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 (ต่อ)

การดำเนินการเรียนการสอน	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
11. ครูได้ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	3.60	0.80	มาก	3.70	0.73	มาก
12. ครูได้จัดทำสื่อการสอนและใช้ประกอบการสอน	3.34	0.82	น้อย	3.45	0.76	น้อย
13. ครูในโรงเรียนได้นำปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนมาอภิปรายเพื่อแก้ปัญหาาร่วมกัน	3.31	0.78	น้อย	3.32	0.87	น้อย
14. โรงเรียนได้ติดตามและประเมินผล การสอนของครู	3.68	0.64	มาก	3.64	0.76	มาก
รวมเฉลี่ย	3.54	0.51	มาก	3.44	0.53	น้อย

จากตารางที่ 7 จะพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินการเรียนการสอนทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นตรงกัน โดยเฉลี่ยแล้วเห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ครูมีการจัดและวางแผนการสอนในรายวิชาที่รับผิดชอบ ครูมีความคล่องตัวในการจัดหาแบบเรียนมาใช้ในรายวิชาของตน ครูได้มีการปรับปรุงการสอนในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบ ครูได้มีการวางแผนการสอนก่อนทำการสอน ครูได้มีการประเมินผลการสอนหลังจากสอนจบบทเรียน ครูได้ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน โรงเรียนได้มีการติดตามและประเมินผลการสอนของครู

ความคิดเห็นที่ทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นตรงกันว่าโรงเรียนได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ โรงเรียนได้มอบหมายให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดชั้นเรียน ครูได้พัฒนาความรู้ความสามารถโดยการศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุด ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือครูของโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครูได้มีการจัดทำสื่อการสอนและใช้ประกอบการสอน ครูในโรงเรียนได้นำปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนมาอภิปรายเพื่อแก้ปัญหาาร่วมกัน

ความคิดเห็นที่ทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน โดยผู้บริหารเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่างโรงเรียนมีการปฏิบัติน้อย ได้แก่ ครูมีโอกาสเลือกรายวิชาที่จะสอน ครูมีส่วนร่วมในการจัดการการสอนของโรงเรียน

ตารางที่ 8

ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนในด้านวัสดุอุปกรณ์
การสอนและห้องสมุด จำแนกได้ดังนี้

วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน		
	χ	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	χ	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ในการประกอบกับการเรียนการสอน	3.62	0.86	มาก	3.49	0.74	น้อย
2. โรงเรียนจัดวัสดุอุปกรณ์เหมาะสมสอดคล้องกับรายวิชา	3.53	0.71	มาก	3.52	0.73	มาก
3. โรงเรียนจัดบริการวัสดุอุปกรณ์ได้ทันต่อความต้องการของครู	3.48	0.86	น้อย	3.37	0.81	น้อย
4. โรงเรียนให้การสนับสนุนต่อการผลิตสื่อการสอนโดยการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้	3.56	0.92	มาก	3.50	0.83	มาก
5. โรงเรียนมีอาคารเรียนที่ใช้ในการสอนภาคปฏิบัติเหมาะสม	3.60	0.91	มาก	3.68	0.77	มาก
6. โรงเรียนมีจำนวนห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	3.82	0.89	มาก	3.76	0.72	มาก
7. โรงเรียนมีการจัดบริการห้องสมุดให้กับนักเรียนและครูอาจารย์	3.60	0.70	มาก	3.35	0.81	น้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 (ต่อ)

วัตถุประสงค์การสอนและห้องสมุด	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
8. โรงเรียนมีการพัฒนาครูให้ไปอบรมเรื่อง การสร้างสื่อและการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน	3.60	0.73	มาก	3.42	0.89	น้อย.
9. โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนของครู	3.43	0.67	น้อย	3.38	0.84	น้อย
รวมเฉลี่ย	3.61	0.59	มาก	3.50	0.59	มาก

จากตารางที่ 8 จะพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การสอนและห้องสมุด ทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นตรงกันว่า โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ โรงเรียนจัดวัสดุอุปกรณ์เหมาะสมสอดคล้องกับรายวิชา โรงเรียนให้การสนับสนุนต่อการผลิตสื่อการสอนโดยการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้ โรงเรียนมีอาคารเรียนที่ใช้ในการสอนภาคปฏิบัติเหมาะสม โรงเรียนมีจำนวนห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน

ความคิดเห็นที่ทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นตรงกันว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ โรงเรียนจัดบริการวัสดุอุปกรณ์ได้ทันต่อความต้องการของครู โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนของครู

ความคิดเห็นที่ทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นไม่ตรงกันโดยผู้บริหารเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติในระดับมาก ส่วนครูผู้สอนเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติในระดับน้อย ได้แก่ โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอน โรงเรียนมีการจัดบริการห้องสมุด โรงเรียนมีการพัฒนาครูให้ไปอบรมเรื่อง การสร้างสื่อและการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน

ตารางที่ 9
ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนในด้าน
การแนะแนว จำแนกได้ดังนี้

การแนะแนว	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. โรงเรียนได้จัดให้มีฝ่ายแนะแนวทางการศึกษาเหมาะสมเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน	3.37	0.89	น้อย	3.33	0.81	น้อย
2. ฝ่ายแนะแนวทางการศึกษาของโรงเรียนจบการศึกษาทางด้านแนะแนวโดยตรง	3.24	1.04	น้อย	3.01	1.16	น้อย
3. โรงเรียนได้จัดส่งครูไปอบรมการแนะแนวอย่างต่อเนื่อง	2.95	1.06	น้อย	2.88	1.08	น้อย
4. ครูในโรงเรียนมีความเข้าใจและให้ความร่วมมือต่อการแนะแนว	3.41	0.70	น้อย	3.31	0.88	น้อย
5. ครูในโรงเรียนสามารถช่วยเหลือแนะแนวให้นักเรียนวางแผนการเรียนและการดำเนินชีวิต	3.56	0.70	มาก	3.42	0.79	น้อย
6. นักเรียนได้ใช้บริการแนะแนวของโรงเรียน	3.21	0.79	น้อย	3.15	0.89	น้อย
7. การแนะแนวของโรงเรียนมีผลต่อการเรียนการสอนของครูและนักเรียน	3.57	0.71	มาก	3.49	0.83	น้อย
8. โรงเรียนได้จัดปฐมนิเทศอย่างต่อเนื่อง	3.73	0.70	มาก	3.53	0.77	มาก

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การแนะแนว	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
9. โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลด้านการแนะแนว	3.41	0.77	น้อย	3.39	0.82	น้อย
รวมเฉลี่ย	3.40	0.58	น้อย	3.28	0.67	น้อย

จากตารางที่ 9 จะพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการแนะแนว ทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นตรงกันโดยเฉลี่ยเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ โรงเรียนได้จัดให้มีฝ่ายแนะแนวทางการศึกษาเหมาะสมเพียงพอกับความต้องการของนักเรียน ฝ่ายแนะแนวทางการศึกษาของโรงเรียนจบการศึกษาทางด้านการแนะแนวโดยตรง โรงเรียนได้ส่งครูไปอบรมการแนะแนวอย่างต่อเนื่อง ครูในโรงเรียนมีความเข้าใจและให้ความร่วมมือต่อการแนะแนว นักเรียนได้ใช้บริการแนะแนวของโรงเรียน โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลด้านการแนะแนว

ความคิดเห็นที่ทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นไม่ตรงกันโดยผู้บริหารเห็นว่าตรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนครูผู้สอนเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ครูในโรงเรียนสามารถช่วยเหลือแนะแนวให้นักเรียนวางแผนการเรียน และการดำเนินชีวิต การแนะแนวของโรงเรียนมีผลต่อการเรียนการสอนของครูและนักเรียน

ความคิดเห็นที่ทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่าโรงเรียนได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เรื่องที่โรงเรียนได้จัดปฐมนิเทศอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 10
 ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนเกี่ยวกับกิจกรรม
 เสริมหลักสูตร จำนวนได้ดังนี้

กิจกรรมเสริมหลักสูตร	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. โรงเรียนมีนโยบายในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเหมาะสม	3.67	0.82	มาก	3.50	0.71	มาก
2. ครูมีความเข้าใจและให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.73	0.86	มาก	3.52	0.71	มาก
3. นักเรียนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.63	0.79	มาก	3.51	0.74	มาก
4. โรงเรียนจัดบริการด้านวารสารข่าวสารต่าง ๆ ต่อครูและนักเรียน	3.46	0.95	น้อย	3.28	0.84	น้อย
5. นักเรียนมีโอกาสเลือกกิจกรรมที่จะเข้าร่วม	3.31	0.90	น้อย	3.32	0.97	น้อย
6. โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลเรื่องกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.46	0.77	น้อย	3.46	0.82	น้อย
รวมเฉลี่ย	3.53	0.65	มาก	3.43	0.64	น้อย

จากตารางที่ 10 จะพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นตรงกันว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นที่ทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นตรงกันว่าโรงเรียนได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ โรงเรียนจัดบริการด้านวารสารต่าง ๆ ต่อครูและนักเรียน นักเรียนมีโอกาสเลือกกิจกรรมที่จะเข้าเรียน โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลเรื่องกิจกรรมเสริมหลักสูตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 11
 ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนในด้าน
 การนิเทศการศึกษา จำแนกได้ดังนี้

การนิเทศการศึกษา	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายและชี้แจงเกี่ยวกับการนิเทศการสอน	3.52	0.71	มาก	3.39	0.86	น้อย
2. โรงเรียนได้ตั้งทีมงานนิเทศไว้เหมาะสม	3.34	0.65	น้อย	3.24	0.81	น้อย
3. โรงเรียนได้กระทำการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง	3.29	0.84	น้อย	3.25	0.88	น้อย
4. โรงเรียนได้จัดอภิปรายเพื่อแก้ปัญหาและเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนของครูระหว่างครูด้วยกัน	3.46	0.83	น้อย	3.33	0.87	น้อย
5. ผู้บริหารได้มีการนิเทศการเรียนการสอน	3.53	0.74	มาก	3.36	0.85	น้อย
6. โรงเรียนได้รับความช่วยเหลือด้านการนิเทศจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	3.07	1.00	น้อย	3.17	0.92	น้อย
7. โรงเรียนได้มีการประเมินผลการนิเทศการสอน	3.07	0.79	น้อย	3.23	0.87	น้อย
รวมเฉลี่ย	3.35	0.62	น้อย	3.28	0.71	น้อย

จากตารางที่ 11 จะพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นตรงกันโดยเฉลี่ยเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องการที่โรงเรียนได้กำหนดนโยบายและชี้แจงเกี่ยวกับการนิเทศการสอนและเรื่องที่ผู้บริหารได้มีการนิเทศการเรียนการสอน ซึ่งผู้บริหารมีความเห็นว่า โรงเรียนได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนครูผู้สอนเห็นว่า โรงเรียนได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 12

ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนเกี่ยวกับการวัดผล
และประเมินผล จำแนกได้ดังนี้

การวัดผลและประเมินผล	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. โรงเรียนได้ชี้แจงเกี่ยวกับระเบียบการวัดและประเมินผลให้ครุทราบ	3.80	0.67	มาก	3.72	0.84	มาก
2. โรงเรียนได้มอบหมายให้ครูนำผลการสอบของนักเรียนมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน	3.60	0.89	มาก	3.55	0.89	มาก
3. โรงเรียนได้จัดให้มีการประชุมครูเพื่ออภิปรายปัญหาและอุปสรรคของการวัดผล	3.68	0.84	มาก	3.66	0.85	มาก
4. โรงเรียนได้แจ้งผลการเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ	4.02	0.75	มาก	3.88	0.78	มาก
5. โรงเรียนได้มีการจัดประชุมเพื่ออภิปรายผลของการวัดผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน	3.63	0.59	มาก	3.60	0.81	มาก
รวมเฉลี่ย	3.72	0.59	มาก	3.68	0.68	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 12 จะพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ 13

เป็นการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหารกับ ครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน

การบริหารงานวิชาการ	ตำแหน่ง	จำนวน	\bar{X}	S.D.	t
กระบวนการบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร	41	3.89	0.52	2.55*
	ครูผู้สอน	176	3.66	0.53	
หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	ผู้บริหาร	41	3.72	0.50	1.11
	ครูผู้สอน	176	3.62	0.52	
การดำเนินการเรียนการสอน	ผู้บริหาร	41	3.54	0.51	1.13
	ครูผู้สอน	176	3.44	0.53	
วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด	ผู้บริหาร	41	3.61	0.59	1.00
	ครูผู้สอน	176	3.50	0.59	
การแนะแนว	ผู้บริหาร	41	3.40	0.58	1.11
	ครูผู้สอน	176	3.28	0.67	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 13 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	ตำแหน่ง	จำนวน	\bar{X}	S.D.	t
กิจกรรมเสริมหลักสูตร	ผู้บริหาร	41	3.53	0.65	0.85
	ครูผู้สอน	176	3.43	0.64	
การนิเทศการศึกษา	ผู้บริหาร	41	3.35	0.62	0.56
	ครูผู้สอน	176	3.28	0.71	
การวัดผลและประเมินผลการศึกษา	ผู้บริหาร	41	3.72	0.59	0.33
	ครูผู้สอน	176	3.68	0.98	

* $p < .05$

จากตารางที่ 13 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครูผู้ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการทั้ง 8 ด้าน ดังนี้

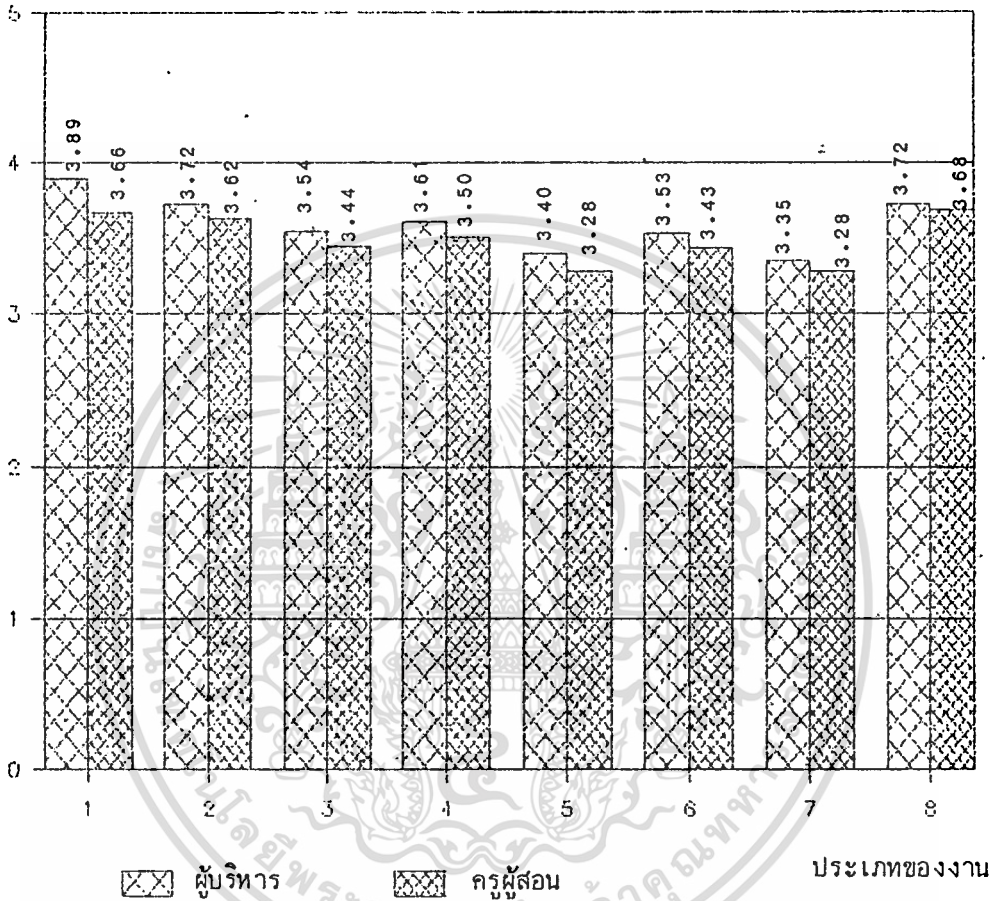
ด้านที่ 1 กระบวนการบริหารงานวิชาการ. จะเห็นว่าค่า t ที่คำนวณได้มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($p < .05$) นั้นหมายถึง ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับด้านที่ 2 ถึงด้านที่ 8 จะเห็นว่าค่า t ที่คำนวณได้ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($p < .05$) นั้นหมายถึง ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การดำเนินการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด การแนะแนว กิจกรรมเสริมหลักสูตร การนิเทศการศึกษา การวัดผลและประเมินผลไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

แผนภูมิที่ 1

เป็นการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนเกี่ยวกับการ
บริหารงานวิชาการในโรงเรียน

ระดับการปฏิบัติ

1. กระบวนการบริหารงานวิชาการ	5. การแนะแนว
2. หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	6. กิจกรรมเสริมหลักสูตร
3. การดำเนินการเรียนการสอน	7. กวาร์นิเทศการศึกษา
4. วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด	8. การวัดผลและประเมินผลการศึกษา

จากแผนภูมิที่ 1 แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน
วิชาการในโรงเรียนมากกว่าครูผู้สอนทุกด้าน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating - Scale) จำนวน 39 ข้อ และแบบปลายเปิด (Open - ended) จำนวน 24 ข้อ ซึ่งแยกออกเป็น 8 ด้านด้วยกัน

ตารางที่ 14

ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค
ในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา
ในเขตการศึกษา 5 จำแนกออกเป็น 8 ด้าน

ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงาน วิชาการของ โรงเรียน	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับของ ปัญหา	\bar{X}	S.D.	ระดับของ ปัญหา
1. กระบวนการบริหารงานวิชาการ	2.97	1.01	น้อย	3.01	0.92	น้อย
2. หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	3.10	1.02	น้อย	3.07	0.88	น้อย
3. การดำเนินการเรียนการสอน	3.01	1.06	น้อย	3.19	0.84	น้อย
4. วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด	3.20	0.94	น้อย	3.20	0.81	น้อย
5. การแนะแนว	3.36	1.08	น้อย	3.26	0.94	น้อย
6. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.13	1.02	น้อย	3.19	0.93	น้อย
7. การนิเทศการศึกษา	3.45	1.02	น้อย	3.32	0.90	น้อย
8. การวัดผลและประเมินผลการศึกษา	3.28	1.08	น้อย	3.04	0.90	น้อย

จากตารางที่ 14 จะพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นตรงกันคือ เป็นปัญหาน้อยทุกข้อ

ตารางที่ 15

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ จำแนกได้ดังนี้

ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับของปัญหา	\bar{X}	S.D.	ระดับของปัญหา
1. ผู้บริหารไม่เข้าใจนโยบายของการจัดการศึกษา	3.04	1.04	น้อย	3.01	1.13	น้อย
2. โรงเรียนไม่จัดอบรมชี้แจงให้ครูได้ทราบถึงนโยบายของกระบวนการบริหารงานวิชาการ	2.97	1.17	น้อย	3.01	1.05	น้อย
3. โรงเรียนขาดการประสานงานในการวางแผนการบริหารงานวิชาการกับฝ่ายต่าง ๆ	2.95	1.04	น้อย	3.08	1.01	น้อย
4. ผู้บริหารไม่กระจายอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ	2.94	1.12	น้อย	3.05	1.02	น้อย
5. ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญในกระบวนการบริหารงานวิชาการ	2.90	1.15	น้อย	2.90	1.15	น้อย
รวมเฉลี่ย	2.97	1.01	น้อย	3.01	0.92	น้อย

จากตารางที่ 15 จะพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นตรงกันว่าเป็นปัญหาน้อยทุกข้อ

ตารางที่ 16

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ จำนวนได้ดังนี้

ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับของปัญหา	\bar{X}	S.D.	ระดับของปัญหา
1. โรงเรียนไม่สามารถจัดทำตารางเรียนวัสดุอุปกรณ์ได้ตรงกับหลักสูตร	2.90	1.13	น้อย	2.85	1.07	น้อย
2. หลักสูตรบางรายวิชาไม่เหมาะสมต่อระดับชั้นเรียนและท้องถิ่น	2.95	1.30	น้อย	2.99	1.08	น้อย
3. โรงเรียนขาดการติดตามผลการใช้หลักสูตรเพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอน	3.02	1.19	น้อย	2.98	1.05	น้อย
4. ครูมีชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์มากเกินไป	3.42	1.15	น้อย	3.47	1.00	น้อย
รวมเฉลี่ย	3.10	1.02	น้อย	3.07	0.88	น้อย

จากตารางที่ 16 จะพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นตรงกันว่า เป็นปัญหาน้อยทุกข้อ

ตารางที่ 17

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการด้านการดำเนินการเรียนการสอน จำนวนได้ดังนี้

ด้านการดำเนินการเรียนการสอน	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับของปัญหา	\bar{X}	S.D.	ระดับของปัญหา
1. ครูไม่มีส่วนร่วมในการจัดวางแผนงานวิชาการ	3.07	1.12	น้อย	3.32	1.00	น้อย
2. ครูไม่มีความรู้ตรงตามสาขาวิชาที่ได้รับมอบหมายให้สอน	2.90	1.13	น้อย	3.02	1.08	น้อย
3. โรงเรียนเมื่องานพิเศษนอกเหนือจากการสอนมากเกินไป	3.21	1.19	น้อย	3.37	1.02	น้อย
4. ครูไม่มีโอกาสเข้าร่วมอบรมสัมมนาทางวิชาการ	2.95	1.22	น้อย	3.12	1.08	น้อย
5. ครูขาดความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและวิธีการสอนตลอดจนการวัดผลและประเมินผล	3.00	1.16	น้อย	3.18	1.00	น้อย
6. โรงเรียนขาดการแนะนำความรู้ทางวิชาการ	2.92	1.14	น้อย	3.15	1.05	น้อย
รวมเฉลี่ย	3.01	1.06	น้อย	3.19	0.84	น้อย

จากตารางที่ 17 จะพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการด้านการดำเนินการเรียนการสอน ซึ่งทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นตรงกันว่า เป็นปัญหาน้อยทุกข้อ

ตารางที่ 18.

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการด้านวัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด จำแนกได้ดังนี้

ด้านอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับของปัญหา	\bar{X}	S.D.	ระดับของปัญหา
1. โรงเรียนจัดระบบบริหารงานสื่อการสอนเพื่ออำนวยความสะดวกในการผลิต การใช้น้ำบำรุงรักษาไม่เพียงพอ	3.24	1.11	น้อย	3.33	0.89	น้อย
2. โรงเรียนจัดสรรห้องเรียนไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน	3.09	1.24	น้อย	3.10	1.13	น้อย
3. ห้องสมุดของ โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอสำหรับใช้บริการแก่ครูและนักเรียน	3.09	1.22	น้อย	3.29	1.04	น้อย
4. ครูขาดการบำรุงรักษาอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี	3.09	1.04	น้อย	3.14	0.96	น้อย
5. โรงเรียนขาดการติดตามประเมินผลในการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนของครู	3.26	0.94	น้อย	3.16	0.95	น้อย
6. ครูไม่ใช้อุปกรณ์การสอนในชั้นเรียน	3.31	0.93	น้อย	3.15	1.02	น้อย
รวมเฉลี่ย	3.20	0.93	น้อย	3.15	1.02	น้อย

จากตารางที่ 18 จะพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการด้านวัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด ซึ่งทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นว่าตรงกันว่า เป็นปัญหาน้อยทุกข้อ

ตารางที่ 19

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการด้านการแนะแนว จำนวนที่ได้ดังนี้

ด้านการแนะแนว	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับของปัญหา	\bar{X}	S.D.	ระดับของปัญหา
1. โรงเรียนขาดบุคลากรในด้านการแนะแนว	3.43	1.11	น้อย	3.39	1.04	น้อย
2. โรงเรียนขาดการติดตามประเมินผลด้านการแนะแนว	3.43	1.18	น้อย	3.29	1.00	น้อย
3. ครูไม่มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในด้านการแนะแนว	3.39	1.18	น้อย	3.23	1.11	น้อย
4. โรงเรียนขาดงบประมาณสนับสนุนงานแนะแนว	3.19	1.14	น้อย	3.15	1.09	น้อย
รวมเฉลี่ย	3.36	1.08	น้อย	3.26	0.94	น้อย

จากตารางที่ 19 จะพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการด้านการแนะแนว ซึ่งทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นตรงกันว่า เป็นปัญหาน้อยทุกข้อ

ตารางที่ 20

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำแนกได้ดังนี้

ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับของปัญหา	\bar{X}	S.D.	ระดับของปัญหา
1. โรงเรียนไม่วางนโยบายด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างดีพอ	3.21	1.15	น้อย	3.18	1.04	น้อย
2. ครูในโรงเรียนไม่เข้าใจในกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างดีพอ	3.12	1.09	น้อย	3.22	1.02	น้อย
3. นักเรียนไม่มีโอกาสเลือกกิจกรรมที่ตนเองให้ความสนใจ	3.09	1.11	น้อย	3.25	1.09	น้อย
4. โรงเรียนขาดการติดตามและประเมินผลในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.09	1.06	น้อย	3.15	0.94	น้อย
รวมเฉลี่ย	3.13	1.02	น้อย	3.19	0.93	น้อย

จากตารางที่ 20 จะพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นตรงกันว่าเป็นปัญหาน้อยทุกข้อ

ตารางที่ 21

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา จำนวนได้ดังนี้

ด้านการนิเทศการศึกษา	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับของปัญหา	\bar{X}	S.D.	ระดับของปัญหา
1. โรงเรียนไม่กระทำการนิเทศอย่างต่อเนื่อง	3.39	1.11	น้อย	3.31	1.01	น้อย
2. โรงเรียนขาดบุคลากรทางด้านการนิเทศการศึกษา	3.48	1.22	น้อย	3.31	0.98	น้อย
3. โรงเรียนขาดการจัดส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกงานและอบรมในสถานประกอบการ	3.24	1.13	น้อย	3.30	1.09	น้อย
4. โรงเรียนขาดการติดตามประเมินผลในด้านนิเทศการศึกษา	3.41	1.16	น้อย	3.25	1.05	น้อย
5. ผู้บริหารไม่ได้นิเทศการเรียนการสอนของครู	3.48	1.14	น้อย	3.18	1.02	น้อย
รวมเฉลี่ย	3.45	1.02	น้อย	3.32	0.90	น้อย

จากตารางที่ 21 จะพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา ซึ่งทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นตรงกันว่า เป็นปัญหาน้อยทุกข้อ

ตารางที่ 22

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหาร
งานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล จำแนกได้ดังนี้

ด้านการวัดผลและประเมินผล	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับของ ปัญหา	\bar{X}	S.D.	ระดับของ ปัญหา
1. ผู้บริหารขาดการติดตามประเมินผล ในด้านการบริหารงานวิชาการ	3.26	1.16	น้อย	3.12	1.11	น้อย
2. ครูไม่สนใจในการวิเคราะห์ข้อสอบ เพื่อนำมาปรับปรุงและทำคลัง ข้อสอบในสถานศึกษา	3.43	1.11	น้อย	3.16	1.09	น้อย
3. โรงเรียนไม่ได้ติดตามและนำผลที่ ประเมินทางวิชาการมาปรับปรุง การเรียนการสอน	3.29	1.16	น้อย	3.05	1.09	น้อย
4. โรงเรียนไม่ได้มีกิจกรรมติดตามการมี งานทำของผู้สำเร็จการศึกษา อย่างต่อเนื่อง	3.29	1.12	น้อย	3.01	0.89	น้อย
5. โรงเรียนขาดการกำหนดแนวทาง ในการส่งผลการเรียนถึงผู้ปกครอง นักเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.17	1.31	น้อย	2.88	1.03	น้อย
รวมเฉลี่ย	3.28	1.08	น้อย	3.04	0.90	น้อย

จากตารางที่ 22 จะพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและ
อุปสรรคในการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล ซึ่งทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็น
ตรงกันว่าเป็นปัญหาน้อยทุกข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 23

เป็นการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอน
 เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการ จำแนกได้ดังนี้

ปัญหาและอุปสรรคในการบริหาร งานวิชาการของ โรงเรียน	ตำแหน่ง หน้าที่	จำนวน	\bar{X}	S.D.	t
กระบวนการบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร	41	2.97	1.01	0.23
	ครูผู้สอน	176	3.01	0.92	
หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	ผู้บริหาร	41	3.10	1.02	0.18
	ครูผู้สอน	176	3.07	0.88	
การดำเนินการเรียนการสอน	ผู้บริหาร	41	3.01	1.06	1.04
	ครูผู้สอน	176	3.19	0.84	
วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด	ผู้บริหาร	41	3.20	0.94	0.00
	ครูผู้สอน	176	3.20	0.81	
การแนะแนว	ผู้บริหาร	41	3.36	1.08	0.55
	ครูผู้สอน	176	3.26	0.94	
กิจกรรมเสริมหลักสูตร	ผู้บริหาร	41	3.13	1.02	0.33
	ครูผู้สอน	176	3.19	0.93	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	ตำแหน่งหน้าที่	จำนวน	\bar{X}	S.D.	t
การนิเทศการศึกษา	ผู้บริหาร	41	3.45	1.02	0.74
	ครูผู้สอน	176	3.32	0.90	
การวัดผลและประเมินผลการศึกษา	ผู้บริหาร	41	3.28	1.08	1.27
	ครูผู้สอน	176	3.04	0.90	

* $p < .05$

จากตารางที่ 23 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการทั้ง 8 ด้าน ซึ่งผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 24
ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค
ในการบริหารงานวิชาการ

ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน จากแบบสอบถามปลายเปิด	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหาร		
วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด	1	0.46
- ครูไม่มีความรู้ความสามารถในการสร้างสื่อ		
การวัดผลและประเมินผลการศึกษา	1	0.46
- การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาไม่ได้รับความร่วมมือจากนักเรียนและผู้ปกครอง		
ครูผู้สอน		
กระบวนการบริหารงานวิชาการ	1	0.46
- ผู้บริหารไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสายวิชาชีพ		
การดำเนินการเรียนการสอน	3	1.38
- การมอบหมายงานไม่ตรงกับความรู้ความสามารถในสายงานที่รับผิดชอบ		
- ครูรับภาระหน้าที่ในการสอนมากเกินไป		
- ครูได้รับเงินเดือนน้อย		
วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด	2	0.92
- มีวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอกับความต้องการของครู		
- ขาดตำราเรียนและคู่มือครู		
รวม	8	3.68

ตารางที่ 24 เป็นการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด จำนวนร้อยละ 3.68 ของแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับคืนมา จะพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหาร มีความคิดเห็นในด้านวัสดุอุปกรณ์และห้องสมุดนั้น ครูผู้สอนยังไม่มีความรู้ความสามารถในการสร้างและใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนในด้านการวัดผล และประเมินผลการศึกษา พบว่า การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วนั้น ส่วนใหญ่จะขาดความร่วมมือในการให้ข้อมูลจากนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน และ โรงเรียนยังขาดบุคลากรที่จะทำงานในด้านนี้ด้วย

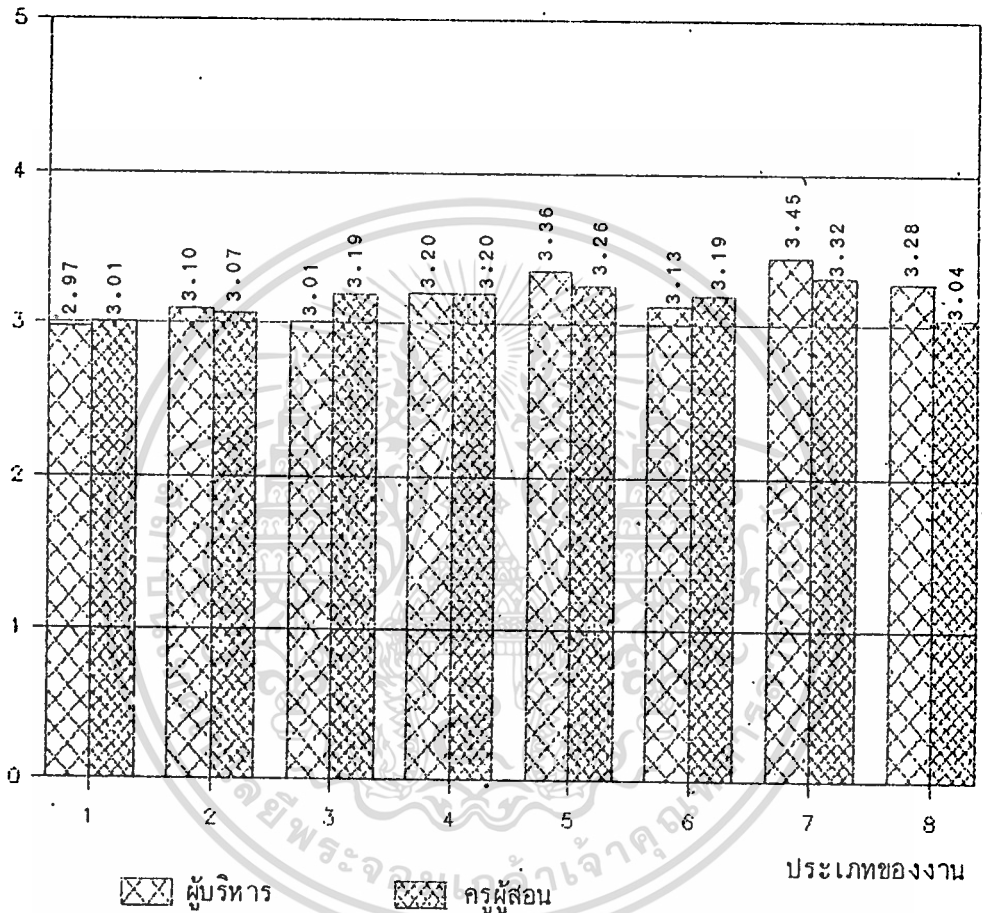
สำหรับครูผู้สอนมีความคิดเห็นในด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการว่า ผู้บริหารไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสายวิชาชีพอย่างดีพอ ซึ่งทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ค่อยประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ส่วนในด้านการดำเนินการเรียนการสอนนั้น ครูผู้สอนเห็นว่า การมอบหมายงานยังไม่ตรงกับความรู้ความสามารถในสายงานที่รับผิดชอบ และครูมีภาระหน้าที่ในการสอนมากเกินไปและยังมีภาระหน้าที่อื่นนอกเหนือจากการสอนอีก จึงทำให้ครูไม่มีเวลาเตรียมการสอนเท่าที่ควร อีกประการหนึ่งก็คือ ครูได้รับเงินเดือนน้อย ซึ่งทำให้ขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน ครูมักจะมีการเปลี่ยนงานอยู่ตลอดเวลา ทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างไม่ต่อเนื่อง ในด้านวัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุดครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่างานโรงเรียนยังมีวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอนและยังขาดตำราเรียนตลอดจนคู่มือครู ซึ่งทำให้การเรียนการสอนมีปัญหาและเป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

แผนภูมิที่ 2

เป็นการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนเกี่ยวกับ

ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการ

ระดับการปฏิบัติ

1. กระบวนการบริหารงานวิชาการ	5. การแนะแนว
2. หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	6. กิจกรรมเสริมหลักสูตร
3. การดำเนินการเรียนการสอน	7. การนิเทศการศึกษา
4. วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด	8. การวัดผลและประเมินผลการศึกษา

จากแผนภูมิที่ 2 แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมากกว่าครูผู้สอน 4 ด้าน คือ หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การแนะแนว การนิเทศการศึกษา และการวัดผลประเมินผลการศึกษา ส่วนค่าเฉลี่ยของครูผู้สอนมากกว่าผู้บริหาร 3 ด้าน คือ กระบวนการบริหารงานวิชาการ การดำเนินการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร และค่าเฉลี่ยของผู้บริหารกับครูผู้สอนเท่ากัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์ของโรงเรียนพระจอมเกล้าพระนครเหนือ การศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเขตการศึกษา 5 ซึ่งมีอยู่ 8 ด้าน คือ กระบวนการบริหารงานวิชาการ หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การดำเนินการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด การแนะแนว กิจกรรมเสริมหลักสูตร การนิเทศการศึกษา และการวัดผลประเมินผลการศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 5 ในแต่ละด้าน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ถึงปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 5 ในแต่ละด้าน
4. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอน เกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 5 ในแต่ละด้าน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 5 ในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 5 ในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 5 จำนวน 12 โรงเรียน ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้บริหารจำนวน 41 คน และครูผู้สอนจำนวน 186 คน รวมประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้นจำนวน 227 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาจากทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาและผลงานวิจัยต่าง ๆ ตลอดจนวารสาร เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา และสร้างแบบสอบถามขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัยเรื่องนี้ แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาในการจัดทำวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้ตรวจสอบเพื่อแก้ไขความถูกต้องของเนื้อหา หลังจากนั้น นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครูผู้สอน ในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร และเขตการศึกษา 1 จำนวน 3 โรงเรียน สำหรับแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นการตรวจสอบ (Check-list)

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating-Scale)

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating-Scale) และแบบปลายเปิด (Open-ended)

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ประชากรกลุ่มเป้าหมาย และไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งได้แบบสอบถามกลับคืนมา 217 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.59

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการ ใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานและปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอน ใช้ค่า t -test

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ในด้านสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - 1.1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารพบว่ามีส่วนใหญ่เป็นชาย ร้อยละ 73.2 และเป็นหญิง ร้อยละ 26.8 ซึ่งครูผู้สอนนั้นเป็นหญิงมากกว่าชาย คือร้อยละ 59.1 เป็นหญิง และร้อยละ 40.9 เป็นชาย

1.2 อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับผู้บริหารส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 41.5 ส่วนครูผู้สอนจะมีอายุระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 75

1.3 ระยะเวลาการทำงานในโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่จะปฏิบัติงานในโรงเรียนระหว่าง 5-10 ปี ร้อยละ 46.3 ส่วนครูผู้สอนจะปฏิบัติงานในโรงเรียนมานาน้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 52.3

1.4 ผู้บริหารส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี ร้อยละ 82.9 และครูผู้สอนส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี (ร้อยละ 59.7) เช่นกัน

2. ในด้านความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

2.1 กระบวนการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านงบประมาณ สนับสนุนงานวิชาการ ซึ่งผู้บริหารเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติมากในการให้เงินสนับสนุนงานวิชาการ แต่ครูผู้สอนเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า มีความคิดเห็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นว่าโรงเรียนได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้ง 2 กลุ่ม พบว่ามีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

2.3 การดำเนินการเรียนการสอน ผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นว่าโรงเรียนได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

2.4 วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด ผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า ความคิดเห็น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

2.5 การแนะแนว ผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นว่าโรงเรียนได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นเรื่องที่โรงเรียนได้จัดโปรแกรมพิเศษอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นว่าโรงเรียนได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สำหรับความคิดเห็นที่ทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยผู้บริหารมีความคิดเห็นเห็นว่าโรงเรียนได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนครูผู้สอน มีความคิดเห็นเห็นว่าโรงเรียนได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ครูในโรงเรียนสามารถช่วยเหลือแนะแนวให้นักเรียนวางแผนการเรียนและการดำเนินชีวิต การแนะแนวของโรงเรียนมีผลต่อการเรียนการสอนของครูและนักเรียน เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

2.6 กิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นว่า โรงเรียนได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้ง 2 กลุ่ม พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

2.7 การนิเทศการศึกษา ผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นว่า โรงเรียนได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้ง 2 กลุ่ม พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

2.8 การวัดผลและประเมินผล ผู้บริหารและครูผู้สอน เห็นว่า โรงเรียนได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

3. ในด้านความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการ

สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นว่า เป็นปัญหาน้อยต่อการบริหารงานวิชาการทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ กระบวนการบริหารงานวิชาการ หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การดำเนินการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์การสอน และห้องสมุด การแนะแนว กิจกรรมเสริมหลักสูตร การนิเทศการศึกษา และการวัดผลประเมินผล การศึกษา เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

ส่วนปัญหาและอุปสรรคจากคำถามแบบปลายเปิด ซึ่งเป็นความคิดเห็นที่มองกันว่า ผู้บริหารยังไม่เข้าใจในด้านนโยบายของการจัดการศึกษาประเภทอาชีวศึกษาอย่างดีพอ ปัญหาเกี่ยวกับการมอบหมายงานไม่ตรงกับความรู้ความสามารถ ครูมีชั่วโมงสอนมากเกินไป ทำให้ไม่มีเวลาเตรียมการสอนอย่างดีพอ ปัญหาด้านตำราเรียนมีไม่เพียงพอ และด้านวัสดุอุปกรณ์การสอนนั้น มีความเห็นว่าคุณครูไม่มีความรู้ความสามารถ ในการผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอน ปัญหาด้านการแนะแนวมีความเห็นว่า โรงเรียนขาดบุคลากรทางด้านแนะแนวโดยตรง ปัญหาด้านการติดตามนักเรียนนั้นมีความเห็นว่า ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากตัวนักเรียนเอง และผู้ปกครอง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เกี่ยวกับการบริหารงานของ โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 5 ทำให้ทราบข้อเท็จจริงในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากผลการวิเคราะห์ พบว่า ผู้บริหารส่วนมากเป็นชายมีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีวุฒิปริญญาตรี ได้ปฏิบัติงานในตำแหน่งมาเป็นเวลา 5-10 ปี ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของธีระชัย บุรณโชติ และคณะที่พบว่า ผู้บริหารเป็นชายมากกว่าหญิง และส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี โดยมีเวลาปฏิบัติราชการอยู่ในโรงเรียนมากกว่า 6 ปี¹ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพรัตน์ เทียงตรง ที่พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนมีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุด และมีประสบการณ์ทางการสอนระหว่าง 6-10 ปี² จากสภาพในปัจจุบันของโรงเรียนสายอาชีพนั้น ผู้บริหารและครูผู้สอนจะมีวุฒิปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ อาจเป็นเพราะการจัดการศึกษาได้มุ่งเน้นถึงประสิทธิภาพทางการสอน จึงทำให้ครูผู้สอนและผู้บริหารต้องปรับปรุงสภาพตนเอง ในการศึกษาเพิ่มเติม และศึกษาหาประสบการณ์ในอาชีพที่ทำอยู่ให้มีมากขึ้น ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ Young ที่พบว่า ผู้ที่ได้รับปริญญาสูงและเคยสอนมาแล้วย่อมทำงานได้ดีกว่าผู้ที่ได้รับปริญญาต่ำ และไม่เคยสอน ในการสรรหาบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียน ควรที่จะพิจารณาในด้านคุณวุฒิ เป็นคุณสมบัติที่สำคัญอีกด้วยประการหนึ่ง เพื่อให้การบริหารงานดีขึ้น จากผลงานวิจัยดังกล่าว พบว่า การที่จะเป็นผู้บริหารได้ดีนั้น จะต้องมีความรู้ทั้งศาสตร์และศิลป์ เพราะจะต้องเข้าใจถึงแก่นแท้ของการทำงานที่แท้จริง ต้องใช้ความรู้ความสามารถที่ได้ศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารงาน และจะต้องมีศิลป์ในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้เป็นอย่างดี ซึ่งทั้งศาสตร์และศิลป์นี้จะต้องมีอยู่ควบคู่กันไปในตัวของผู้บริหาร

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ

2.1 กระบวนการบริหารงานวิชาการ จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนโดยส่วนรวม เห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การวางแผนงานด้านวิชาการสอดคล้องกับหลักสูตร โรงเรียนมอบหมายให้ครูรับผิดชอบในงานวิชาการของโรงเรียนมีความเหมาะสม โรงเรียนได้จัดครูเข้าสอนประจำวิชาสอดคล้องและตรงกับความสามารถของครู โรงเรียนได้มีการประชาสัมพันธ์ หรือชี้แจงเรื่องการพัฒนางานวิชาการให้กับครูในโรงเรียน โรงเรียนมีการติดตามและประเมินผลการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนนั้นได้มีการประสานงานกับครู และครูมีความเข้าใจในนโยบายของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิลาวงษ์ ดันวัฒนพงศ์ ที่พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เห็นว่า โรงเรียนได้มีการปฏิบัติมากในเรื่องกระบวนการบริหารงานวิชาการ⁴ เพราะถือว่าเป็นแบบอย่างที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และจากการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่า ผู้บริหารเห็นวว่าโรงเรียนได้มีการปฏิบัติมากแต่ครูผู้สอนเห็นวว่า โรงเรียนได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ เรื่องโรงเรียนมีงบประมาณสนับสนุนงานวิชาการ ซึ่งในสภาพความเป็นจริงเราจะพบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่จะเป็นเจ้าของโรงเรียนหรือไม่ก็มีหุ้นส่วนในกิจการของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรงเรียน โดยผู้บริหารจะต้องมองเสมอว่าโรงเรียนได้ใช้งบประมาณเพียงพอแล้ว แต่ครูผู้สอน ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติการมักจะคิดว่างบประมาณมีไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอน ซึ่งเป็นสภาพธรรมดาที่ผู้บริหารและครูผู้สอนย่อมมีความคิดเห็นแตกต่างกันบ้างในเรื่องของงบประมาณสนับสนุน เพราะต่างฝ่ายต่างทำงานคนละประเภทกัน ในการบริหารโรงเรียน

2.2 หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นโดยส่วนรวมว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติงานด้านนี้อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวนชม คำทอมกุล ที่พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในเขตกรุงเทพมหานครมีความคิดเห็นตรงกันว่า โรงเรียนได้มีการปฏิบัติงานด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก⁵ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลาวัณย์ ดันวัฒนะพงษ์ ที่พบว่า ผู้บริหารกับครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการปฏิบัติมากในงานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้⁶ จากงานวิจัยดังกล่าวจะพบว่า งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้นั้นสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องให้ความสำคัญเพราะถือว่าหลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาในทุกๆระดับและสาขาวิชาที่เปิดสอน ซึ่งประดม แสงสว่าง ได้กล่าวว่า หลักสูตรเป็นแนวกำหนดประสบการณ์ทั้งมวล ที่มุ่งหมายให้นักเรียนได้รับจากการศึกษาทั้งในแขนงวิชาการและพัฒนาการทุกด้านครอบคลุมถึงการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน และวิธีฝึกอบรมเด็กในชั้นเรียนด้วย⁷ ในสภาพปัจจุบัน โรงเรียนเอกชนจะต้องพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้สอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน ในปัจจุบัน

2.3 การดำเนินการเรียนการสอน จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการเรียนการสอนว่า โรงเรียนได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ครูมีความรับผิดชอบในรายวิชาที่สอน ครูมีโอกาสเลือกรายวิชาที่สอน ครูมีความคล่องตัวในการจัดหาแบบเรียนมาใช้ในรายวิชาของตน ครูได้มีการปรับปรุงการสอนในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบ ครูได้มีการวางแผนการสอนก่อนทำการสอน ครูได้มีการประเมินผลการสอนหลังจากสอนจบบทเรียน ครูได้ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน โรงเรียนได้ติดตามและประเมินผลการสอนของครู จากข้อค้นพบนี้เป็นสิ่งที่น่ายินดีเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษามีการติดตามผลการปฏิบัติการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการที่โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษามีการปฏิบัติในเรื่องนี้ในระดับมาก อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการลงทุนสูง ในด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอน ตลอดจนบุคลากรที่ปฏิบัติการสอน จึงทำให้โรงเรียนต้องควบคุมติดตามผลการปฏิบัติงานของครูให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด ดังที่จำรัส นองมาก ได้กล่าวว่า ในการจัดการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้น ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องทั้งครูผู้สอนและบุคลากรสนับสนุนในโรงเรียน จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่าง ๆ ที่น่าจะส่งผลให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น ทั้งก่อนการสอน ในระหว่างการสอน และหลังการสอน⁹ จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นแตกต่างกัน โดยผู้บริหารเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติมาก ส่วนครูผู้สอนเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติน้อย ได้แก่ ครูมีส่วนร่วมในการจัดตารางสอนของโรงเรียน ครูในโรงเรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถ โดยศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุดของโรงเรียนและครูมีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือครูของโรงเรียน ซึ่งความคิดเห็นดังกล่าวนี้โดยทั่วไปแล้ว ผู้บริหารจะเป็นผู้ดำเนินการเอง โดยมีการรับฟังปัญหาและอุปสรรคจากครูผู้สอน แล้วนำมาปรับปรุงเพื่อวางแผนในการบริหารงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่ง

อภิรมย์ ณ นคร และคณะ ได้กล่าวว่า

ในการจัดตารางการเรียนการสอนนั้นทางโรงเรียนอาจทำได้โดยการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้น โดยครูใหญ่เป็นผู้แต่งตั้ง ด้วยจุดประสงค์จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน บางแห่งก็นิยมให้ครูคนเดียวทำหน้าที่ในการจัดแต่ผู้เดียว โดยรับทราบความต้องการและองค์ประกอบต่าง ๆ จากคณะครู แต่โรงเรียนที่มีผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการก็ให้ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการเป็นผู้จัด¹⁰

สำหรับ เรื่องที่ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นตรงกันว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติน้อย ได้แก่โรงเรียนได้มอบหมายให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดชั้นเรียน ครูได้จัดทำสื่อการสอน และใช้ประกอบการสอน และครูในโรงเรียนได้นำปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนมาอภิปรายเพื่อแก้ปัญหาาร่วมกัน จากการค้นพบครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การวางแผนจัดชั้นเรียนคงเป็นในลักษณะที่จัดตามวิชาที่เรียนในแต่ละภาคเรียน เพื่อให้สะดวกต่อการจัดสรรงบประมาณ จึงไม่ได้นำมาเป็นงานสำคัญ และในการที่ให้ครูได้สร้างสื่อการสอน ตลอดจนการนำสื่อไปใช้ประกอบการสอนนั้น อาจเป็นเพราะครูผู้สอนไม่มีความสามารถในการจัดทำสื่อและประกอบกับผู้บริหารไม่ได้เน้นถึงจุดนี้ จึงทำให้งานนี้ขาดความสำคัญไป ซึ่งในหลักของความเป็นจริงแล้วอุปกรณ์การสอนมีประโยชน์มาก สามารถทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาได้ลึกซึ้ง ไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน ฉะนั้นผู้บริหารควรเอาใจใส่สนับสนุนเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์การสอน ซึ่ง Edgar Dale ได้ให้ข้อคิดว่าการเรียนรู้ของนักเรียนโดยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ อย่างมีความมุ่งหมาย โดยแน่นอนเป็นวิธีการที่ดีที่สุด นักเรียนจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดโดยการได้ลงมือทำจริง ๆ ที่เรียกว่าประสบการณ์ตรง (Direct and Experience) ส่วนการเรียนรู้โดยการฟังบรรยายด้วยวาจาของครูเพียงอย่างเดียวเป็นการเรียนรู้ที่ได้ผลน้อยที่สุด¹⁰

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 วัตถุประสงค์ของการสอนและห้องสมุด จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน โดยส่วนรวมเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติมากในเรื่องดังต่อไปนี้ โรงเรียนจัดวัตถุประสงค์ที่เหมาะสมสอดคล้องกับรายวิชา โรงเรียนให้การสนับสนุนต่อการผลิตสื่อการสอนโดยจัดหาวัตถุประสงค์ให้ โรงเรียนมีอาคารเรียนที่ใช้ในการสอนภาคปฏิบัติเหมาะสม และโรงเรียนมีจำนวนห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน จากข้อค้นพบดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าในการดำเนินการสอนในระดับอาชีวศึกษานั้น วัตถุประสงค์การสอนเป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับครู ในเรื่องการเรียนการสอน โดยเฉพาะในโรงเรียนอาชีวศึกษา วัตถุประสงค์การสอนเป็นสื่อการสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาก ซึ่งเป็นสิ่งที่โรงเรียนให้ความสำคัญในด้านนี้ เพราะสื่อการสอนซึ่งถือว่าเป็นอุปกรณ์สำคัญในการสอน ดังที่

ประดับ เรืองมาลัย ได้กล่าวว่าอุปกรณ์การสอนมีประโยชน์ ดังนี้

1. ช่วยกระตุ้นและเร้าความสนใจของเด็ก
2. ช่วยให้เด็กเรียนได้มากและจำได้ดี
3. ช่วยประหยัดเวลาในการเรียน
4. ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์หลายด้าน
5. ช่วยให้เด็กมีความคิดรอบคอบ
6. ทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย¹¹

สำหรับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่เห็นแตกต่างกัน โดยผู้บริหารเห็นว่าโรงเรียนได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนครูผู้สอนเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติน้อย ได้แก่โรงเรียนมีวัตถุประสงค์ในการประกอบการเรียนการสอน โรงเรียนมีการจัดบริการห้องสมุดให้กับนักเรียนและครูอาจารย์ และโรงเรียนมีการพัฒนาครูให้ไปอบรมเรื่องการสร้างสื่อและการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน จากข้อค้นพบดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า ผู้บริหารมักมองว่าโรงเรียนจัดบริการด้านห้องสมุดเหมาะสมแล้ว ซึ่งครูผู้สอนนั้นมองว่ายังไม่เพียงพอ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่าห้องสมุดมีความจำเป็นต่อการจัดการศึกษาทุกระดับ ซึ่งผู้บริหารจะต้องให้ความสนใจในเรื่องนี้เป็นหลักสำคัญอีกประเด็นหนึ่ง ซึ่งกิติมา ปรีดีดีลิก ได้กล่าวว่าผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการจัดห้องสมุดโรงเรียนให้ดี ถูกต้อง และเพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้บริการ¹² ในเรื่องของครูไปอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ในการสร้างสื่อ นั้นผู้บริหารคงมองว่าครูผู้สอนมีความสามารถเพียงพอแล้ว จึงจัดส่งไปอบรมเฉพาะในเรื่องที่สำคัญ ๆ เท่านั้น ส่วนครูผู้สอนคงมองว่าการสร้างสื่อที่ดีนั้นจะต้องมีการนำเอาวิวัฒนาการใหม่ ๆ มาใช้

ในจุดนี้ผู้วิจัยคิดว่าผู้บริหารจะต้องให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ อยู่ตลอดเวลา เพื่อจะได้นำวิชาความรู้มาเผยแพร่ให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับ เรื่องที่ผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นว่า โรงเรียนได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ โรงเรียน จัดบริการวัสดุอุปกรณ์ที่ทันต่อความต้องการของครู และโรงเรียนมีการติดตามประเมินผลการใช้ วัสดุอุปกรณ์การสอนของครู ซึ่งจากข้อค้นพบดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุดใจ ไสสุก ที่พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพฯ ไม่มีการประเมินผลงานทางวิชาการของโรงเรียนใน แต่ละปี ซึ่งรวมถึงการประเมินผลและติดตามการปฏิบัติงานด้านการสอนของครูในเรื่องของการ ใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนด้วย¹³ สำหรับเรื่องการจัดบริการวัสดุอุปกรณ์ให้ทันกับความต้องการ ของครูนั้น โดยทั่วไปแล้วการจัดสรรงบประมาณในด้านนี้ อาจล่าช้าไปบ้างเพราะงบประมาณ ที่ได้ส่วนใหญ่มาจากการลงทะเบียนของนักเรียน จึงอาจเป็นเหตุให้เกิดความล่าช้า

2.5 การแนะแนว จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยส่วนรวมเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติมากในเรื่อง การจัดปฐมนิเทศอย่างต่อเนื่อง ซึ่ง โดยทั่วไปแล้วการจัดปฐมนิเทศนักเรียนใหม่ เพื่อให้ทราบถึงระบบการเรียนการสอนในการที่จะ เตรียมตัวศึกษาในสถานศึกษาแห่งนี้ต่อไป ส่วนความคิดเห็นที่ผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นตรงกันว่า โรงเรียนได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ โรงเรียน ได้จัดให้มีฝ่ายแนะแนวทางการศึกษา เหมาะสมเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน ฝ่ายแนะแนวทางการศึกษาของโรงเรียนจบ การศึกษาทางด้านแนะแนวโดยตรง โรงเรียนได้จัดส่งครูไปอบรมการแนะแนวอย่างต่อเนื่อง ครูในโรงเรียนมีความเข้าใจและให้ความร่วมมือต่อการแนะแนว นักเรียนได้ใช้บริการแนะแนว ของโรงเรียนและโรงเรียนมีการติดตามประเมินผลด้านการแนะแนว จากการค้นพบดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าทางโรงเรียนจะต้องรีบดำเนินการในเรื่องของการแนะแนว เพราะการแนะแนว เป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นมากต่อการบริหารงานวิชาการ ซึ่งจะเป็นการช่วยเหลือนักเรียน ให้มองเห็นอนาคตและเลือกวิธีการดำเนินชีวิตของตนให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ได้ ครู ผู้สอนจะต้องให้ความสำคัญและความร่วมมือต่อการแนะแนว ซึ่งทรงศักดิ์ ศรีภักดิ์สินธุ์ ได้ให้ ความเห็นว่าครูต้องมีส่วนร่วมในการอบรมแนะแนวเด็ก¹⁴ เพราะครูจะมีความใกล้ชิดเด็กและ เด็กนักเรียนจะไว้วางใจครูยินดีที่จะรับฟังคำแนะนำจากครู ซึ่ง Robert H, Knapp ได้กล่าวว่า การแนะแนวเป็นกรรมวิธีที่ช่วยให้ความต้องการของเด็กประสบผลสำเร็จ ช่วยให้ เด็กเข้าใจตนเอง รู้จักเลือกและปรับปรุงตนทั้งในด้านการเรียน การสังคม ความประพฤติ อารมณ์ สุขภาพ อาชีพ ตลอดจนการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์¹⁵ การแนะแนวเป็นกรรมวิธี หรือกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และเป็นกระบวนการที่ต้องทำติดต่อกัน เพราะความ เจริญของ เด็กต่อเนื่องกันตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ

ภิญโญ สาธร ที่กล่าวว่า

การจัดอาชีวศึกษานั้นมิใช่เพียงแต่ให้มีการเลือกวิชาอาชีพที่จะทำเท่านั้น แต่หมายถึงความเหมาะสมของแต่ละบุคคลซึ่งมีความสามารถต่างกันที่จะเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับความสามารถและจะต้องคำนึงถึงความต้องการของตลาดแรงงาน คำนึงถึงสภาพสังคมว่าเราต้องการให้เน้นอาชีพอย่างไร เพื่อความเจริญทั้งแก่ตนเองและสังคมด้วย การแนะแนวการศึกษาและอาชีพจึงมีความสำคัญมาก โรงเรียนควรให้ความสนใจกิจการแนะแนวเป็นพิเศษ¹⁶

สำหรับความคิดเห็นที่ผู้บริหารเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติมาก ส่วนครูผู้สอนเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติน้อย ได้แก่ ครูในโรงเรียนสามารถช่วยเหลือแนะแนวให้นักเรียนวางแผนการเรียนและการดำเนินชีวิต และการแนะแนวของโรงเรียนมีผลต่อการเรียนการสอนของครูและนักเรียน จากการค้นพบครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดการแนะแนวนั้นขึ้นอยู่กับสภาพของแต่ละโรงเรียน เป็นสำคัญและหากผู้บริหารโรงเรียนได้ตระหนักถึงคุณค่าของการแนะแนวแล้ว ควรอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมให้มีการแนะแนวขึ้นในโรงเรียนและบริการแก่นักเรียนพร้อมทั้งมีการติดตามผลอย่างใกล้ชิดสม่ำเสมอ

2.6 กิจกรรรมเสริมหลักสูตร จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนโดยส่วนรวมมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เรื่องต่อไปนี้ โรงเรียนมีนโยบายในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเหมาะสม ครูมีความเข้าใจและให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรและนักเรียนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรจากข้อค้นพบดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่ากิจกรรมเสริมหลักสูตร ถือว่าเป็นหมวดวิชาหนึ่งของกระบวนการให้การศึกษาที่กำหนดไว้ในโครงสร้างของหลักสูตร นักเรียนทุกคนจะต้องผ่านกระบวนการนี้โดยทางโรงเรียนจะต้องดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับนักเรียน ซึ่ง

นิพนธ์ เมืองพระ ได้ทำการวิจัยพบว่า

งานเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านวิชาการให้แก่นักเรียนเป็นการเพิ่มประสบการณ์ให้การเรียนรู้ เช่นชมรมต่าง ๆ การให้นักเรียนจัดกิจกรรมทางวิชาการโดยมีครูอาจารย์เป็นที่ปรึกษา การเชิญผู้ทรงวุฒิในท้องถิ่นหรือผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพต่าง ๆ มาเป็นวิทยากร เพื่อให้ความรู้และประสบการณ์แก่นักเรียน¹⁷

จะพบว่ากิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้นมีความจำเป็นต่อการจัดการศึกษามาก ดังที่
นพพงษ์ บุญจิตราดลย์ ได้กล่าวถึง ความจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรดังนี้

1. เพื่อสนองความต้องการทางด้านจิตวิทยา
2. เพื่อดึงเอาความสนใจ ความกระตือรือร้นของเด็กให้ปรากฏออกมา
3. เพื่อให้เด็กใช้เวลาว่าง ให้มีคุณค่าและเกิดประโยชน์
4. เพื่อสร้างมิตรภาพระหว่างเด็กด้วยกัน และระหว่างเด็กกับครูให้

แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

5. เพื่อพัฒนาความเป็นผู้นำของเด็ก¹⁸

สำหรับความคิดเห็นที่ผู้บริหารและครูผู้สอน โดยส่วนรวมเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติ
อยู่ในระดับน้อย คือ โรงเรียนจัดบริการด้านวารสารข่าวสารต่าง ๆ ต่อครูนักเรียน นักเรียน
มีโอกาเลือกกิจกรรมที่จะเข้าร่วมและ โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลเรื่องกิจกรรมเสริม
หลักสูตร จากข้อค้นพบดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า โดยทั่วไปผู้บริหารมักจะเห็นว่าโรงเรียนได้
บริการอย่างดีแล้ว แต่ครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติเห็นว่าโรงเรียนยังบริการด้านข่าวสารไม่ดีพอ
อาจเป็นเพราะเรามีงบประมาณจำกัดในด้านนี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมาลี วิชญากุล
พบว่า การเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการ ผู้บริหารและครู-อาจารย์เห็นว่ามีปัญหามากในการ
ขาดเอกสารตำราวิชาชีพเพื่อใช้ในการค้นคว้า ขาดบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง และ
ไม่มีเวลาพอที่จะจัดทำเอกสารทางวิชาการ¹⁹ สรุปโดยส่วนรวมแล้ว ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอน
มีความคิดเห็นใกล้เคียงกันว่า โรงเรียนปฏิบัติงานด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับมาก ทั้งนี้
เพราะหลักสูตรอาชีวศึกษาได้กำหนดให้สถานศึกษาเปิดชมรมต่าง ๆ ให้นักเรียนเลือกเข้าร่วม
กิจกรรมทุกคนตามระเบียบว่าด้วยการจัดตั้งชมรม

2.7 การนิเทศการศึกษา จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและ
ครูผู้สอน โดยส่วนรวมเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ โรงเรียนได้ตั้ง
ทีมงานนิเทศไว้เหมาะสม โรงเรียนได้กระทำการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง โรงเรียน
ได้จัดอภิปราย เพื่อแก้ปัญหาและเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนของครูระหว่างครูด้วยกัน
โรงเรียนได้รับความช่วยเหลือด้านการนิเทศจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและ
โรงเรียนได้มีการติดตามประเมินผลการนิเทศการสอน จากการค้นพบครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัย
ของชวนชม คำหอมกุล ที่พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในเขตกรุงเทพมหานคร มีความเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติ
งานวิชาการด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอนน้อยกว่าทุก ๆ ด้าน²⁰ และ

สมบัติ จัทรภูมิ ทำการวิจัย พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลมีการพัฒนาบุคลากรโดยการนิเทศการสอนในระดับน้อย²¹ จากงานวิจัยดังกล่าว จะพบว่า โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษายังขาดการบริหารงานด้านการนิเทศ ซึ่งตามหลักการแล้วงานนิเทศและการพัฒนาบุคลากรถือเป็นหัวใจของการบริหารที่ผู้บริหารจะแสดงบทบาททางวิชาการ เพราะการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาลดความสูญเสียเปล่าทางการศึกษา ซึ่งควรที่จะมีการสนใจและสนับสนุนงานด้านนี้ โดยเฉพาะการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้หรือการให้ครู-อาจารย์ไปดูงานด้านวิชาการในสถาบันอื่น ๆ ซึ่งจะทำให้ครู-อาจารย์ได้รู้เห็นสิ่งต่าง ๆ รอบตัวกว้างขึ้น ได้มีโอกาสเปรียบเทียบและปรับปรุงการสอนของตน เพราะในปัจจุบันวิชาการมีความเจริญก้าวหน้า มีการค้นพบสิ่งใหม่ ๆ ซึ่งครู-อาจารย์ ควรจะมีความรู้ทันสมัยจึงจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ดังที่เมธี บิลันธานนท์ ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นการร่วมมือกันทำงาน โดยใช้เหตุผลและปัญญา การติดต่อสื่อสารกัน การใช้มนุษยสัมพันธ์ การเปลี่ยนแปลงเพื่อความก้าวหน้า การพิจารณาถึงความต้องการของสถาบันและปัจเจกบุคคล เพื่อพัฒนาการบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอน ให้มีการปฏิบัติได้อย่างถูกต้องก้าวหน้า และเกิดประโยชน์สูงสุด²²

แต่เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการนิเทศการศึกษายังพบอีกว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยผู้บริหารเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติมาก ส่วนครูผู้สอนเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติน้อย ได้แก่ โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายและชี้แจงเกี่ยวกับการนิเทศการสอน และผู้บริหารได้มีการนิเทศการเรียนการสอน จากข้อค้นพบดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า ผู้บริหารจะต้องมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาให้ชัดเจนและมีการกระทำอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการไปนิเทศการเรียนการสอนด้วย อาจจะทำเป็นตารางในการนิเทศก็ได้ เพื่อสะดวกต่อการบริหารงาน ซึ่งในการนิเทศการสอนนั้น ผู้บริหารจะต้องมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประสบการณ์และความรู้ใหม่ ๆ กับครูผู้สอนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมบัติ จัทรภูมิ ที่พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลมีการพัฒนาบุคลากรโดยการนิเทศการสอนและจัดให้ครูได้มีโอกาสหาความรู้ใหม่ ๆ²³ เพราะจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เป็นที่น่าสังเกตจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ศึกษานิเทศก์หรือเจ้าหน้าที่จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเข้ามาช่วยเหลือครูและโรงเรียนในด้านการนิเทศน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวนชม คำหอมกุล ที่พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในเขตกรุงเทพมหานคร มีความเห็นว่า ศึกษานิเทศก์หรือเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เข้าช่วยเหลือครูและโรงเรียนในด้านวิชาการน้อยที่สุด²⁴ จากข้อค้นพบดังกล่าว อาจเป็นเพราะฝ่ายควบคุมและติดตามการ

ปฏิบัติงานในด้านการนิเทศของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนมีไม่เพียงพอ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนควรจะได้จัดหาและจัดการนิเทศภายในขึ้นด้วย จะเป็นการสนับสนุนวิชาการในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.8 การวัดผลและประเมินผล จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยส่วนรวมเห็นว่า โรงเรียนได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลาวัลย์ ตันวัฒนะพงศ์ ที่พบว่า ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เห็นว่า โรงเรียนได้มีการปฏิบัติมากในด้าน การวัดผลและประเมินผล²⁵ เพราะการวัดผลและประเมินผลการเรียนจะเป็นเครื่องชี้จุดเด่นและจุดอ่อนของการเรียนการสอน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการที่จะบริหารงานวิชาการให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

3. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการ

ผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นตรงกันว่า ปัญหาในด้านการบริหารงานวิชาการเป็นปัญหาน้อยที่สุดทุกเรื่อง ได้แก่ กระบวนการบริหารงานวิชาการหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ในการดำเนินการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด การแนะแนว กิจกรรมเสริมหลักสูตร การนิเทศการศึกษาและการวัดผลประเมินผลการศึกษา จากการค้นพบดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลาวัลย์ ตันวัฒนะพงศ์ ที่พบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เห็นว่า ในการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานวิชาการนั้นมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย²⁶ ซึ่งในเรื่องของปัญหาและอุปสรรคนั้นแม้ว่าจะเป็นเพียงปัญหาน้อยต่อการบริหารงานวิชาการก็ตาม แต่ก็ยังเป็นปัญหาที่มีความสำคัญ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการให้การศึกษาด้านอาชีวศึกษาอย่างยิ่ง โดยจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขและต้องกระทำต่อเนื่องกันอย่างไม่หยุดยั้ง เพราะการบริหารงานในองค์กรที่มีภาระกิจมากย่อมมีปัญหาก่อเกิดขึ้นเป็นเงาตามตัวไป ในการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนได้แสดงความคิดเห็นโดยการตอบแบบสอบถามปลายเปิดว่า ผู้บริหารไม่เข้าใจนโยบายของการจัดการเรียนการสอนในสายวิชาชีพ ซึ่งทำให้การบริหารงานวิชาการมีอุปสรรค ปัญหาในด้านตัวครูผู้สอนพบว่า ครูมีชั่วโมงสอนมากเกินไป และยังมีภาระหน้าที่อื่นที่ไม่ใช่การสอน จึงทำให้ครูไม่มีเวลาเตรียมการสอนอย่างดีพอ ปัญหาด้านการมอบหมายงานไม่ตรงตามความรู้ความสามารถ ซึ่งข้อคิดเห็นดังกล่าวตรงกับแนวความคิดของ

สมชัย วุฒิปรีชา ที่ได้เสนอว่า ปัญหาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในปัจจุบันยังคงประสบปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ปัญหาเรื่องครูผู้สอน เช่น ครูไม่ได้รับความเป็นธรรม ไม่ได้รับเงินเดือนเต็มตามวุฒิและขาดหลักประกัน ความมั่นคงในอาชีพ
2. ปัญหาเรื่องฐานะของโรงเรียน และกฎระเบียบการควบคุมโรงเรียน
รัฐบาล
3. นโยบายของรัฐไม่ชัดเจนแน่นอน²⁷

จากการวิจัยดังกล่าว ยังพบอีกว่า ปัญหาด้านการขาดตำราเรียนในบางวิชา ทำให้นักเรียนหมดความสนใจในการเรียน เกิดความเบื่อหน่ายทำให้ครูท้อใจในการสอน ประกอบกับครูไม่มีเทคนิควิธีสอนใหม่ ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแทนตำราเพื่อจูงใจนักเรียน ทำให้ครูไม่สามารถแก้ปัญหาการสอนได้ สำหรับในเรื่องที่ครูมักยึดอาชีพเป็นงานชั่วคราวนั้น เป็นเรื่องที่ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาต้องหาแนวทางการแก้ไขปัญหานี้ โดยคำนึงถึงเรื่องขวัญและกำลังใจในการทำงานของบุคลากรในโรงเรียน โดยให้ครูผู้สอนมีความรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน เพื่อธำรงรักษาบุคลากรให้ปฏิบัติงานให้ดีที่สุดและนานที่สุด การแก้ไขปัญหาดังกล่าวขึ้นอยู่กับผู้บริหารที่จะต้องให้ความสำคัญในเรื่องนี้ และตัวครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ ความสามารถ ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ในเทคนิคการสอนใหม่ ๆ มีความรู้ในเรื่องหลักสูตรอย่างแจ่มแจ้ง เพื่อเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน และนำไปสู่การปฏิบัติทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ

ข้อสังเกตที่ได้พบจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 5 มีการพัฒนาด้านวิชาการดีขึ้น โดยมีการพัฒนาตัวครูผู้สอน สื่อประกอบการสอน และเน้นเรื่องความต้องการของตลาดแรงงาน และการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เป็นหลักสำคัญ ส่วนด้านการแนะแนว และการนิเทศการศึกษานั้น โรงเรียนยังขาดการดำเนินงานในด้านนี้อย่างต่อเนื่อง ทำให้การบริหารงานวิชาการไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญต่องานแนะแนว และการนิเทศการศึกษาเหมือนกับงานด้านอื่น ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการดำเนินงานบริหารโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยสามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะได้ ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดให้มีการพัฒนาครู-อาจารย์ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดคุณภาพต่อการเรียนการสอน

2. ผู้บริหารโรงเรียน ควรเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้เข้ารับการอบรมหรือประชุมสัมมนาทางวิชาการอย่างทั่วถึง เพื่อจะได้นำความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน
3. โรงเรียนควรจัดหาด้านวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนให้พอเพียง และทันต่อความต้องการของครูผู้สอน ควรจัดให้มีศูนย์บริการสื่อประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ครูผู้สอนได้นำไปประกอบการเรียนการสอน และพยายามให้ครูผู้สอนเห็นคุณค่าของการใช้สื่อการสอน
4. ครูผู้สอน ควรตระหนักถึงความสำคัญของสมรรถภาพ ด้านการสอนรู้จักแสวงหาความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อจะได้นำมาประกอบการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และควรมีการประเมินสมรรถภาพด้านการสอนของตน เพื่อปรับปรุงให้มีคุณภาพดีอยู่ตลอดเวลา
5. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ควรจัดปรับปรุงหน่วยศึกษานิเทศก์ เพื่อออกให้ความช่วยเหลือโรงเรียนเอกชนในต่างจังหวัด โดยมีการติดตามผลและประเมินผลอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้โรงเรียนมีมาตรฐานต่อการบริหารงานวิชาการ
6. โรงเรียนควรจัดทำงานด้านประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง โดยจัดทำหนังสือข่าวสาร เอกสาร วารสารต่าง ๆ เพื่อให้ครูและนักเรียนได้ทราบอยู่ตลอดเวลา
7. โรงเรียนควรให้ความสำคัญต่องานด้านแนะแนว และการนิเทศการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับงานด้านอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ทำในขอบเขตจำกัดเพียงเขตการศึกษา 5 เท่านั้น ฉะนั้น เพื่อให้การวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้สมบูรณ์ จึงน่าที่จะ ได้มีการทำการวิจัยโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาทั่วประเทศ
2. ควรศึกษาถึงความคิดเห็นของสถานประกอบการเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการและการฝึกปฏิบัติงานของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา
3. ควรศึกษาบทบาทและประสิทธิภาพในการสอนของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาทุกแห่งในประเทศไทย

เชิงอรรถ

¹ สีระชัย บูรณโชติและคณะ, "รายงานการวิจัยเรื่องพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา," วารสารครุศาสตร์, (กรกฎาคม-สิงหาคม 2521), หน้า 18-19.

² นพรัตน์ เทียงตรง, "การศึกษาปัญหาและความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอนวิชาชีวะอุตสาหกรรมในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร," ปริญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2533, หน้า 88.

³ Elizabeth T. Young, "A Study of the Opinions of Dean and Faculty Members towards the Effectiveness of Woman Department Chairman in Higher Education," Dissertation Abstracts International, (Vol. 35, No.10, April 1975), p. 1367-A.

⁴ วิลาวัณย์ ดันวัลณะพงษ์, "ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ," วิทยานิพนธ์ปริญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525, หน้า จ.

⁵ ชวนชม คำทอมกุล, "การบริหารงานวิชาการระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร," วิทยานิพนธ์มหาวิทาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2527, หน้า จ.

⁶ วิลาวัณย์ ดันวัลณะพงษ์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้าเดียวกัน.

⁷ ประถม แสงสว่าง, การบริหารการศึกษาเบื้องต้น (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ประยูรวงศ์, 2525), หน้า 46-47.

⁸ จำรัส นองมาก, "องค์ประกอบด้านการสอนที่ส่งผลต่อนักเรียน," การศึกษาเอกชน, ปีที่ 1 ฉบับที่ 7 (ตุลาคม 2531), หน้า 10.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

⁹ อภิรมย์ ณ นคร และคนอื่น ๆ, การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒ, 2522), หน้า 73.

¹⁰ Edgar Dale, Audio-Visual Methods in Teaching (New York : Holt, Rinehart and Winston, 1965), p. 43.

¹¹ ประดับ เรืองมาลัย, คู่มือสอบวิชาครู ป.ม (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2517), หน้า 378.

¹² กิติมา ปรีดีดีลิก, การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น เอกสารประกอบคำสอนภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529, หน้า 83.

¹³ สุตใจ ไส้สุก, "การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร," วิทยานันท์ปริญาครูศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521, หน้า 168-169.

¹⁴ ทรงศักดิ์ ศรีกาฬินธ์, "สมรรถภาพของครู," รายงานการประชุมสัมมนา คณะศึกษาศาสตร์ ครูศาสตร์ (กรกฎาคม 2520), หน้า 56.

¹⁵ Robert H. Knapp, Practical Guidance Methods (New York : McGraw-Hill Co, 1953), p. 1.

¹⁶ ภิญโญ สาธร, หลักการบริหารการศึกษา (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2526), หน้า 326.

¹⁷ นิพันธ์ เมืองพระ, "การบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยกลุ่มภาคเหนือ และกลุ่มภาคกลาง สังกัดกรมอาชีวศึกษา," ปริญาครูศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2532, หน้า 66.

- ¹⁸ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, "เอกสารประกอบคำบรรยายวิชากิจกรรมนักเรียน," ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527, หน้า 5.
- ¹⁹ มาลี วิชญากุล, "ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรในวิทยาลัย สังกัดกรมอาชีวศึกษา," วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525, หน้า 104-105.
- ²⁰ ชวนชม คำหอมกุล, เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.
- ²¹ สมบัติ จักรภูมิ, "การวิเคราะห์บุคลากรของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล," วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523, หน้า 168.
- ²² เมธี บิลันธานนท์, การบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2533), หน้า 70.
- ²³ สมบัติ จักรภูมิ, เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.
- ²⁴ ชวนชม คำหอมกุล, เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.
- ²⁵ วิลาวัณย์ ต้นวัลณะพงษ์, เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.
- ²⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.
- ²⁷ สมชัย วุฒิปรีชา, "การศึกษาเอกชนในประเทศไทย," จุดยืนและทิศทางการศึกษาไทย (กรุงเทพ : วัฒนาพานิช, 2518), หน้า 114.

บรรณานุกรม

- กิติมา ปรีดีติลภ. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. ภาควิชาบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- เกษร สิทธิภูประเสริฐ. "บทนำ," การศึกษาแห่งชาติ. ตุลาคม-พฤศจิกายน, 2528.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. คู่มือผู้บริหารโรงเรียนเอกชนเรื่องการบริหารงานบุคคล. เอกสารวิชาการที่ กส. 2532/3 : กรุงเทพมหานคร, 2532.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. โครงการจัดทำเอกสารและคู่มือการดำเนินงานเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา. เล่ม 2 กรุงเทพมหานคร : ศูนย์พัฒนาอาชีวศึกษา, 2531.
- จำรัส นองมาก. "องค์ประกอบด้านการสอนที่ส่งผลต่อนักเรียน," การศึกษาเอกชน. ตุลาคม, 2531.
- จิระ หงส์ลดารมภ์. "การศึกษา-ยุทธวิธีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อพัฒนาประเทศ," การศึกษาเอกชน. ตุลาคม-มกราคม, 2531-2532.
- ฉันทวิทย์ สุชาติานนท์. "บทนำ," การศึกษาแห่งชาติ. ธันวาคม-มกราคม, 2519.
- ชาวี มณีศรี. "การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน," วิชาการศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ-บางแสน, มิถุนายน-ตุลาคม, 2525.
- ชานาญ เงินทอง. "การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราษฎร์ ระดับประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาบริหารการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.
- ชวนชม คำหอมกุล. "การบริหารวิชาการระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2527.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำรง ลิมพลีวงศ์. บริหารการศึกษา. ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา, คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครู นครสวรรค์, 2524.

ทรงศักดิ์ ศีรภาณลินธุ์, "สมรรถภาพครู," รายงานการประชุมสัมมนาคนบดี, คณะศึกษาศาสตร์, วารสารครุศาสตร์. กรกฎาคม, 2520.

ธิตา ทอวัฒนกุล. "การจัดการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษาหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2524.

ธีระชัย บุรณโชติและคณะ. "รายงานการวิจัยเรื่องพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา," ครุศาสตร์. กรกฎาคม-สิงหาคม, 2521.

นางเยาว์ ชัยเสวี. "มองการศึกษา," การศึกษาแห่งชาติ. เมษายน-พฤษภาคม, 2529.

นพพงษ์ บุญจิตราตุลย์. เอกสารประกอบคำบรรยายวิชากิจกรรมนักเรียน. ภาควิชาบริหาร การศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

นพรัตน์ เทียงตรง. "การศึกษาปัญหาและความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอนวิชาชีพ ช่างอุตสาหกรรมในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต, ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี, สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2533.

นิพนธ์ กินาวงศ์. หลักเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและการนิเทศเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์การพิมพ์, 2526.

นิพนธ์ รอดภัย. "โครงสร้างและกระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดปราจีนบุรี." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

นิพนธ์ เมืองพระ. "การบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยกลุ่มภาคเหนือและกลุ่มภาคกลาง สังกัดกรมอาชีวศึกษา." ปริญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาดไทย, สาขาการบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2532.

บรรดล สุขปิติ. การประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา, วิทยาลัยครูนครปฐม, 2529.

ปรกรณ์ ศรีดอนไผ่. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บริษัทที่ปรึกษาการพิมพ์, 2521.

ปฐม ทศพล. "ทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการดำเนินงานด้านวิชาการของวิทยาลัยเทคนิคในภาคเหนือ." ปริญยานิพนธ์การศึกษามหาดไทย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2524.

ประกาศ เข็นกลาง. "การปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในเขตการศึกษา 11." วิทยานิพนธ์ปริญยามหาดไทย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

ประถม แสงสว่าง. การบริหารการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : ประยูรวงศ์, 2525.

พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2524.

พรทิพย์ ชีรวรางกูร. "สถานภาพทางสังคมของสถาบันการศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญยามหาดไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

ภิญโญ สาธร. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2519.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชาฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 1-4 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2527.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชา การวางแผนพัฒนาโรงเรียน
หน่วยที่ 1-7 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2524.

มาลี วิชญากุล. "ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรในวิทยาลัย
สังกัดกรมอาชีวศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

เมธี ปิลันธนานนท์, การบริหารอาชีพและเทคนิคศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์,
2533.

รุ่ง แก้วแดง. "แนวคิดในการปรับปรุง โครงสร้างและระบบการศึกษาเอกชน," การศึกษา
เอกชน. พฤษภาคม, 2532.

วัลลภ จันทร์ตระกูล. "การศึกษาปัญหาการสอนช่างอุตสาหกรรม สาขาเครื่องกลในระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นของอาจารย์ในโรงเรียนอาชีวศึกษาของรัฐบาล." วิทยานิพนธ์-
ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต, ภาควิชาครุศาสตร์เครื่องกล, สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2523.

วิชัย ราษฎร์ศิริ. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน, คณะวิชา
ครุศาสตร์, วิทยาลัยครูนครปฐม, 2529.

วิชัย วงษ์ใหญ่. พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. กรุงเทพมหานคร : รุ่งเรืองการพิมพ์,
2521.

วุฒิ จุลพรหม. "การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ."
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

วิลาวัณย์ ตันวัฒนพงษ์. "ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียนราษฎร์อาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ." วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

สมชัย วุฒิปรีชา. จุดยืนและทิศทางการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช,
2518.

สมบัติ จักรภูมิ, "การวิเคราะห์งานบุคลากรของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล." วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต, ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

สันต์ ธรรมบำรุง. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร : การศาสนา,
2521.

สิริลักษณ์ บุญวงศ์. "การประเมินความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครู-อาจารย์ ในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคกรมอาชีวศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

สุดใจ ไส้สก. "การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

สุธีระ ทานตมวิช. การบริหารการศึกษา. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2521.

สุมิตร คุณานุกร. "การส่งเสริมวิชาการในโรงเรียนและความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษา," วิทยาสาร. มีนาคม, 2518.

อนันต์ กรุแก้ว. "แนวทางอาชีวศึกษาไทย," การศึกษาแห่งชาติ. ตุลาคม-พฤศจิกายน, 2525.

อภิรมย์ ณ นคร และคนอื่น ๆ. การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2522.

อเนก พิริฎ. "การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคกลาง." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

เอกวิทย์ ๗ กลาง. "รายงานการประชุมผู้ตรวจการศึกษาและศึกษาจังหวัด,"
กรุงเทพมหานคร : ครูสภา, 2516.

Beauchamp, George A. Curriculum Theory. The Kagg Press, 1968.

Bobbitt, Pranklin. The Curriculum. Boston : Houghton Mifflin, 1918.

Chandra, Arvida. Curriculum Development and Evaluation in Education.
New Delhi : Stering Publisher, 1977.

Dale, Edgar. Audio - Visual Method in Teaching. New York : Holt
Rinehart and Winston, 1965.

Fisk, S. Robert. Administration Behavior in Education. New York :
Happer Row, 1957.

Harris, Ben M. Supervisory Behavior in Education. New Jersey :
Parntice-Hall, 1963.

Hatch Raymond N. Administration of Guidance Services. Parntice-Hall,
Inc., 1965.

Knapp, Robert H. Practical Guidance Methods, New York : McGraw-Hill
Co., 1965,

Miller, Van. The Public Administration of American School Systems.
New York : The Mcmillan Company, 1965.

Ragan, William B. and Shepherd, Gene D. Modern Elementary Curriculum.
5 th ed. : Holt, Rinehart and Winston, 1977.

Saylor, Galen and Alexander, William M. Curriculum Planning for The Better Teaching and Learning. New York : Rinehart and Company, Inc., 1959.

Shane, Harold G. Mcswain E.T. Evaluational The Elementary Curriculum. New York : Henry Holt and Company, 1951.

Taba, Hilda. Curriculum Development : Theory and Practice. New York : Harcourt, Brance and world, 1962.

Wiles, Kimball. Supervision for Better Schools. New Jersey : Prentice-Hall Inc., 1959.

Young, Elizabeth T. "A Study of the opinions of Dean and Faculty Members toward the Effectiveness of Woman Department Chairman in Higher Education," Dissertation Abstracts International, April 1975.

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

ที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงเหมาะสมทางด้านเนื้อหาและภาษาของแบบสอบถาม

1. รศ.ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร มหาวิทยาลัยมหิดล
2. ผศ.นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ดร.ศิริพรรณ ชุ่มนม กรมอาชีวศึกษา
4. อาจารย์ชวนชม คำหอมกุล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
5. อาจารย์อภิรักษ์ เที่ยงมสง่า ผู้อำนวยการโรงเรียนเทคโนโลยีนครปฐม

ที่ ทม 1507.3/จ.39

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง

เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

13 กุมภาพันธ์ 2533

เรื่อง ขอเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

เรียน

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยในการตรวจแบบสอบถาม ให้กับนักศึกษาปัญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อ นายวีระ ทองประสิทธิ์ ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 5"

บัณฑิตวิทยาลัย หวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายเมธี ปิณฑานนท์)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทรศัพท์ 3267320-9 ต่อ 393

ที่ ทม 1507.3/48

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง

เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

9 มีนาคม 2533

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ด้วยนายวีระ ทองประสิทธิ์ เป็นนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขา การบริหารอาชีวศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 5"

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่ออนุมัติให้นักศึกษาได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่าน ดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนราชบุรีพาณิชยการ
2. โรงเรียนนครนาราชบุรีพาณิชยการ
3. โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันตก
4. โรงเรียน โปลีเทคนิคราชบุรี
5. โรงเรียนบ้านโป่งบริหารธุรกิจเทคโนโลยี
6. โรงเรียนอาชีวศึกษาดอนบอส โกบ้านโป่ง
7. โรงเรียนเทคโนโลยีราชบุรี
8. โรงเรียนบริหารธุรกิจกาญจนบุรี
9. โรงเรียนพาณิชยการหัวหิน
10. โรงเรียนพาณิชยการเพชรบุรี
11. โรงเรียนสหวิทยพาณิชยการ
12. โรงเรียนพาณิชยการสุพรรณบุรี

นายวีระ ทองประสิทธิ์ ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 5"

หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีเช่นเคย จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายเมธี บิลันธานนท์)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ที่ ศธ 1007/072

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

19 มีนาคม 2533

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ หรือครูใหญ่โรงเรียน

ด้วย นายวีระ ทองประสิทธิ์ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเขตการศึกษา 5" มีความประสงค์จะขอเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับผู้บริหารและครูในโรงเรียนของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดอนุญาตให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา

ขอแสดงความนับถือ

(นายเช็น แก้วยศ)

ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน

กองนโยบายและแผน

โทร. 2828654

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร

ลาดกระบัง

10 มีนาคม 2533

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

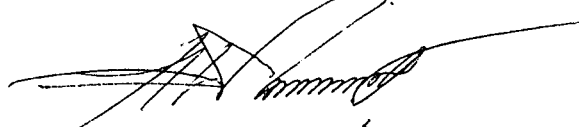
เรียน ท่านอาจารย์ที่เคารพ

ด้วยกระผม นายวีระ ทองประสิทธิ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหาร
อาชีวศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์จะทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของ
ผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเขต
การศึกษา 5" เพื่อทราบสภาพการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเขต
การศึกษา 5 ว่าเป็นอย่างไร

การวิจัยครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ และเชื่อว่าข้อมูลและผลการวิจัย
ในเรื่องดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานวิชาการ ตลอดจนการจัดการเรียนการสอน
โดยจะไม่มีผลเสียหายกับตัวอาจารย์หรือสถานศึกษาแต่อย่างใด

การวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จได้ ก็ต้องอาศัยความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของ
อาจารย์ทุกท่านเป็นสำคัญ กระผมจึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดตอบแบบ
สอบถามที่แนบมาพร้อมกันนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย แบบสอบถามที่
ตอบแล้วกรุณาส่งคืนมาที่ห้องผู้อำนวยการ โรงเรียนของท่านก่อนวันที่ 30 มีนาคม 2533

ขอแสดงความนับถือ

(นายวีระ ทองประสิทธิ์)

แบบสอบถามสำหรับงานวิจัย

เรื่อง

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 5

สาขาวิชาบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2533

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 5

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้จะถามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โดยมีข้อความให้อ่านเพื่อพิจารณาว่าท่านมีความรู้สึกหรือมีความคิดเห็นอย่างไรในข้อความนั้น ๆ ดังนั้น จึงไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด เพราะแต่ละคนย่อมมีความรู้สึกหรือความคิดเห็นแตกต่างกัน ข้อสำคัญขอให้ท่านตอบแบบสอบถามนี้ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้

แบบสอบถามมี 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
- ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในวงกลม ○ หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

สำหรับผู้วิจัย

1	2	3

1. เพศ

(1) ชาย

(2) หญิง

2. อายุ

(1) 21-30 ปี

(3) 41-50 ปี

(2) 31-40 ปี

(4) 50 ปีขึ้นไป

สำหรับผู้วิจัย

3. ระยะเวลาการทำงานในโรงเรียน

- (1) น้อยกว่า 5 ปี
- (2) 5 - 10 ปี
- (3) 11 - 15 ปี
- (6) มากกว่า 15 ปี

6

4. ระดับการศึกษา

- (1) ต่ำกว่าปริญญาตรี
- (2) ปริญญาตรี
- (3) สูงกว่าปริญญาตรี

7

ตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของท่าน

คำชี้แจง โปรดอ่านแบบสอบถามให้เข้าใจแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง โดยพิจารณาว่า คำตอบข้อใดตรงกับความคิดเห็นของท่านและตรงกับสภาพความเป็นจริงในโรงเรียนของท่าน

ตัวอย่าง

รายการพฤติกรรม	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มีเลย	สำหรับ
	5	4	3	2	1	ผู้วิจัย
0. ท่านวางแผนกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนอย่างน้อยเพียงใด.....	✓	○

คำอธิบาย

มากที่สุด	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่เป็นประจำสม่ำเสมอทุกครั้ง
มาก	หมายถึง	มีการปฏิบัติเกือบทุกครั้ง
น้อย	หมายถึง	มีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง
น้อยที่สุด	หมายถึง	ไม่ค่อยมีการปฏิบัติ
ไม่มีเลย	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ

จากตัวอย่างข้างบนแสดงว่า ในโรงเรียนได้มีการปฏิบัติการด้านวางแผนกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนเกือบทุกครั้ง

รายการพฤติกรรม	มาก	มาก	น้อย	น้อย	ไม่	สำหรับ ผู้วิจัย
	ที่สุด 5	4	3	ที่สุด 2	มี เลย 1	
กระบวนการบริหารงานวิชาการ						
1. โรงเรียนของท่านได้วางแผนด้านวิชาการ สอดคล้องกับหลักสูตรมากนักน้อยเพียงใด.....	☐ 8
2. โรงเรียนของท่านได้จัดครูเข้าสอนประจำวิชา สอดคล้องและตรงกับความสามารถของครู มากนักน้อยเพียงใด.....	☐ 9
3. ครูมีความเข้าใจในนโยบายของโรงเรียน มากนักน้อยเพียงใด.....	☐ 10
4. โรงเรียนได้มีการประชาสัมพันธ์หรือชี้แจง เรื่องการพัฒนางานวิชาการให้กับครู ในโรงเรียนทราบเพียงใด.....	☐ 11
5. ในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ของท่านได้มีการประสานงานกับครู มากนักน้อยเพียงใด.....	☐ 12
6. โรงเรียนของท่านมอบหมายให้ครูรับผิดชอบ ในงานวิชาการของโรงเรียนมีความเหมาะสม เพียงใด.....	☐ 13
7. โรงเรียนของท่านมีงบประมาณสนับสนุน งานวิชาการเพียงใด.....	☐ 14
8. โรงเรียนของท่านมีการติดตามและประเมินผล การบริหารงานวิชาการมากนักน้อยเพียงใด.....	☐ 15
หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้						
1. ครูมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ที่โรงเรียนกำลังใช้อยู่เพียงใด.....	☐ 16

รายการพฤติกรรม	มาก	มาก	น้อย	น้อย	ไม่	สำหรับ ผู้วิจัย
	ที่สุด	4	3	ที่สุด	มีเลข	
	5	4	3	2	1	
2. โรงเรียนของท่านได้มีการชี้แจงแนะนำเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตรเพียงใด.....	☐ 17
3. โรงเรียนของท่านมีคู่มือตำราเรียนและอุปกรณ์การเรียนการสอนพอเพียงหรือสอดคล้องกับหลักสูตรเพียงใด.....	☐ 18
4. โรงเรียนได้มีการกำกับติดตามการใช้หลักสูตรของครูเพียงใด.....	☐ 19
5. ครูในโรงเรียนได้ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของการสอนอย่างต่อเนื่องเพียงใด.....	☐ 20
6. โรงเรียนของท่านได้จัดทำประมวลการสอนในรายวิชาต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด.....	☐ 21
7. โรงเรียนของท่านได้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรเพียงใด.....	☐ 22
<u>การดำเนินการเรียนการสอน</u>						
1. โรงเรียนของท่าน ครูมีการจัดและวางแผนการสอนในรายวิชาที่รับผิดชอบมากน้อยเพียงใด.....	☐ 23
2. ครูมีโอกาสเลือกรายวิชาที่จะสอนมากน้อยเพียงใด.....	☐ 24
3. ครูมีส่วนร่วมในการจัดตารางสอนของโรงเรียนเพียงใด.....	☐ 25
4. โรงเรียนได้มอบหมายให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดชั้นเรียนเพียงใด.....	☐ 26
5. ครูมีความคล่องตัวในการจัดหาแบบเรียนมาใช้ในรายวิชาของตนเองมากน้อยเพียงใด.....	☐ 27

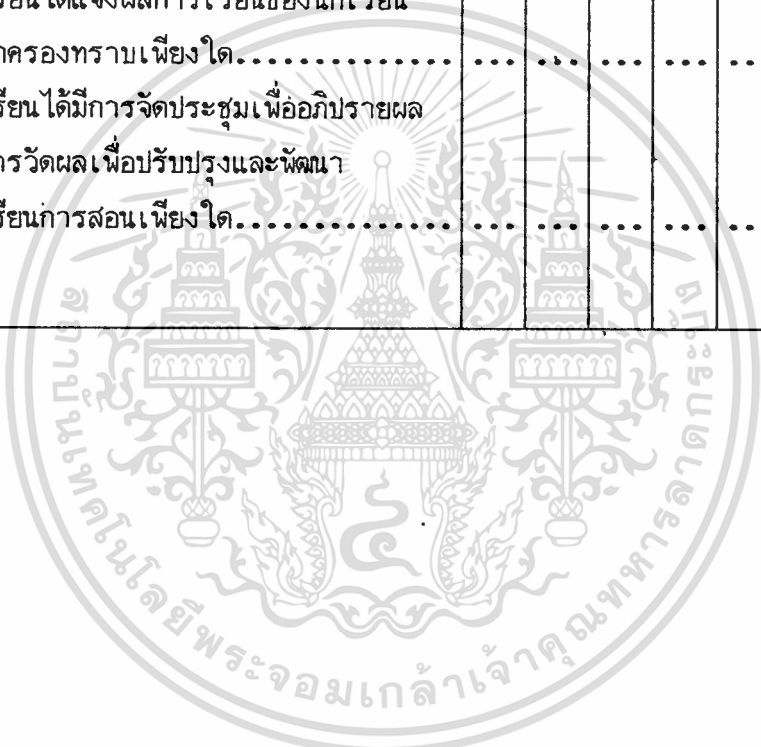
รายการพฤติกรรม	มาก	มาก	น้อย	น้อย	ไม่	สำหรับ ผู้วิจัย
	ที่สุด			ที่สุด	มีเลย	
	5	4	3	2	1	
6. ในโรงเรียนของท่าน ครูได้พัฒนาความรู้ ความสามารถโดยการศึกษาค้นคว้าจาก ห้องสมุดของ โรงเรียนมากน้อยเพียงใด.....	☐ 28
7. ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือของ โรงเรียน เพียงใด.....	☐ 29
8. ครูได้มีการปรับปรุงการสอนในรายวิชาที่ ตนรับผิดชอบมากน้อยเพียงใด.....	☐ 30
9. ครูได้มีการวางแผนการสอนก่อนทำการสอน มากน้อยเพียงใด.....	☐ 31
10. ครูได้มีการประเมินผลการสอนหลังจากสอนจบ บทเรียนเพียงใด.....	☐ 32
11. ครูได้ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน การสอนเพียงใด.....	☐ 33
12. ครูได้จัดทำสื่อการสอนและใช้ประกอบการสอน เพียงใด.....	☐ 34
13. ครูในโรงเรียน ได้นำปัญหาเกี่ยวกับการเรียน การสอนมาอภิปราย เพื่อแก้ปัญหาาร่วมกัน เพียงใด.....	☐ 35
14. โรงเรียนได้ติดตามและประเมินผลการสอน ของครูเพียงใด.....	☐ 36
<u>วัตถุประสงค์การสอนและห้องสมุด</u>						
1. โรงเรียนมีวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอน มากน้อยเพียงใด.....	☐ 37
2. โรงเรียนจัดวัตถุประสงค์เหมาะสมสอดคล้อง กับรายวิชาต่าง ๆ เพียงใด.....	☐ 38

รายการพฤติกรรม	มาก	มาก	น้อย	น้อย	ไม่	สำหรับ ผู้วิจัย
	ที่สุด			ที่สุด	มีเลย	
	5	4	3	2	1	
3. โรงเรียนจัดบริการวัสดุอุปกรณ์ได้ทันต่อความต้องการของครูเพียงใด.....	☐ 39
4. โรงเรียนให้การสนับสนุนต่อการผลิตสื่อการสอนโดยการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงใด.....	☐ 40
5. โรงเรียนมีอาคารเรียนที่ใช้ในการสอนภาคปฏิบัติเหมาะสมเพียงใด.....	☐ 41
6. ในโรงเรียนมีจำนวนห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียนเพียงใด.....	☐ 42
7. โรงเรียนมีการจัดบริการห้องสมุดมากน้อยเพียงใด.....	☐ 43
8. โรงเรียนมีการพัฒนาครูให้ไปอบรมเรื่องการสร้างสื่อและการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนเพียงใด.....	☐ 44
9. โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนของครูเพียงใด.....	☐ 45
<u>การแนะแนว</u>						
1. โรงเรียนของท่านได้จัดให้มีฝ่ายแนะแนวทางการศึกษา เหมาะสมเพียงพอกับความต้องการของนักเรียนเพียงใด.....	☐ 46
2. ฝ่ายแนะแนวทางการศึกษาของโรงเรียนจบการศึกษาทางด้านแนะแนวโดยตรง.....	☐ 47
3. โรงเรียนได้จัดส่งครูไปอบรมการแนะแนวมากน้อยเพียงใด.....	☐ 48
4. ครูในโรงเรียนมีความเข้าใจและให้ความร่วมมือต่อการแนะแนวมากน้อยเพียงใด.....	☐ 49

รายการพฤติกรรม	มาก	มาก	น้อย	น้อย	ไม่	สำหรับ ผู้วิจัย
	ที่สุด	4	3	ที่สุด	มี เลข 1	
	5	4	3	2	1	
5. ครูในโรงเรียนสามารถช่วยเหลือแนะแนวให้นักเรียนวางแผนการเรียนและการดำเนินชีวิตเพียงใด.....	☐ 50
6. ในโรงเรียนนักเรียนใช้บริการแนะแนวของโรงเรียนมากน้อยเพียงใด.....	☐ 51
7. การแนะแนวของโรงเรียนมีผลต่อการเรียนการสอนของครูและนักเรียนเพียงใด.....	☐ 52
8. โรงเรียนได้จัดปฐมนิเทศอย่างต่อเนื่องเพียงใด.....	☐ 53
9. โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลด้านการแนะแนวเพียงใด.....	☐ 54
<u>กิจกรรมเสริมหลักสูตร</u>						
1. โรงเรียนของท่านมีนโยบายในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเหมาะสมเพียงใด.....	☐ 55
2. ครูมีความเข้าใจและให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรมากน้อยเพียงใด.....	☐ 56
3. นักเรียนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพียงใด.....	☐ 57
4. โรงเรียนจัดบริการด้านวารสาร ข่าวสารต่าง ๆ ต่อครูและนักเรียนมากน้อยเพียงใด..	☐ 58
5. นักเรียนมีโอกาสเลือกกิจกรรมที่จะเข้าร่วมเพียงใด.....	☐ 59
6. โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลเรื่องกิจกรรมเสริมหลักสูตรมากน้อยเพียงใด.....	☐ 60

รายการพฤติกรรม	มาก	มาก	น้อย	น้อย	ไม่	สำหรับ ผู้วิจัย
	ที่สุด			ที่สุด	มีเลย	
	5	4	3	2	1	
<u>การนิเทศการศึกษา</u>						
1. โรงเรียนของท่านได้กำหนดนโยบายและชี้แจงเกี่ยวกับการนิเทศการสอนเพียงใด.....	☐ 61
2. โรงเรียนได้จัดตั้งทีมงานนิเทศไว้เหมาะสมเพียงใด.....	☐ 62
3. โรงเรียนได้กระทำการนิเทศภายในต่อเนืองมากน้อยเพียงใด.....	☐ 63
4. โรงเรียนของท่านได้จัดอภิปรายเพื่อแก้ปัญหาและเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนของครูระหว่างครูด้วยกันมีมากน้อยเพียงใด.....	☐ 64
5. ผู้บริหารได้นิเทศการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด.....	☐ 65
6. โรงเรียนได้รับความช่วยเหลือด้านการนิเทศจากสำนักคณะกรรมการการศึกษาเอกชนมากน้อยเพียงใด.....	☐ 66
7. โรงเรียนได้มีการประเมินผลการนิเทศการสอนเพียงใด.....	☐ 67
<u>การวัดผลและประเมินผล</u>						
1. โรงเรียนได้ชี้แจงเกี่ยวกับระเบียบการวัดผลและประเมินผลให้ครูทราบเพียงใด.....	☐ 68
2. โรงเรียนได้มอบหมายให้ครูนำผลการสอบของนักเรียนมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนเพียงใด.....	☐ 69

รายการพฤติกรรม	มาก	มาก	น้อย	น้อย	ไม่มี	สำหรับ ผู้วิจัย
	ที่สุด			ที่สุด	เลย	
	5	4	3	2	1	
3. โรงเรียนได้จัดให้มีการประชุมครูเพื่ออภิปรายปัญหาและอุปสรรคของการวัดผลมากนัก เพียงใด.....	☐ 70
4. โรงเรียนได้แจ้งผลการเรียนของนักเรียน ให้ผู้ปกครองทราบเพียงใด.....	☐ 71
5. โรงเรียนได้มีการจัดประชุมเพื่ออภิปรายผล ของการวัดผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนา การเรียนการสอนเพียงใด.....	☐ 72

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดอ่านแบบสอบถามให้เข้าใจแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องโดยพิจารณาว่าคำตอบที่กำหนดให้ในแบบสอบถามเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

ตัวอย่าง

สภาพปัญหาและอุปสรรค	มาก	มาก	น้อย	น้อย	ไม่มี	สำหรับ ผู้วิจัย
	ที่สุด			ที่สุด	เลย	
	5	4	3	2	1	
0. ครูบางคนมีความรู้ไม่เหมาะสมกับวิชาที่สอน	✓	○

คำอธิบาย

มากที่สุด หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคมากต้องรีบแก้ไขอย่างเร่งด่วน
มาก หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคมาก
น้อย หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคน้อย
น้อยที่สุด หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด
ไม่มีเลย หมายถึง ไม่มีปัญหาและอุปสรรคเลย

จากตัวอย่างข้างบนแสดงว่า มีปัญหาน้อย สำหรับโรงเรียนในด้านตัวครูบางคนมีความรู้ไม่เหมาะสมกับวิชาที่สอน

ตอนที่ 3 ท่านเห็นว่าข้อความต่อไปนี้ ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเพียงใด

สภาพปัญหาและอุปสรรค	มากที่สุด 5	มาก 4	น้อย 3	น้อย ที่สุด 2	ไม่มี เลย 1	สำหรับ ผู้วิจัย
กระบวนการบริหารงานวิชาการ						
1. ผู้บริหารไม่เข้าใจนโยบายของการวัดผล การศึกษา.....	☐ 4
2. โรงเรียนไม่จัดอบรมชี้แจงให้ครูได้ทราบถึง นโยบายของกระบวนการบริหารงานวิชาการ..	☐ 5
3. โรงเรียนขาดการประสานงานในการวางแผน การบริหารงานวิชาการกับฝ่ายต่าง ๆ.....	☐ 6
4. ผู้บริหารไม่กระจายอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจ เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ.....	☐ 7
5. ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญในการบริหารงาน วิชาการ.....	☐ 8
สภาพปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ มีดังนี้						
6.....
7.....
8.....
หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้						
1. โรงเรียนไม่สามารถจัดทำตำราเรียน วัสดุอุปกรณ์ได้ตรงกับหลักสูตร.....	☐ 9
2. หลักสูตรบางรายวิชาไม่เหมาะสมต่อระดับ ชั้นเรียนและห้องเรียน.....	☐ 10
3. โรงเรียนขาดการติดตามผลการใช้หลักสูตร เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอน.....	☐ 11
4. ครูมีชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์มากเกินไป.....	☐ 12

สภาพปัญหาและอุปสรรค	มาก	มาก	น้อย	น้อย	ไม่มี	สำหรับ ผู้วิจัย
	ที่สุด			ที่สุด	เลย	
	5	4	3	2	1	

สภาพปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ มีดังนี้

- 5.....
- 6.....
- 7.....

การดำเนินการเรียนการสอน

1. ครูไม่มีส่วนร่วมในการจัดวางแผนงานวิชาการ.....						☐	13
2. ครูไม่มีความรู้ตรงตามสาขาวิชาที่ได้รับมอบหมายให้สอน.....						☐	14
3. โรงเรียนมีงานพิเศษนอกเหนือจากการสอนมากเกินไป.....						☐	15
4. ครูไม่มีโอกาสเข้าร่วมอบรมสัมมนาทางวิชาการ.....						☐	16
5. ครูขาดความรู้เกี่ยวกับหลักและวิธีการสอน ตลอดจนการวัดผลและประเมินผล.....						☐	17
6. โรงเรียนขาดการแนะนำความรู้ทางวิชาการ.....						☐	18

สภาพปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ มีดังนี้

- 7.....
- 8.....
- 9.....

วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด

1. โรงเรียนจัดระบบบริการงานสื่อการสอน เพื่ออำนวยความสะดวกในการผลิตการใช้การบำรุงรักษาไม่เพียงพอ.....						☐	19

สภาพปัญหาและอุปสรรค	มาก	มาก	น้อย	น้อย	ไม่มี	สำหรับ ผู้วิจัย
	ที่สุด			ที่สุด	เลย	
	5	4	3	2	1	
2. โรงเรียนจัดสรรห้องเรียนไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน.....	☐ 20
3. ห้องสมุดของ โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอสำหรับให้บริการแก่ครูและนักเรียน.....	☐ 21
4. ครูขาดการบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี.....	☐ 22
5. โรงเรียนขาดการติดตามประเมินผลในการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนของครู.....	☐ 23
6. ครูไม่ใช้อุปกรณ์การสอนในชั้นเรียน.....	☐ 24
<u>สภาพปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ มีดังนี้</u>						
7.....
8.....
9.....
<u>การแนะแนว</u>						
1. โรงเรียนขาดบุคลากรในด้านการแนะแนว.....	☐ 25
2. โรงเรียนขาดการติดตามประเมินผลด้านการแนะแนว.....	☐ 26
3. ครูไม่มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในด้านการแนะแนว.....	☐ 27
4. โรงเรียนขาดงบประมาณสนับสนุนงานแนะแนว.....	☐ 28

สภาพปัญหาและอุปสรรค	มาก	มาก	น้อย	น้อย	ไม่มี	สำหรับ ผู้วิจัย
	ที่สุด			ที่สุด	เลย	
	5	4	3	2	1	

สภาพปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ มีดังนี้

- 5.....
- 6.....
- 7.....

กิจกรรมเสริมหลักสูตร

1. โรงเรียน ไม่ได้วางนโยบายด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างดีพอ.....						☐	29
2. ครูในโรงเรียนไม่เข้าใจในกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างดีพอ.....						☐	30
3. นักเรียนไม่มีโอกาสเลือกกิจกรรมที่ตนเองให้ความสนใจ.....						☐	31
4. โรงเรียนขาดการติดตามและประเมินผลในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร.....						☐	32

สภาพปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ มีดังนี้

- 5.....
- 6.....
- 7.....

การนิเทศการศึกษา

1. โรงเรียนไม่กระทำการนิเทศอย่างต่อเนื่อง.....						☐	33
2. โรงเรียนขาดบุคลากรด้านการนิเทศทางการศึกษา.....						☐	34
3. โรงเรียนขาดการจัดส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกงานและอบรมในสถานประกอบการ.....						☐	35

สภาพปัญหาและอุปสรรค	มาก	มาก	น้อย	น้อย	ไม่มี	สำหรับ
	ที่สุด			ที่สุด	เลย	ผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
4. โรงเรียนขาดการติดตามประเมินผลในด้าน การนิเทศการศึกษา.....	☐ 36
5. ผู้บริหารไม่ได้นิเทศการเรียนการสอนของครู.....	☐ 37
<u>สภาพปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ มีดังนี้</u>						
6.....						
7.....						
8.....						
<u>การวัดผลและประเมินผล</u>						
1. ผู้บริหารขาดการติดตามประเมินผลในด้าน การบริหารงานวิชาการ.....	☐ 38
2. ครูไม่สนใจในการวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อนำมา ปรับปรุงและทำคลังข้อสอบในสถานศึกษา.....	☐ 39
3. โรงเรียนไม่ได้ติดตามและนำผลที่ประเมิน ทางวิชาการมาปรับปรุงการเรียนการสอน.....	☐ 40
4. โรงเรียนไม่ได้มีการติดตามการปฏิบัติงานทำของ ผู้สำเร็จการศึกษาอย่างต่อเนื่อง.....	☐ 41
5. โรงเรียนขาดการกำหนดแนวทางการส่ง ผลการเรียนถึงผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง.....	☐ 42
<u>สภาพปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ มีดังนี้</u>						
6.....						
7.....						
8.....						

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นายวีระ ทองประสิทธิ์ เกิดวันที่ 27 พฤษภาคม 2504 ณ บ้านเลขที่ 83/1 หมู่ 1 ตำบลบ้านน้อย อำเภอโนนทะเล จังหวัดนิจิตร

ประวัติการศึกษา สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างยนต์ จากวิทยาลัยเทคนิคนครสวรรค์ สำเร็จการศึกษาระดับประโยคฝึกหัดครูมัธยม จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคตาก สำเร็จการศึกษาระดับครุศาสตร์บัณฑิต จากวิทยาลัยครูนครปฐม เข้าศึกษาที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สาขาบริหารอาชีพศึกษาระดับครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต เมื่อปี 2531

ประวัติการทำงาน ประกอบวิชาชีพครูที่โรงเรียนเทคโนโลยีนครปฐม ตั้งแต่ พ.ศ. 2527-2533 ปัจจุบันรับราชการตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน กองแผนงาน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ